

ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ

ਅਪ੍ਰੈਲ 27, 1984

April 27, 1984

ਸੰਪਾਦਕ: ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ

ਇਹ ਪੀ ਡੀ ਐਫ ਫਾਈਲ ਸੁਖਵੰਤ ਹੁੰਦਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਸ਼ਿਵਦੇਵ ਸਿੰਘ ਹੁੰਦਲ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਹਰਬੰਸ ਕੌਰ ਹੁੰਦਲ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ
ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ।

ਸ੍ਰੋਤ: ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ ਦਾ ਇਹ ਅੰਕ ਚਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਗਿੱਲ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ।

ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ

P.O. BOX 67344 STN. 'O'
VANCOUVER, B.C. V5W 3T1

Vol. 3 No. 15 Weekending April 27, 1984
Editor's Res. PHONE. (604)321-6360

The Canada Darpan
Punjabi Weekly Newspaper

ਇਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਤੇ ਰਾਜੀਵ ਦੇ ਕਤਲ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — (ਫੋਨ ਰਾਹੀਂ), ਸਾਡੇ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰੇਰਕ ਅਨੁਸਾਰ 'ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਟਾਈਮਜ਼' ਅਖਬਾਰ ਨੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦਾਂ ਨੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦਾਂ ਨਾਲ ਸੰਧਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਅਤੇ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਅਖਬਾਰ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦਾਂ ਨੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦਾਂ ਨੂੰ ਕਰੋੜਾਂ ਡਾਲਰ ਦੇਣੇ ਮੰਨੇ ਹਨ। ਅਖਬਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਅਨਸਰਾਂ ਦਾ ਵੀ ਹੱਥ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਖੁਫ਼ੀਆ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਇਸ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਹੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਮਿਸਰ ਦਾ ਦੌਰਾ ਮਨਸੂਖ ਕੀਤਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਪੀ. ਸੀ. ਸੇਠੀ ਨੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਕਤਲ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਵਾਰ ਵਾਰ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਤੇ ਵੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਅੰਦਰ ਪੁਲਿਸ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਭੇਜੇਗੀ।

ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ ਦਾ ਕਤਲ

ਸਨਿਚਰਵਾਰ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ ਨਾਂ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਸਿੰਧੀ ਹੋਟਲ ਵਿਚ ਚਾਹ ਪੀ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਛਿੰਦਾ ਅਤੇ ਇਕ ਔਰਤ ਬਲਜੀਤ ਕੌਰ ਉਸ ਕੋਲ ਆ ਬੈਠੇ ਅਤੇ ਚਾਹ ਪੀਣ ਲੱਗੇ। ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ ਨੇ ਬਲਜੀਤ ਕੌਰ ਨਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਤੇ ਛੇਤਖਾਨੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ ਨੂੰ ਬਲਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਦੀਆਂ ਉਂਗਲਾਂ ਵਿਚ ਦਰਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਲਸਣ ਲਿਆ ਕੇ ਦੇਵੇ। ਜਦੋਂ ਸੋਢੀ ਲਸਣ ਲੈ ਕੇ ਮੁੜਿਆ ਤਾਂ ਬਲਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਸੱਤ ਗੋਲੀਆਂ ਸੋਢੀ ਤੇ ਚਲਾਈਆਂ। ਇਕ ਉਸਦੇ ਮੱਥੇ ਵਿਚ ਲੱਗੀ ਅਤੇ ਫੇ ਛਿੱਡ ਵਿਚ ਮਾਰਕੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਜਾ ਵੜੇ। ਜਿਥੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਦੇ ਚੇਲਿਆਂ ਨੇ ਫੜ ਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਲਜੀਤ ਕੌਰ ਤੇ ਛਿੰਦੇ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸੱਤ ਲੱਗੇ ਗੋਲੀਆਂ ਦੇ ਥੱਪੇ ਹਨ। ਬਲਜੀਤ ਕੌਰ ਤੇ ਛਿੰਦੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਸੀ ਤੇ ਇਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮਫ਼ਰੂਰ ਸੀ ਤੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਹਰਬੰਸ ਲਾਲ ਖੰਨਾ ਦੇ ਕਤਲ ਅਤੇ ਦੋ ਬੈਂਕਾਂ ਲੁੱਟਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਪੁਲਿਸ ਵਲੋਂ ਲਾਏ ਗਏ ਸਨ।

ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਜਦਕਿ ਬਲਜੀਤ ਕੌਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਪਰ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਛਿੰਦਾ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰ ਕੇ ਉਸਦੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਸੱਤ ਟੋਟੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੁੱਟ ਦਿਤਾ ਗਿਆ। ਦੋ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਰ ਕਤਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਲਕ ਸਿੰਘ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਨ।

45 ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗ

ਪੰਜਾਬ ਭਰ ਵਿਚ 45 ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾ ਦਿਤੇ ਜਾਣ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ। 7 ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਬਿਲਕੁਲ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਪਰ ਰੇਲਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਬਾਬੂਆਂ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਕੁਟਿਆ ਗਿਆ ਪਰ ਜਾਨੀ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਖਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰੇਰਕ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਹੈ। ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦਾਂ ਨੇ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਤੇ ਗੀਕਾਰਡ ਸਾੜ ਦਿੱਤੇ। ਇਹ ਹਮਲੇ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਤੇਲ ਤੇ ਗਰਨੇਡਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ

ਸਰੀ ਵਿਚ

ਭੰਗੜਾ ਫੈਸਟੀਵਲ — ਜੱਟਾ! ਆਈ ਵਿਸਾਖੀ!

ਪੰਜਾਬ ਕਲਚਰਲ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਗੱਭਰੂ

ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸਾੜਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ 'ਦਲਮੇਸ਼ ਰਜਮੈਂਟ' ਨੇ ਲਈ ਹੈ।

ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਦਾ ਭਰਾ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ

ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਦੇ ਭਰਾ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਨਜ਼ਾਇਜ਼ ਹਥਿਆਰ ਰੱਖਣ ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਜਿਸਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਨਿਕਲਿਆ ਕਿ ਕਰਫੀਊ ਜ਼ਿਲਾ ਫਰੀਦਕੋਟ ਦੇ ਚਾਰ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ, ਕੋਟਕਪੂਰਾ, ਮੁਕਤਸਰ, ਮੋਗਾ ਤੇ ਫਰੀਦਕੋਟ ਵਿਚ ਲਾਉਣਾ ਪਿਆ। ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਨੇ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੇਸ਼ੱਕ ਉਸਦਾ ਸਾਰਾ ਪ੍ਰਵਾਰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਪਰ ਉਹ ਆਪਣਾ ਮਿਸ਼ਨ ਪੂਰਾ ਕਰਕੇ ਰਹੇਗਾ।

- ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਸਲੇ ਉਪਰ ਸਖਤ ਬਹਿਸ ਹੋਈ ਅਤੇ ਇੰਦਰਾ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਸਿੱਖ ਦੇਹ-ਧਾਰੀ ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੇ — ਲੌਂਗੋਵਾਲ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ — ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਸਾਥੀ ਉਸ ਨੂੰ ਗੁਰੂਆਂ ਵਾਂਗ ਪੂਜਦੇ ਹਨ ਪਰ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਕਿਸੇ ਦੇਹ-ਧਾਰੀ ਗੁਰੂ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਰਖਦਾ।

ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਇਕ ਸਹਿਯੋਗੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਤਲ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਚੁਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੈ। ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 2 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਹਰਬੰਸ ਲਾਲ ਖੰਨਾ ਦੇ ਕਤਲ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਸੋਢੀ ਦਾ ਹਥ ਸੀ।

ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਸੋਢੀ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਤੋਂ ਅਲਗ ਦੱਸਿਆ ਹੈ।

ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਡਰਾਈਵ ਤੇ ਖੁਲ੍ਹ ਰਿਹਾ ਹੈ

ਸੁਪਰੀਮ ਪੀਜ਼ਾ

6539, VICTORIA DRIVE,
VANCOUVER, B.C.

Ph. 324-2515

ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ

ਡੈਲਟਾ — ਸਰੀ ਵਿਚ ਸੀਨੀਅਰ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦਾ ਸੰਗਠਨ

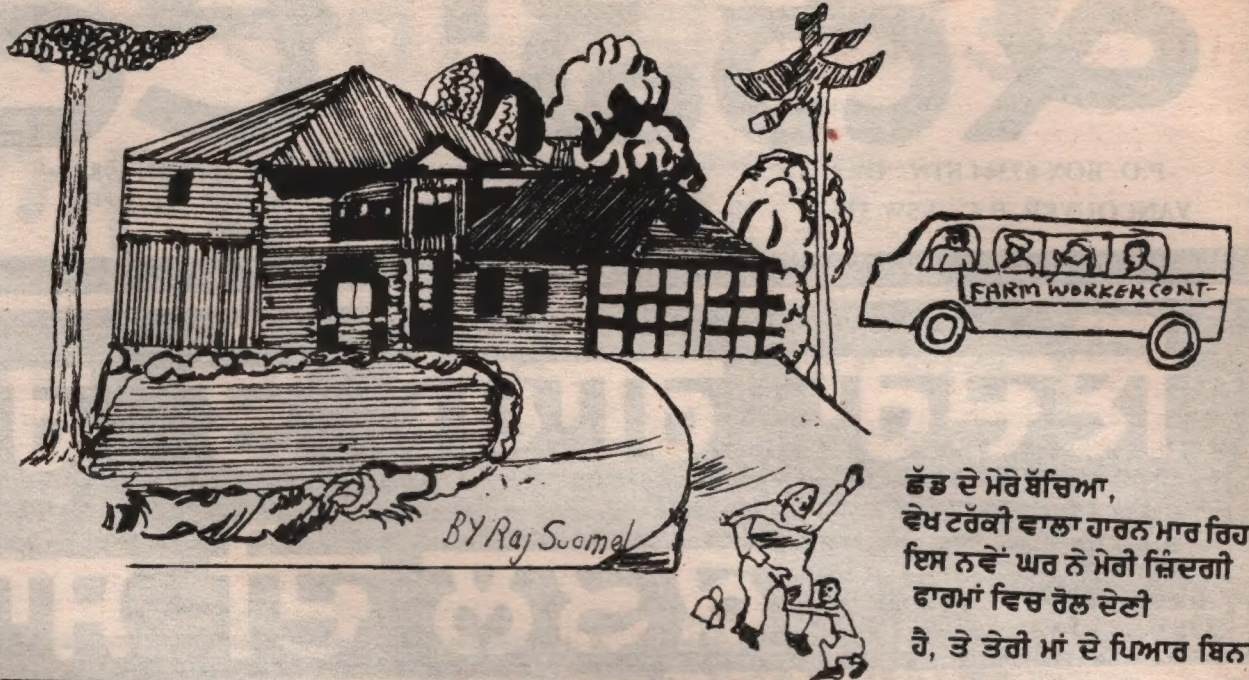
ਡੈਲਟਾ — ਸਰੀ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਇਕ ਸੀਨੀਅਰ ਭਾਰਤੀ ਗੀਟਾਇਰਡ ਗਜ਼ਟਡ ਆਫੀਸਰ ਸ਼੍ਰੀ ਮੱਘਰ ਸਿੰਘ 'ਬਾਬ' ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਦੇ ਸਦਕੇ ਇਥੋਂ ਦੇ ਲਗਭਗ ਦੋ ਸੌ ਸੀਨੀਅਰ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀ ਇਕ ਸੰਸਥਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਹੀ ਡੈਲਟਾ-ਸਰੀ ਗੁਰੂਘਰ ਦੇ ਪਿਛਵਾੜੇ ਇਕ ਮਕਾਨ ਵਿਚ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਲਈ ਤਾਸ਼, ਸ਼ਤਰੰਜ ਅਤੇ ਅਜੇਹੀਆਂ ਹੀ ਹੋਰ indoor ਗੇਮਾਂ ਖੇਲਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੁਖਾਵਾਂ ਸਮਾਂ ਬਤੀਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਨੌਜਵਾਨ ਇਸਤਰੀ ਪੁਰਸ਼ ਤਾਂ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰੀ ਕੰਮਾਂ ਤੇ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਆਪਣਾ ਸਮਾਂ ਉਥੇ ਬਤੀਤ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰਜ਼ ਜੋ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਵਿਰ ਦੀਆਂ ਪੁੰਗਰਦੀਆਂ ਕਰੁੰਬਲਾਂ, ਪੋਤਰੇ ਪੋਤਰੀਆਂ, ਦੋਹਰੇ ਦੋਹਰੀਆਂ ਦੇ ਪਿਆਰ ਦੀ ਖਿਚ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇਥੇ ਆ ਬਰਾਜੇ ਹਨ ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਵਹਿਲਾ ਸਮਾਂ ਇਸ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਬਤੀਤ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ।

ਸ਼ਲਾਘਾ ਯੋਗ ਗਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਮੱਘਰ ਸਿੰਘ ਬੜੀ ਮਹਿਨਤ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਬਾਰੇ ਭੂਗੋਲਕ ਅਤੇ ਤਵਾਰੀਖੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਦੇ ਹਨ ਤਾਕਿ ਉਹ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਬਤੀਤ ਚੰਗੇ ਸ਼ਹਿਰੀਆਂ ਦੇ ਰਹਿ ਸਕਣ ਅਤੇ citizenship ਲੈਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅੌਕੜ ਨ ਪਵੇ। ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸੁਖਾਵਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਉਹ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਮਿਲਣੀਆਂ, ਟੂਰ, ਅਤੇ ਸਮੂਹਕ ਸੈਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਛੇ ਕਤਲਾਂ ਦੇ ਕਾਤਲ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ

ਕੋਮਲੂਪਸ ਬੀ.ਸੀ. — ਇਥੇ ਡੇਵਿਡ ਵਿਲੀਅਮ ਸ਼ੀਅਰਿੰਗ ਨਾਂਅ ਦੇ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਅਗਸਤ 1982 ਵਿਚ ਇਕ ਪ੍ਰਵਾਰ ਦੇ ਛੇ ਜੀਅ ਕਤਲ ਕਰਕੇ ਉਸ ਪ੍ਰਵਾਰ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਹੀ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿਤੀਆਂ ਸਨ। ਉਹ 25 ਸਾਲ ਤਕ ਪੈਰੋਲ ਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕੇਗਾ। ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜੁਰਮ ਦਾ ਇਕਬਾਲ ਤਾਂ ਕੀਤਾ ਪਰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਕੀ ਸੀ।

ਛੱਡ ਦੇ ਮੇਰੇ ਬੱਚਿਆ,
ਵੇਖ ਟਰੱਕੀ ਵਾਲਾ ਹਾਰਨ ਮਾਰ ਰਿਹਾ
ਇਸ ਨਵੇਂ ਘਰ ਨੇ ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ
ਫਾਰਮਾਂ ਵਿਚ ਰੋਲ ਦੇਣੀ
ਹੈ, ਤੇ ਤੇਰੀ ਮਾਂ ਦੇ ਪਿਆਰ ਬਿਨਾਂ

'ਸੇਫ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਗਾਈਡ' ਦਾ ਗੀਲੀਜ਼ ਸਮਾਗਮ

ਵੈਨਕੂਵਰ — ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਮੋਤੀ ਮਹਿਲ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਵਿਚ ਬਾਬੂ ਬਾਂਸਲ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤੀ ਗਾਈਡ ਦਾ ਗੀਲੀਜ਼ ਸਮਾਗਮ ਹੋਇਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਪੁਸਤਕ 'ਸੇਫ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਗਾਈਡ' ਨੂੰ ਗੀਲੀਜ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਬੀ. ਸੀ. ਦੀ ਡਿਪਟੀ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਰੇਸ ਮੈਕਾਰਥੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾ ਮੌਕਾ ਹੈ ਜਦ ਅਜਿਹੀ ਪੁਸਤਕ ਕਿਸੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਛਪੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਬੂ ਬਾਂਸਲ ਜੋ ਐਡਵਾਂਸ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਸਕੂਲ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹਨ, ਨੂੰ ਮੁਬਾਰਕ ਦਿਤੀ ਕਿ ਹੁਣ ਬੀ. ਸੀ. ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਜਾਣਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਸਿਖਣੀ ਹੋਰ ਵੀ ਸੌਖੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਬਾਬੂ ਬਾਂਸਲ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਦੀ ਦਾਦ ਰਸ ਫਰੇਜ਼ਰ ਐਮ. ਐਲ. ਏ(ਸਾਊਥ ਵੈਨਕੂਵਰ), ਪੁਲਸ ਚੀਫ ਰੋਬਰਟ ਸਟੂਅਰਟ, ਐਥ ਬੇਰਾਡ, 'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਦੇ ਚੀਫ ਐਡੀਟਰ ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ ਨੇ ਵੀ ਦਿਤੀ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਕੌਂਸਲ ਜਨਰਲ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ।

ਤਸਵੀਰ ਵਿਚ — ਬਾਬੂ ਬਾਂਸਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਰੇਸ ਮੈਕਾਰਥੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਚਿੱਤਰਾ ਬਾਂਸਲ ਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

DO YOU NEED PLUMBING OR ELECTRICAL SUPPLIES AND SERVICE FOR NEW HOMES OR FOR RENOVATIONS

WE DO NEW HOME PLUMBING ALSO
CONTACT:

PAUL'S

PLUMBING &
ELECTRICAL
SUPPLY

4774 Main Street, (At 32nd.)

Vancouver, B.C.

PH: 872-3118 (Supply)

872-7227 (Service)

"Free customer parking at rear" OPEN SUNDAYS

ਮਫਲਰ ਉਤੇ
25% ਆਫ

ਫੋਨ : ਇਹ ਆਫਰ ਈਸਟਰ 1984 ਲਈ ਹੈ
ਬੱਜਟ ਬਰੇਕ ਐਂਡ ਮਫਲਰ
ਲਗਪਗ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਲਈ
853-8304

32733, South Fraserway,
ABBOTSFORD, B.C. V2T 3S3

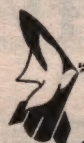
WALK FOR PEACE

SATURDAY, APRIL 28, 1984

Assemble Kits Park 11:00 a.m.

Rally - Sunset Beach 2:00 p.m.

SPONSORED BY END THE ARMS RACE AND THE CITY OF VANCOUVER

ਪੰਜਾਬ ਦਰਪਣ

ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਤੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਆਪੋ ਵਿਚ ਖੜਕ ਪਏ?

ਸਾਡੇ ਪੱਤਰ ਪਰੇਕਰ ਅਨੁਸਾਰ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦੀ ਹਾਲਾਤ ਸੁਖਾਵੀਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਅਤੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਕਮਰਿਆਂ ਵਿਚ ਹਨ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਕਮਰਿਆਂ ਅੱਗੇ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਸਿੰਘ ਪਹਿਰਾ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਦੇ ਚੋਲਿਆਂ ਨੇ ਇਕ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਕੱਢਿਆ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸਥੇ ਤੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਦੀ ਫੋਟੋ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ 'ਪੰਜਾਬੀਆਂ' ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਦੀ ਰਟ ਲਗਾ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ 'ਸਿੱਖ' ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਇਸ ਲਈ ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ 'ਸਿੱਖ ਪੰਥ' ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਹਨ। ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅਯਾਸ਼ੀ ਛੱਡ ਕੇ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਸ਼ੀਨ ਗੰਨਾਂ, ਗਰਨੇਡ ਆਦਿ ਖਰੀਦਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਇਸ ਲਈ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਭਰਾ ਭਰਾ ਹਨ ਪਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਲੜਾਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਭਰਾਵਾਂ ਨਾਲ। ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਸਿੱਖ ਭਰਾ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਖਤਰੇ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਦੇ।

ਕੀ ਬਲਜੀਤ ਕੌਰ ਨੂੰ ਦੋ ਲੱਖ ਰੁਪੈ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਕਤਲ ਲਈ ਦਿਤੇ ਗਏ?

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ — ਇਕ ਖਬਰ ਅਨੁਸਾਰ ਬਲਜੀਤ ਕੌਰ ਨਾਂਅ ਦੀ ਇਕ ਇਸਤਰੀ ਜਿਸ ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ ਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਸੋਢੀ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿਤੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਗੋਰਾ ਵਲੋਂ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੀ ਹਤਿਆ ਲਈ ਦੋ ਲੱਖ ਰੁਪੈ ਦਿਤੇ ਗਏ ਦੱਸੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਗੁਪਤਾ ਕਤਲ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੰਮਤੀ ਦਾ ਇਕ ਸਿਰ ਕੱਢ ਆਗੂ ਗੁਪਤਾ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰੀ ਗਈ

ਫਰੀਦਕੋਟ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ ਕੋਟ ਭਾਈ ਦੇ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੇ ਇਕ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿਤੀ ਗਈ।

ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 3 ਜੂਨ ਨੂੰ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਆਏ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ

ਰਾਮਾ ਮੰਡੀ — ਇਸ ਤਰਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ 3 ਜੂਨ ਨੂੰ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਲੋਂ ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਸਾਡੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਉਸ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਸੋਧ ਕਰਨ ਦੇ ਐਲਾਨ ਤੋਂ ਇਸ ਤਰਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਫੋਰੀ ਲਾ ਕੇ ਆਏ ਇਕ ਨਾਮੀ ਕਾਂਗਰਸੀ ਨੇਤਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀਆਂ ਨੇ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੇ ਦੌਰੇ ਕਰਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਹਾਈ ਕਮਾਂਡ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਪਾਰਟੀ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਜਨ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਇਲਾਕਿਆਂ 'ਚ ਵਖ ਵਖ ਢੰਗਾਂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ।

ਮਿਲੀਆਂ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਹਰਿਆਣਾ 'ਚ ਹੋਈ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਰੋਹਤਕ ਕਾਨਫਰੰਸ 'ਚ ਲਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੀ ਦੇਵੀ ਲਾਲ ਨੇ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲ ਗੱਠਜੋੜ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿਤੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਦੇਵੀ ਲਾਲ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਗੁਪਤ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਤੇਜ਼ ਕਰ ਦਿਤੀਆਂ ਹਨ। ਭਰੋਸੇ ਯੋਗ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ 'ਚ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਲੀਡਰ ਸ਼੍ਰੀ ਕਾਂਤਾ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਵੀ ਚੋਣ ਗੱਠਜੋੜ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਰਟੀ ਹਾਈ ਕਮਾਂਡ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਪਤਾ ਲਗਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਵਿਚ ਸੋਧ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੇ ਹੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਹਿੱਸਾ ਲਵੇਗਾ। ਅਕਾਲੀ ਸਫਾਂ 'ਚ ਇਸ ਗਲ ਦੇ ਵੀ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲੇ ਹਨ ਕਿ ਜਦ ਤਕ 25 ਧਾਰਾ 'ਚ ਮੁਕੱਮਲ ਸੋਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ ਜਾਰੀ ਰੱਖੇਗਾ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਅਗਰ ਸੋਧ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਪਾਬੰਦੀ ਸੂਦਾ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਵੀ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਭਾਗੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਆਪਣੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਖੜੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।

2 ਮਈ ਤੋਂ 9 ਮਈ ਤੱਕ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ

ਲੋਕ ਦਲ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਡੈਮੋਕਰੈਟਿਕ ਫਰੰਟ ਵਲੋਂ ਅਤਿਵਾਦ ਅਤੇ ਵੱਖਵਾਦ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਲਾਮਬੰਦ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਅਤੇ ਅਸੈਂਬਲੀਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣਗੇ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ — ਇਥੇ ਲੋਹਗੜ੍ਹ ਦੇ ਨੇੜੇ ਇਕ ਰਿਕਸ਼ਾ-ਚਾਲਕ ਨੇ ਦੋ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ. ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿਤਾ।

ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੇ ਉਕਤ ਰਿਕਸ਼ਾ-ਚਾਲਕ ਦੀ ਰਿਕਸ਼ਾ ਕਰਾਏ ਤੇ ਲਈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਕੋਲ ਪੁੱਛਾ ਦੇਵੇ। ਇਸ ਤੇ ਰਿਕਸ਼ਾਵਾਲੇ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਪੈ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਸ਼ਾ ਤੋਂ ਬਿਠਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਲੋਹਗੜ੍ਹ ਗੇਟ ਦੇ ਨੇੜੇ ਕੇਂਦਰੀ ਗੇਜ਼ਰਵ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿਤਾ।

ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਲਗਾ ਹੈ ਕਿ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ. ਵਲੋਂ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ 22 ਹੋਰ ਮੁਸਲਮਾਨ ਬੋਰਡਰ ਪਾਰ ਕਰਕੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਆਏ ਹਨ। ਕੇਂਦਰੀ ਗੇਜ਼ਰਵ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚੋਂ 3 ਰਿਵਾਲਵਰ ਵੀ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਹਨ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਐਫ. ਦੇ ਵਸੀਲਿਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਦੂਜਿਆਂ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤੀ ਹੈ।

‘ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ’ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ

‘ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ’ ਨੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਵਿਰੁੱਧ ਇਕ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਕੱਢਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਆਪ ਪੁਲਸ ਦੇ ਡਰ ਤੋਂ ਭੱਜ ਕੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਆ ਵੜਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਅੰਦਰ ਉਸਦੇ ਚੇਲੇ ਸਮਗਲਿੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਸ਼ਰਾਬਾਂ ਪੀਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸਤਰੀਆਂ ਦੀ ਬੇਪਤੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ‘ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ’ ਨੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕੁਕਰਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਖਤ ਐਕਸ਼ਨ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਬੰਬਈ ਵਿਚ ਬੈਂਕ ਲੁੱਟੀ

ਬੰਬਈ ਵਿਚ ਛੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਲੋਂ ਬੈਂਕ ਲੁੱਟੀ ਗਈ। ਗੁਜਰਾਤ ਦੀ ਪੁਲਸ ਵਲੋਂ ਨਾਕਾਬੰਦੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਛੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਤਿੰਨ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨ ਫੜੇ ਗਏ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਦੌੜ ਗਏ। ਤਿੰਨ ਜੋ ਫੜੇ ਗਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ ਇਕ ਪਿਸਤੌਲ, ਇਕ ਮਸ਼ੀਨ ਗੰਨ, ਇਕ ਲੱਖ ਸੱਤਰ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਖਬਰ ਹੈ।

ਬਰਾੜ ਇੰਟਰਪ੍ਰਾਈਜ਼ਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ — ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ — ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਐਂਡ ਪਾਰਟੀ

ਕੁਈਨ
ਐਲਿਜ਼ਬੈਥ
ਥੀਏਟਰ
ਮਈ 6, 1984
ਟਿਕਟਾਂ :
\$10, \$15, \$20
From :
Goyal
Videos
873- 8308
Main Food
Centre
324-4185

May 6, 1984
8 p.m.
Queen
Elizabeth
Theatre
Tickets :
\$10, \$15, \$20
Toor Spices
& Foods
324-3432
Mann
Music &
Video
321-6667

Contact :

Naib S. Brar

Phone. 321-2911

THE CANADA DARPAN

P.O. BOX 67344 STN. 'O'

Vancouver, B.C. V5W 3T1

Chief Editor (Hon.): DARSHAN GILL

Editor: HARBHAJAN SINGH DEOL

PHONE: (604)321-6360

All Officeholders of CANADA DARPAN are honorary associates

'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਵਿਚ ਡਾਢੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਲਈ ਲੇਖਕ ਆਪ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਐਡੀਟਰ ਜਾਂ ਪਬਲਿਸ਼ਰ ਦਾ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ।

ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਕੀ ਹੈ?

ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਇਹ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਨਾ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਧਰਮ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਹੈ, ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਕਿਸੇ ਧਰਤੀ ਦੀ ਵਲਗਣ ਵਿਚ ਬੰਨ੍ਹੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਇਸ ਅਲਮਸਤ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਵਾਲੇ ਪੰਜਾਬੀ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੇ ਹਰ ਕੋਨੇ ਵਿਚ ਫੈਲੇ ਹੋਏ ਨੇ, ਤੇ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਅਨੇਕਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ। ਕੈਨੇਡਾ, ਅਮਰੀਕਾ, ਇੰਗਲੈਂਡ, ਨਾਰਵੇ, ਹਾਲੈਂਡ, ਜਰਮਨੀ, ਤੇ ਹੋਰ ਅਨੇਕਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪੰਜਾਬ ਵਸਾ ਕੇ ਬੈਠੇ ਹੋਏ ਨੇ। ਕਿਹੜਾ ਮੁਲਕ ਹੈ ਅੱਜ, ਜਿਥੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾ ਮਿਲਣ? ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਜਿਥੇ ਵੀ ਰਹਿਣਗੇ, ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਰਹੇਗਾ, ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਵੀ।

ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਕਿਸੇ ਜੁਗਰਾਫੀਕੀ ਵਲਗਣ ਵਿਚ ਬੰਨ੍ਹੀ ਹੋਈ ਧਰਤੀ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਬੰਨ੍ਹੀ ਹੋਈ ਚੀਜ਼ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਤਾਂ ਇਕ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਹੈ ਜੀਉਣ ਦਾ, ਇਕ ਅਲਮਸਤ, ਅਲੂੜ, ਜਜ਼ਬਾਤੀ, ਨਿਲੁ ਪੈਣ ਵਾਲਾ ਸੁਭਾਅ, ਸੀਨਾ ਠੱਕ ਕੇ ਜੀਉਣ ਦੀ ਇਕ ਤੇਵਰ, ਆਪਣੀਆਂ ਬਾਹਵਾਂ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ ਹੇਠਾਂ ਧਰਤੀ ਘੜ ਲੈਣ ਦੀ ਜਿਦ ਤੇ ਆਗਸ, ਇਕ ਅਜੀਬ ਖੁਲ੍ਹਾ ਫੁਲ੍ਹਾ ਪਣ, ਕੁਦਰਤ ਨਾਲ ਬੇਹੱਦ ਨੇੜਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਨੇੜਤਾ ਹੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸੁਭਾ ਨੂੰ ਬਹੁਤੇ ਮੱਥੇ ਨਹੀਂ ਪਾਣ ਦਿੰਦੀ। ਕਾਫੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਬੇਨਕਾਬ ਹੈ ਪੰਜਾਬੀ ਸੁਭਾ। ਤੇ ਇਹੀ ਹੈ ਪੰਜਾਬੀਅਤ।

ਪੰਜਾਬੀ ਦਿਮਾਗ ਤੋਂ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਦਿਲ ਤੋਂ ਜਿਉਣ ਵਾਲਾ ਮਨੁੱਖ ਹੈ ਉਹਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਸਭੇ ਸਿਗਨਲ ਦਿਲ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੇ ਨੇ। ਵਲਵਲੇ ਦੇ ਮਾਰਿਆ, ਨਿਹਾਇਤ ਜਜ਼ਬਾਤੀ ਬੰਦਾ ਹੈ ਉਹ। ਦੋਸਤੀਆਂ ਵਿਚ ਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣੀਆਂ ਵਿਚ, ਖਾਣ ਪੀਣ ਵਿਚ, ਇਸ਼ਕ ਮੁਹੱਬਤ ਵਿਚ, ਬਿਨਾਂ ਬਿਜ਼ਕਿਆਂ ਸੁਤੇ-ਸਿਪ ਦਿਲ ਦੀ ਆਖੀ ਗੱਲ ਕਰ ਗੁਜ਼ਰਦਾ ਹੈ। ਹੋਰ ਤੇ ਹੋਰ, ਜਿਉਣ ਲਈ ਤੇ ਮਰਨ ਲਈ ਵੀ ਉਹ ਦਿਲ ਦੀ ਹੀ ਸਲਾਹ ਪੁਛਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬੀ, ਮਾਰਵਾੜੀਆਂ ਵਰਗਾ ਵਧੀਆ ਵਪਾਰੀ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ ਬਾਣੀਏ ਵਾਂਗੂੰ ਪੈਸੇ ਜੋੜ ਜੋੜ ਕੇ ਕਾਰੂ ਦਾ ਖਜ਼ਾਨਾ ਨਹੀਂ ਉਸਾਰ ਸਕਦਾ। ਤੇ ਮਾਰਵਾੜੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਂਗੂੰ ਰਣ ਵਿਚ ਜੂਝ ਕੇ ਨਹੀਂ ਮਰ ਸਕਦਾ। ਜ਼ਾਲਮ ਨੂੰ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਜਾਂ ਮਜ਼ਲੂਮ ਲਈ ਕੁਰਬਾਨ ਹੋ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਸੁਭਾ ਹੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸੁਭਾ ਹੈ। ਤੇ ਇਹੀ ਹੈ ਪੰਜਾਬੀਅਤ।

ਬਹੁਤੇ ਮੱਥੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਸੁਭਾ। ਜੇ ਮਨ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਲਈ ਰੜਕ ਹੈ, ਤਾਂ ਫੇਰ ਉਤੋਂ ਉਤੋਂ ਉਹ ਜ਼ਾਰੀ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦਾ। ਜਾਂ ਹੱਠ, ਤੇ ਜਾਂ ਬੰਨੇ। ਬੱਸ, ਇਹੀ ਐ ਉਸਦੇ ਜਿਉਣ ਦੀ ਮੜਕ ਤੇ ਨਸ਼ਾ। ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੇ ਮਜ਼੍ਹਬ ਦਾ ਹੋਵੇ, ਤੇ ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਜਾ ਵਸੇ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਖੜੋਣ ਬਹਿਣ ਜੋਗੀ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਭੋਗੜੇ ਦੀ ਧਮਕਾਰ ਨਾਲ ਕੰਬਣ ਜੋਗੀ ਧਰਤੀ ਵੀ ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ ਹੇਠਾਂ ਆਪ ਘੜ ਕੇ ਪੈਦਾ ਕਰ ਲਵੇਗਾ। ਤੇ ਉਹਦੇ ਪੈਰਾਂ ਹੇਠਲੀ ਧਰਤੀ ਫੇਰ ਕੋਈ ਚਾਦਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਜਿਸਨੂੰ ਕੋਈ ਖਿੱਚ ਲਵੇਗਾ। ਇਕ ਵਾਰੀ ਪੈਰਾਂ ਹੇਠਾਂ ਆ ਗਈ ਸੋ ਆ ਗਈ, ਜਾਏਗੀ ਕਿੱਧਰ?

ਪੰਜਾਬੀ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਟੰਬਕੂ ਭੋਜ ਦਿਓ ਤੇ ਭਾਵੇਂ ਸਹਾਰਾ ਦੇ ਰੇਗਸਤਾਨ ਵਿਚ, ਉਹ ਆਪਣੀ ਰੋਜ਼ੀ ਰੋਟੀ ਆਪਣੀ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਪੈਦਾ ਕਰ ਲਵੇਗਾ। ਨਾ ਹੀ ਗਰੀਬੀ ਦਾ ਉਹਦੇ ਲਈ ਕੋਈ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਨਾ ਮੌਤ ਦਾ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਾਲ ਜੂਝਣ ਦੀ ਤੇ ਹਿੱਕ ਤਾਣ ਕੇ ਆਪਣੀ ਰੋਜ਼ੀ ਰੋਟੀ ਕਮਾਉਣ ਦੀ ਜਾਚ ਜੇ ਕਿਸੇ ਸਿੱਖਣੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਤੋਂ ਸਿੱਖੇ।

ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਤੇ ਮਾਣ ਹੈ। ਫਖਰ ਹੈ ਸਾਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਜਿਥੇ ਵੇਦ ਰਚੇ ਗਏ, ਗੀਤਾ ਉਚਾਰੀ ਗਈ, ਸ਼ੇਖ ਫਰੀਦ ਜਿੱਥੇ ਗੱਦੇ ਰਹੇ, ਦਸਾਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਨੇ ਜਿਸ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਕਦਮ-ਬੋਸੀ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ। ਫਖਰ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਨਸ਼ਿਆਈਆਂ ਹਵਾਵਾਂ 'ਤੇ, ਮਾਖਿਉਂ ਮਿੱਠੀ ਕਣਕ ਉਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਮਿੱਟੀ 'ਤੇ, ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵਾਂਗੂੰ ਵੱਸਦੇ ਮੀਂਹਾਂ 'ਤੇ, ਪੱਥਰ ਧਰ ਧਰ ਕੇ ਨੱਚਦੇ ਦਰਿਆਵਾਂ ਤੇ ਚੜ੍ਹਿਆ 'ਤੇ, ਖਰਗੋਸ਼ ਦੇ ਪਿੰਡੇ ਵਰਗੀਆਂ ਗੁਣਗੁਣੀਆਂ ਕੁਲੀਆਂ ਧੁੱਪਾਂ 'ਤੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੀ ਪੀ ਕੇ ਅਸੀਂ ਜਵਾਨ ਹੋਏ। ਸਿਆਲ ਤੇ ਗੁਨਾਲ, ਪਾਲੇ ਤੇ ਮੀਂਹ, ਧੁੱਪਾਂ ਤੇ ਬੱਦਲ, ਖੇਤ ਤੇ ਦਰਿਆ, ਤੇ ਜਜ਼ਬੇ ਨਾਲ, ਦਿਲ ਦੀ ਗੱਲ ਮੰਨ ਕੇ ਜਿਉਣ ਵਾਲੇ ਅਲਮਸਤ ਪੰਜਾਬੀ— ਸਭ 'ਤੇ ਮਾਣ ਹੈ ਸਾਨੂੰ।

ਵੱਸਦੀ ਰਹੇ ਇਹ ਮੁਹੱਬਤਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ — ਪੰਜਾਬ! ਤੇ ਵੱਸਦੇ ਰਹਿਣ 'ਮੌਤ ਨੂੰ ਮੱਥੇ' ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੱਭੇ ਪੰਜਾਬੀ।

—ਅਜੀਤ ਕੌਰ

ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ ਪਵਿੱਤਰ ਸ਼ਾਸਤਰ ਆਉਣ ਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਈ

ਪੁੱਤੀਂ ਗੰਢ ਪਵੇ ਸੰਸਾਰ

ਟਰਾਂਟੋ ਨਿਵਾਸੀ ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ 'ਤੂਰ' ਨੂੰ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨੇ ਪੋਤਰੇ ਦੀ ਦਾਤ ਬਖਸ਼ ਕੇ ਨਿਹਾਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। 'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਅਦਾਰੇ ਦਾ ਸਾਰਾ ਸਟਾਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੀਕ ਹੈ ਅਤੇ 'ਤੂਰ' ਪ੍ਰਵਾਰ ਅਤੇ ਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਰ ਅਤੇ ਗਰੇਵਾਲ ਪ੍ਰਵਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਸਬੰਧੀਆਂ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਭੁਜੰਗੀ ਦੀ ਆਯੂ ਲੰਮੀ ਅਤੇ ਸੁਖਾਵੀਂ ਬਖਸ਼ੇ।

ਨਾਟਕ :

“ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਵਾਜ਼”

ਮੱਖਣ ਟੱਟ, ਵੈਨਕੂਵਰ

ਪਾਤਰ

ਪੰਜਾਬ — ਇਕ ਰਿਸ਼ੀ-ਮੁਨੀ ਵਰਗਾ ਭੋਜ ਹੈ। ਵਾਲ ਪਿਛੇ ਨੂੰ ਖਿਲਰੇ ਹੋਏ, ਲੰਮੀ ਦਾਹੜੀ ਤੇ ਮੁੱਛਾਂ ਹਨ, ਲੰਮਾ ਚੋਲਾ ਪਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸ਼ਕਲ ਤੋਂ ਕੋਈ ਹਿੰਦੂ, ਸਿੱਖ ਜਾਂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ। ਤੁਰਨ ਵੇਲੇ ਸਹਾਰੇ ਲਈ ਉਹ ਦੋ ਦਵਾਖੀਆਂ (ਫੁੱਝੀਆਂ) ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਟੁੱਟਣ ਕਰਕੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹਨ।

ਸਿੱਖ ਲੀਡਰ ਤੇ ਹੋਰ ਸਿੱਖ — ਸਿੱਖੀ ਬਾਣੇ ਵਿਚ ਇਕ ਸਿੱਖ ਲੀਡਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਦੋ ਜਾਂ ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਸਿੱਖ ਪਾਤਰ ਹਨ।

ਹਿੰਦੂ ਲੀਡਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਹਿੰਦੂ — ਹਿੰਦੂ ਲੀਡਰ-ਧੌਤੀ, ਟੋਪੀ ਤੇ ਚਿੱਟਾ ਕੁੜਤਾ ਪਹਿਨੀ ਮੱਥੇ ਤੇ ਤਿਲਕ ਲਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਏਸੇ ਪਹਿਰਾਵੇ ਵਿਚ ਦੋ ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਹਿੰਦੂ ਹਨ।

(ਪਰਦਾ ਖੁਲ੍ਹਣ ਤੇ ਪਰਦੇ ਦੇ ਪਿਛੋਂ ਨਾਹਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ - ਪਹਿਲੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ— ਕੰਘਾ ਕੱਛਾ ਤੇ ਕਿਰਪਾਨ — ਧੱਕ ਦਿਆਂਗੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ (ਦੋ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਦੁਹਰਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ) ਦੂਜੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ — ਧੌਤੀ ਟੋਪੀ - ਜਮਨਾ ਪਾਰ (ਦੋ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਦੁਹਰਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ)

ਸਾੜ ਦਿਓ ਉਏ ਮੰਦਰ - ਫੜ ਲੋ ਉਏ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਫੂਕ ਦਿਓ ਉਏ ਗੁਰਦੁਆਰੇ - ਫੜ ਲੋ ਉਏ ਸਿੱਖ ਬਚ ਨਾ ਜਾਵੇ —

ਫੜ ਲੋ - ਮਾਰ ਤਾ ਉਏ — ਲੁਟ ਲਿਆ ਉਏ - ਬਗੈਰਾ ਬਗੈਰਾ ਦਾ ਚੀਕ ਚਿਹਾੜਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਚੀਕਾਂ ਦੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਬੰਦ ਹੋਣ ਤੇ ਮਾਤਮ ਦੀ ਸੰਗੀਤ ਧੁਨ ਵੱਜਦੀ ਹੈ। ਇਕ ਔਰਤ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਚੋਂ ਦਰਦ ਬੋਲ ਨਿਕਲਦੇ ਹਨ।

“ਅੱਜ ਆਖਾਂ ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਨੂੰ, ਵੇ ਕਿਤੋਂ ਕਬਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬੋਲ।

ਤੇ ਅੱਜ ਕਿਤਾਬੇ ਇਸ਼ਕ ਦਾ, ਕੋਈ ਅਗਲਾ ਵਰਕਾ ਫੋਲ।

ਇਕ ਰੋਈ ਸੀ ਧੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ, ਵੇ ਤੂੰ ਲਿਖ ਲਿਖ ਮਾਰੇ ਵੈਣ।

ਅੱਜ ਲੱਖਾਂ ਧੀਆਂ ਰੋਂਦੀਆਂ, ਤੇਨੂੰ ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਕਹਿਣ।”

ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਤਰਾਂ ਦੇ ਗਾਉਣ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਜ ਤੇ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦੁੱਖ ਨਾਲ ਸਿਰ ਹਿਲਾਉਂਦਾ ਉਹ ਦਵਾਖੀਆਂ ਸਹਾਰੇ ਤੁਰਦਾ ਹੈ। ਆਵਾਜ਼ ਬੰਦ ਹੋਣ ਤੇ ਦੁੱਖ ਭਰੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਕੇ ਬੋਲਦਾ ਹੈ

ਪੰਜਾਬ — ਮੈਂ ਹਾਂ ਤੁਹਾਡਾ ਲੁੱਟ ਪੁੱਟ ਹੋ ਰਿਹਾ ਪੰਜਾਬ। ਇਹ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਮੇਰੇ ਘਰੋਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਨੇ। ਇਹ ਦੁਹਾਈ ਮੇਰੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀ ਦੁਹਾਈ ਹੈ। ਇਹ ਚੀਕਾਂ ਮੇਰੀਆਂ ਧੀਆਂ ਦੀਆਂ ਚੀਕਾਂ ਨੇ। (ਲੰਮਾ ਹੁਕਾ ਭਰਕੇ) ਮੇਰੀਆਂ ਧੀਆਂ ਉਦੋਂ ਵੀ ਰੋਈਆਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਮੇਰੇ ਪੰਜਾਂ ਪਾਣੀਆਂ 'ਚ ਜਹਿਰ ਘੋਲਿਆ ਸੀ। ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਦੇ ਜਹਿਰੀ ਨਾਗ ਮੇਰੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਡੰਗਿਆ ਸੀ ਉਦੋਂ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੁਹਾਗ ਦੇ ਗੀਤ ਗਾਉਣ ਦੀ ਥਾਂ ਵੈਣ ਪਾਏ ਸੀ। ਜਿਸ ਮੀਆਂ ਮੀਰ ਨੇ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖੀ ਸੀ, ਅਹੁ ਜਿਸ ਬੁਧੂ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਪੁਤਰਾਂ, ਪੋਤਰਿਆਂ ਤੇ ਮੁਰੀਦਾਂ ਨੂੰ ਕਲਗੀਧਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਸੀ, ਅਹੁ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਹਨੂੰ ਉਚ ਦਾ ਪੀਰ ਬਣਾ ਕੇ ਸੱਚ ਦਾ ਪੱਲੂ ਫੜਿਆ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਨਵਰਤ ਦੀ ਪੂੜ ਹੋਣ ਨੱਪੀਆਂ ਕਾਵਾਂ ਤੇ ਕੁੱਤਿਆਂ ਨੇ ਖਾਧੀਆਂ ਸੀ। ਅਹੁ ਜਿਸ ਕੇਸਰੀ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦੀ ਡਾਂ ਹੋਣ ਹਿੰਦੂਆਂ ਸਿੱਖਾਂ ਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੇ ਈਦਾਂ ਵਿਸਾਖੀਆਂ ਦੇ ਦੀਵਾਲੀਆ ਇਕੱਠਿਆਂ ਮਨਾਈਆਂ ਸਨ, ਉਹਦੇ ਹੋਣ ਖੂਨ ਦੀ ਹੋਲੀ ਖੇਡੀ ਸੀ। (ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਕੇ) ਤੁਸੀਂ ਭੁੱਲ ਗਏ ਹੋ? ਨਹੀਂ ਨਹੀਂ ਤੁਸੀਂ ਭੁੱਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ। ਯਾਦ ਕਰੋ — ਯਾਦ ਕਰੋ ਉਹ ਵੇਲਾ। ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਸਭ ਯਾਦ ਹੈ।

ਅਜੇ ਨਾ ਭੁੱਲਿਆ ਸਨ ਸੰਤਾਨੀ ਅਜੇ ਨਾ ਭੁੱਲੀ ਨੂਰੀ ਕਾਲੀ। ਅਜੇ ਨਾ ਭੁੱਲਿਆ ਰੋਂਦਾ ਸਤਲੁਜ ਲਾਸ਼ਾਂ ਢਾਂਦੀ ਭੁੱਲੀ ਨਾ ਰਾਵੀ। ਭੁੱਲੀਆਂ ਨਾ ਭੈਣਾਂ ਦੀਆਂ ਚੀਕਾਂ ਨਾ ਹੀ ਭੁੱਲੇ ਵੈਣ ਨਾਹਾਂ ਦੇ। ਲੀਡਰ ਭੁੱਲ ਗਏ ਬਣ ਚੌਧਰੀ ਅਹੁ ਧਰਮਾਂ, ਅਹੁ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ। ਭਲਾ ਉਹ ਮਾਂ ਕੀਕਣ ਭੁੱਲੇ ਵਿਛੜ ਗਏ ਪੰਜ ਪੁਤਰਾਂ ਨੂੰ ਰੋਂਦੇ ਵਹਿੰਦੇ ਜੋ ਰਹਿਣ ਪਿਆਸੇ ਅਜੇ ਵੀ ਮਾਂ ਪਿਆਰਾਂ ਦੇ।

(ਲੰਮਾ ਹੁਕਾ ਭਰਕੇ) ਕਿਸੇ ਨੇ ਉਦੋਂ ਵੀ ਅੱਗ ਲਾ ਕੇ ਕੰਧ ਤੇ ਬਹਿ ਕੇ ਦੇਖੀ ਸੀ ਤੇ ਭਾਂਬੜ ਕਿਸੇ ਨੇ ਅੱਜ ਵੀ ਬਾਲੇ ਨੇ। ਆਓ ਦੇਖੋ — ਆਪਣਾ ਘਰ ਤਾਂ ਦੇਖੋ —

ਪਰਦੇ ਦੇ ਪਿਛੋਂ — (ਪਰਦੇ ਦੇ ਪਿਛੋਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਹਿਲੀ ਆਵਾਜ਼ - ਬੱਸ ਖੜੀ ਕਰ ਉਏ ਡਰਾਈਵਰ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਸਾਲਿਆ ਗੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਉਡਾ ਦਿਆਂਗੇ।

ਦੂਜੀ ਆਵਾਜ਼ — ਤੇਨੂੰ ਸੁਣਿਆਂ ਨਹੀਂ ਉਏ ਸਾਲਿਆ ਬੱਸ ਖੜੀ ਕਰ (ਇਜ਼ਤ ਬੰਦ ਹੋਣ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਆਉਂਦੀ ਹੈ) ਆਹ ਜਿਹੜੇ ਮੇਨੇ ਆ ਹਿੰਦੂ ਆ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲੇ ਉਏ ਸਾਲਿਓ।

ਪਹਿਲੀ ਆਵਾਜ਼ — ਪੰਜੇ ਲਾਈਨ 'ਚ ਖੜੇ ਹੋ ਜਾਓ ਉਏ। (ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਣ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਦੁਹਾਈ ਸੁਣਦੀ ਹੈ — ਗੋਲੀਆਂ ਦੀ ਇਸ ਆਵਾਜ਼ ਤੇ ਦੁਖੀ ਪੰਜਾਬ ਆਪਣੀ ਛਾਤੀ ਤੇ ਇਜ਼ ਐਕਸ਼ਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਗੋਲੀਆਂ ਉਸਦੇ ਲੱਗ ਰਹੀਆਂ ਹੋਣ)

ਸਟੇਜ ਮਗਰੋਂ ਨਾਹਰਿਆਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਹਿੰਦੂ ਸਾਮਰਾਜ - ਮੁਰਦਾਬਾਦ। ਇਕੱਠੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ — ਲੂਹ ਦਿਓ ਉਏ ਮੰਦਰ - ਲੂਹ ਦਿਓ ਉਏ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਘਰ - ਲੂਹ ਦਿਓ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ - ਲੂਹ ਦਿਓ ਲੂਹ ਦਿਓ ਦਾ ਰੋਲਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਬੋਲੇ ਸੋ ਨਿਹਾਲ ਦੇ ਜੈਕਾਰੇ ਗੂੰਜਦੇ ਹਨ ਪੰਜਾਬ : (ਸਟੇਜ ਤੇ ਫਿਰਦਾ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਇਜ਼ ਮਲਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਅੱਗ ਉਸਦੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਲੱਗੀ ਹੋਵੇ) ਆਹ ਮੇਰਾ ਸਰੀਰ ਸੜ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਹੁ ਦੇਖੋ ਸਤਲੁਜ ਦੇ ਹੇਠ। ਅਹੁ ਸੁਣੋ ਬਿਆਸਾਂ ਦੀਆਂ ਚੀਕਾਂ — ਅਹੁ ਦੇਖੋ ਭਾਂਬੜ — ਸੁਣੋ ਸੁਣੋ ਅਹੁ ਕੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੁਣੋ।

ਪਰਦੇ ਪਿਛੋਂ : (ਪਰਦੇ ਦੇ ਪਿਛੋਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ)

ਪਹਿਲੀ ਆਵਾਜ਼ : ਬੱਸ ਕੋ ਰੋਕੋ ਡਰਾਈਵਰ ਯੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹੈ।

ਦੂਜੀ ਆਵਾਜ਼ : ਸਾਲੇ ਚੁੱ ਕੀ ਤੇ ਗੋਲੀ ਸੇ ਉਡਾ ਦੇਗਾ। ਪਕੜ ਲੋ ਇਨ ਸਾਲੇ ਸਿਖੜੋਂ ਕੋ।

ਪਹਿਲੀ ਆਵਾਜ਼ — ਉਤਾਰ ਲੋ ਸਾਲੋਂ ਕੀ ਪਗੜੀਏਂ। ਮਾਰ ਦੋ ਸਾਲੋਂ ਕੋ ਗੋਲੀਏਂ। (ਫਿਰ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਣ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਚੀਕ ਚਿਹਾੜਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।) (ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਣ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਜ ਤੇ ਇਜ਼ ਐਕਸ਼ਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਗੋਲੀਆਂ ਉਹਦੀ ਛਾਤੀ 'ਚ ਲੱਗੀਆਂ ਹੋਣ)

ਇਕੱਠੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ — ਕਰ ਦੋ ਹਮਲਾ। ਫੂਕ ਦੋ ਗੁਰਦੁਆਰੇ। ਫੂਕ ਦੋ ਸਾਲੇ ਸਿਖੜੋਂ ਕੋ ਘਰ - ਫੂਕ ਦੋ - ਫੂਕ ਦੋ - ਫੂਕ ਦੋ (ਚੀਕ ਚਿਹਾੜਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ)

ਪੰਜਾਬ — (ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਕੇ) — ਅਹੁ ਮਰੀ ਹਾਹਾਕਾਰ ਸੁਣੋ। ਅਹੁ ਚੀਕੀ ਖੂਨੀ ਤਲਵਾਰ ਸੁਣੋ। ਸੁਣੋ! ਸੁਣੋ! ਸੁਣੋ ਉਏ ਲੋਕੋ। ਮੇਰੇ ਆਪਣੇ ਖੂਨ ਦੀ ਪੁਕਾਰ ਸੁਣੋ।

ਮੇਰਾ ਘਰ ਸੜ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਤੁਹਾਡਾ ਘਰ ਸੜ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਤੇਲ ਪਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਤੀਲੀ ਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵਤਨੋਂ ਦੂਰ ਪ੍ਰਦੇਸਾਂ 'ਚ ਬੈਠਿਓ ਸੇਕ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਹੀਂ? ਤੁਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਭਾਂਬੜਾਂ ਤੇ ਤੇਲ ਪਾਓਗੇ ਜਾਂ ਪਾਣੀ? ਬੋਲੋ ਬੋਲੋ - ਕੁਝ ਤਾਂ ਬੋਲੋ। ਐਸ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਸਰਾਭਾ ਉਠਿਆ। ਐਸ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਲਾਲਾ ਹਰਦਿਆਲ ਗਿਆ। ਹਿੰਦੂਆਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਏਕਤਾ ਨੇ ਗਦਰ ਦੀ ਗੂੰਜ ਪਾ ਦਿਤੀ। ਅਹੁ ਦੇਖੋ! ਅੱਜ ਏਸੇ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਮੈਨੂੰ ਜਿਉਂਦਿਆਂ ਸਾਡਨ ਲਈ ਕੋਈ ਬਾਲਣ ਪਾੜ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੁਣੋ ਉਏ ਲੋਕੋ ਆਪਣੇ ਕੰਨਾਂ ਨਾਲ ਸੁਣੋ। ਦੇਖੋ ਉਏ ਲੋਕੋ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਦੇਖੋ (ਪਰਦੇ ਦੇ ਪਿਛੇ ਵਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ)

(ਪਰਦੇ ਦੇ ਪਿਛੋਂ ਇਕ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦਾ ਗਰੁਪ ਸਟੇਜ ਤੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹਿੰਦੂ ਲੀਡਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਟੇਜ ਤੇ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦੇ ਨਾਹਰੇ ਲਾਉਂਦੇ ਹਨ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਡਾਗਾਂ ਫੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ)

ਕੱਛਾ ਕੜਾ ਤੇ ਕਿਰਪਾਨ - ਧੱਕ ਦਿਆਂਗੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ (ਦੋ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਨਾਹਰੇ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਂਦੇ ਸਟੇਜ ਦਾ ਚੱਕਰ ਲਾਉਂਦੇ ਇਕ ਪਾਸੇ ਖੜ੍ਹ ਜਾਂਦੇ ਹਨ)

(ਦੂਸਰਾ ਗਰੁਪ ਸਟੇਜ ਤੇ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਅਗਵਾਈ ਸਿੱਖ ਲੀਡਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹੱਥ ਵਿਚ ਡਾਗਾਂ ਫੜੀਆਂ ਹਨ ਨਾਹਰੇ ਲਾਉਂਦੇ ਹਨ — ਧੌਤੀ ਟੋਪੀ — ਜਮਨਾ ਪਾਰ ਅਤੇ ਬੋਲੇ ਸੋ ਨਿਹਾਲ ਦੇ ਜੈਕਾਰੇ ਬੁਲਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਹਿੰਦੂ ਗਰੁਪ ਦੇ ਕੋਲ ਦੀ ਲੰਘਦਿਆਂ ਗੁੱਸੇ ਅਤੇ ਨਫਰਤ ਦਾ ਵਿਖਾਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਹਿੰਦੂ ਗਰੁਪ ਵੀ ਗੁੱਸੇ ਦੇ ਅੰਦਾਜ਼ ਵਿਚ ਨਫਰਤ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹਰਕਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਸਿੱਖ ਹਿੰਦੂ ਦੀ ਡਾਗ ਤੇ ਡਾਗ ਮਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਦੋਨੋਂ ਪਾਸੇ ਡਾਗਾਂ ਖੜਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਆਉਂਦਾ ਵਿਚਕਾਰ ਆਣ ਖੜਦਾ ਹੈ ਤੇ ਦੋਨਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਕੇ ਬੋਲਦਾ ਹੈ ਪੰਜਾਬ : ਨਾ ਪਾੜੋ ਉਏ ਹਿੰਦ ਦੀ ਚਾਦਰ

ਨਾ ਬਣੋ ਉਏ ਧਰਮੀ ਜਾਬਰ (ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਕੇ) ਸੰਭਲ ਉਏ ਲੋਕਾ ਅੰਦਰੋਂ ਉਠਿਆ ਆਹ ਮਜ਼੍ਹਬਾਂ ਦਾ ਜਨੂੰਨ ਜਿਹਾ ਕੋਈ ਬਾਹਰੋਂ ਨਾ ਕੋਈ ਆਇਆ ਗਜ਼ਨਵੀ ਨਾ ਕੋਈ ਬਾਬਰ ਨਾ ਕੋਈ ਨਾਦਰ।

(ਦੋਵੇਂ ਗਰੁਪ ਉਸ ਵੱਲ ਨਿਗਾ ਟਿਕਾ ਕੇ ਦੇਖਦੇ ਹਨ)

ਸਿੱਖ ਲੀਡਰ : (ਹੇਰਾਨ ਹੋ ਕੇ) ਉਏ ਬਾਪੂ ਤੂੰ?

ਹਿੰਦੂ ਲੀਡਰ : (ਹੇਰਾਨ ਹੋ ਕੇ) ਉਏ ਬਾਪੂ ਤੂੰ ਇਥੇ ਕਿਵੇਂ?

ਪੰਜਾਬ : ਉਏ ਪਾਪੀਓ ਤੁਸੀਂ ਫਿਰਕੂ ਅੱਗ ਦੇ ਅੰਗਿਆਰਾਂ ਦਾ ਛੱਟਾ ਇਥੇ ਵੀ ਦੇ ਰਹੇ ਹੋ। ਮੈਨੂੰ ਇਥੇ ਆਉਣਾ ਹੀ ਪਿਆ। ਪਰ ਖਬਰਦਾਰ ਜੇ ਮੈਨੂੰ ਬਾਪੂ ਕਿਹਾ ਤਾਂ।

ਸਿੱਖ ਲੀਡਰ : ਕਿਉਂ ਨਾ ਕਹਾਂ ਬਾਪੂ। ਤੂੰ ਮੇਰਾ ਬਾਪੂ ਹੈਂ ਅਹੁ ਟੋਪੀ ਵਾਲੇ ਹਿੰਦੂ ਦਾ ਨਹੀਂ।

ਹਿੰਦੂ ਲੀਡਰ : ਨਹੀਂ ਨਹੀਂ ਤੂੰ ਮੇਰਾ ਬਾਪੂ ਹੈਂ ਐਸ ਸਿਖੜੇ ਦਾ ਨਹੀਂ। ਪੰਜਾਬ : ਜਦੋਂ ਅੱਲਾਹ ਹੀ ਨਲਾਇਕ ਹੋਵੇ ਬਾਪੂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਾਪੂ ਅਖਵਾਇਆਂ ਸ਼ਰਮ ਆਂਦੀ ਹੈ।

ਸਿੱਖ ਲੀਡਰ : ਤੇਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਅਸੀਂ ਸਰਾਭਾ ਵਾਰਿਆ।

ਹਿੰਦੂ ਲੀਡਰ : ਅਸੀਂ ਲਾਲਾ ਹਰਦਿਆਲ ਦਿਤਾ।

ਸਿੱਖ ਲੀਡਰ : ਅਸੀਂ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਦਿਤਾ।

ਹਿੰਦੂ ਲੀਡਰ : ਅਸੀਂ ਲਾਲਾ ਲਾਜਪਤ ਰਾਏ ਦਿਤਾ।

ਸਿੱਖ ਲੀਡਰ : ਅਸੀਂ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦਿਤਾ।

ਹਿੰਦੂ ਲੀਡਰ : ਸਾਡੇ ਰਾਜਗੁਰੂ ਤੇ ਸੁਖਦੇਵ ਉਹਦੇ ਦੋਨੋਂ ਪਾਸੇ ਫਾਂਸੀ ਤੇ ਲਟਕਾਏ ਗਏ।

ਪੰਜਾਬ : ਚੁਪ ਕਰੋ - ਚੁਪ ਕਰੋ। ਤੁਸੀਂ ਦੋਨੋਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਦਸਕੇ ਪਿਓ ਤੇ ਅਹਿਸਾਨ ਕੀਤਾ ਦਸਦੇ ਹੋ। ਕਦੀ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਸਾਡੇ ਤੀਜੇ ਭਰਾ ਨੇ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਦਿਤਾ।

ਹਿੰਦੂ ਸਿੱਖ ਦੋਨੋਂ : ਕਿਹੜੇ ਤੀਜੇ ਨੇ?

ਪੰਜਾਬ : ਭੁਲ ਗਏ ਓ! ਕਦੀ ਭੀਖਣ ਸ਼ਾਹ, ਕਦੀ ਬੁਧੂ ਸ਼ਾਹ, ਕਦੀ ਗਨੀ ਖਾਂ ਕਦੀ ਨਬੀ ਖਾਂ ਬਣਿਆਂ ਅਤੇ ਕਦੀ ਰਹਿਮਤ ਅਲੀ ਬਣਕੇ ਭਗਤ ਸਰਾਭੇ ਵਾਂਗ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦਾ ਜਾਮ ਪੀ ਗਿਆ। ਤੁਸੀਂ ਤਿੰਨ ਸੀ। ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਤਾਰੇ। ਇਕ ਦਾ ਨਾਂ ਰਾਮ, ਇਕ ਦਾ ਨਾਂ ਰਹੀਮ ਤੇ ਇਕ ਦਾ ਨਾਂ ਸਿੰਘ ਸੀ। ਤੁਹਾਡੀ ਆਪਣੀ ਲੜਾਈ ਨੇ ਮੇਰੀਆਂ ਆਹ ਲੱਤਾਂ ਤੋੜ ਦਿਤੀਆਂ (ਲੱਤਾਂ ਵਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਕੇ) ਮੈਨੂੰ ਲੰਗੜਾ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਮੇਰਾ ਇਕ ਪੁੱਤ ਮੇਰੇ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਸਿੱਖ ਲੀਡਰ : ਉਏ ਅਸੀਂ ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਵੱਖਰਾ ਉਹ ਆਪ ਹੋਇਆ।

ਹਿੰਦੂ ਲੀਡਰ : ਵੱਖਰਾ ਅਸੀਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੋਇਆ।

ਪੰਜਾਬ : ਤੁਹਾਡੇ ਏਕੇ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਜਿਹੜੇ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਕੋਰੀ ਅੱਖ ਕਰਕੇ ਦੇਖ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਸੀ ਤੁਹਾਡੀ ਫੁੱਟ ਪਾ ਕੇ ਉਹ ਮੇਰੀ ਹਿੱਕ ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਨੱਚਦੇ ਰਹੇ। ਸਿੱਖ ਲੀਡਰ : ਫੁੱਟ ਤਾਂ ਪੈਟੀ ਹੀ ਸੀ ਕਰਤੂਤਾਂ ਤੋਂ। ਅੱਜ ਉਹੀ ਕਰਤੂਤਾਂ ਆਹ ਹਿੰਦੂ ਕਰਦੇ ਨੇ।

ਪੰਜਾਬ : ਕਿਹੜੀਆਂ ਕਰਤੂਤਾਂ ਕਰਦੇ ਨੇ ਇਹ ਹਿੰਦੂ?

ਇਕ ਸਿੱਖ : ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਸਾਡੇ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ।

ਦੂਜਾ ਸਿੱਖ : ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਸਾਡੇ ਧਰਮ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਹੈ।

ਇਕ ਹਿੰਦੂ : (ਸਿੱਖਾਂ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਕੇ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਸਾਡੇ ਕਰਮ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ : ਸੋਚੋ! ਸੋਚੋ! ਮੇਰੇ ਮੁਖ ਪੁੱਤਰੇ! ਜਨੂੰਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਅਮਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਦਿਮਾਗਾਂ ਨਾਲ ਤਾਂ ਸੋਚੋ। (ਇਕ ਹਿੰਦੂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਕੇ) ਮੇਰੇ ਹਿੰਦੂ ਪੁੱਤਰ ਕੀ ਇਹ ਮੰਦਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਡੇ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਰਿਆਣੇ ਵਿਚ ਬੱਸਾਂ ਤੋਂ ਲਾਹ ਕੇ ਦਾੜੀਆਂ ਪੱਗਾਂ ਸਾੜ ਕੇ ਕੁੱਟਿਆ ਗਿਆ।

ਹਿੰਦੂ : (ਨੀਵੀਂ ਪਾਈ ਨਾਂਹ 'ਚ ਸਿਰ ਹਿਲਾਉਂਦਾ) ਨਹੀਂ।

ਪੰਜਾਬ : (ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਕੇ) ਕੀ ਇਹ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੂਹੇ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੱਸਾਂ ਉਤਾਰ ਕੇ ਹਿੰਦੂ ਆਖ ਕੇ ਭੁੰਨ ਦਿਤਾ ਬੋਲ ਮੇਰੇ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਜਵਾਬ ਤਾਂ ਦਿਓ।

ਸਿੱਖ : (ਨੀਵੀਂ ਪਾ ਕੇ ਨਾਂਹ 'ਚ ਸਿਰ ਹਿਲਾਉਂਦਾ ਹੋਇਆ) ਨਹੀਂ।

ਸਿੱਖ ਲੀਡਰ : ਇਹ ਹਿੰਦੂ ਵੱਧ ਗਿਣਤੀ ਨੇ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਹਾਂ। ਇਹ ਸਾਡੇ ਤੇ ਰਾਜ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ : ਇਹ ਝੂਠ ਹੈ। ਮਜ਼੍ਹਬ ਕਦੇ ਰਾਜ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਜਮਾਤਾਂ ਰਾਜ ਕਰਦੀਆਂ ਨੇ। ਅਤੇ ਮਜ਼੍ਹਬਾਂ ਨੂੰ ਹੱਥ ਕੱਢਾ ਬਣਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਮਫਾਦ ਲਈ

(ਬਾਕੀ ਪੰਨਾ 3 ਤੇ)

SANDHU VIDEO SHOP Ltd.

3958 FRASER ST. VANCOUVER, B.C.

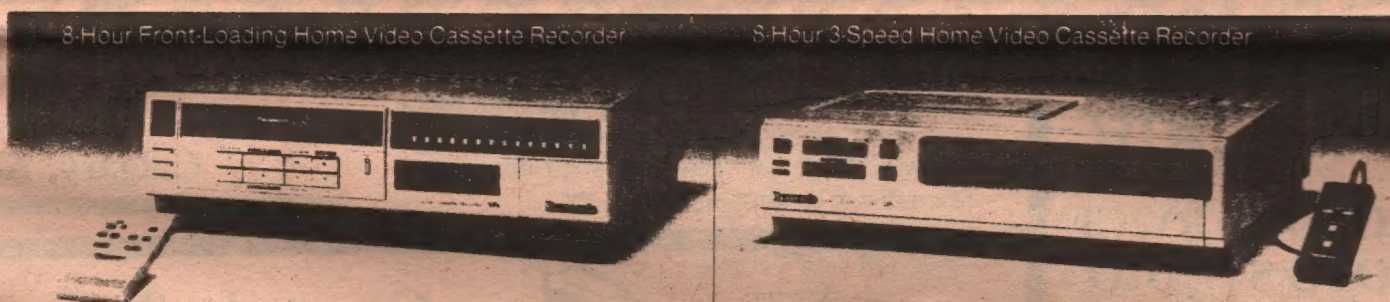
875-0414

SECOND LOCATION

GRAND OPENING

ON APRIL 21, 1984

PV-1520K Omnivision VHS

8-Hour Front-Loading Home Video Cassette Recorder with Wireless Remote
The 10-function infrared remote control gives you wireless command over the operating modes of this exciting front-loading unit, with a programmable timer for 2 separate recordings in a 14 day period. A 14-position varactor tuner, and the fabulous Tech-4 video head system. The PV-1520K features Omniseach for rapid cue and review, Field-Still and Pause, 4-digit electronic counter with memory. One Touch Recording. Comes with cables, connectors, dust cover and one blank NV-T60K tape.

Price too low to mention

PV-1220K Omnivision VHS

8-Hour/3-Speed Home Video Cassette Recorder with Electronic Tuning
A 12-position varactor tuner lets you select the channel you want with the touch of a button, and the electronic timer lets you pre-set to record a program up to 2 weeks in advance; even when you are not there. For superb playback convenience you have Omniseach (to review recordings at rapid speed), Still-Frame and Frame Advance. Other features include Soft-Touch controls, Pause, 4-digit counter and a 4-function wired remote. One Touch Recording. This handsome, slim and efficient video recorder/player comes with all the necessary cables and connectors.

\$499.99

RECORDED MOVIES.....VHS \$7.49

BETA.....\$9.99

BLANK SONY L750 \$9.99

TRADE MOVIES \$1.50/EA.

**LATEST HINDI PUNJABI SONGS CASSETTES
ONLY SONY TAPES....\$2.99/ea.**

**FOR \$10.00/MONTH SEE ALL THE
MOVIES YOU WANT.**

HUGE SELECTION OF LATEST ENGLISH MOVIES

ਭਾਰਤ ਦਰਪਣ

ਬੈਂਕ ਲੁਟੇਰਿਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ 'ਅਸੀਂ ਸ੍ਰੀ ਪੀ.ਸੀ.ਸੇਠੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਨਾਵ ਭਿੰਡਰਾਂ ਦੇ ਬੰਦੇ ਹਾਂ'

ਜੇਪੁਰ — ਤਿੰਨ ਸਿੱਖ ਅਤਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਬੁੰਦੀ ਵਿਚ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਬੀਕਾਨੇਰ ਐਂਡ ਜੇਪੁਰ ਦੀ ਐਗਰੀਕਲਚਰ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਮੈਟੀ ਬਰਾਂਚ ਵਿਚੋਂ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਲੁਟ ਲਏ। ਉਹ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀਆਂ ਘੜੀਆਂ ਤੇ ਮੁੰਦੀਆਂ ਵੀ ਲੈ ਗਏ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਬੰਦ ਕਰ ਗਏ।

ਉਹ ਮੈਨੇਜਰ ਦਾ ਸਕੂਟਰ ਵੀ ਲੈ ਗਏ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਖੜਾ ਮਿਲ ਗਿਆ।

ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਭਿੰਡਰਾਂ ਵਾਲੇ ਦੇ ਬੰਦੇ ਹਨ। "ਤੁਸੀਂ ਸਾਨੂੰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ - ਜੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਇੱਕ ਘੰਟੇ ਤਕ ਰੋਲਾ ਪਾਇਆ ਜਾਂ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਦਿਤੀ ਉਸਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਸਿਟਿਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ" — ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿਤੀ।

ਦਸਮੇਸ਼ ਰੈਜਮੈਂਟ ਆਖਰ ਇਹ ਹੈ ਕੀ?

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਸਮੇਸ਼ ਰੈਜਮੈਂਟ ਦੀ ਭਾਲ ਲਈ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਜਿਹਨਾਂ ਬੀਊਰੀਆਂ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇੱਕ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦਸਮੇਸ਼ ਰੈਜਮੈਂਟ ਨਾਮ ਦੀ ਇਹ ਜਥੇਬੰਦੀ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਹੀ ਬਦਲਿਆ ਹੋਇਆ ਰੂਪ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਇਹ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਜਥੇਬੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਭਿੰਡਰਾਂ ਵਾਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪਹਿਲਾਂ ਚਰਚਿਤ ਗਰੁੱਪ ਨਾਲ ਬਲਕਿ ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਨਾਮ ਸਿਰਫ ਖੁਫੀਆ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਚੱਕਰ ਵਿਚ ਪਾਉਣ ਲਈ ਹੀ ਲੈ ਰਹੀ ਹੈ। ਚੇਤੇ ਰੱਖੋ ਕਿ ਇਸ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦਾ ਇੱਕ ਸਰਦਾਰ ਸਿੰਘ ਨਾਂ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀ ਬੜੀਆਂ ਗੰਭੀਰ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇ ਚੁਕਿਆ ਹੈ।

ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੀ ਲੋੜ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਖੱਬੀਆਂ ਅਤੇ ਗੈਰ ਇੱਕਾ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਪੰਜੀਵਾਦ, ਵਾਸ਼ੀਵਾਦ ਅਤੇ ਜਾਤਵਾਦ ਦੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿਤਾ ਹੈ।

ਇਥੇ ਸ੍ਰੀ ਜਗਜੀਵਨ ਰਾਮ ਦੇ 77ਵੇਂ ਜਨਮ ਦਿਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਬੋਲਦਿਆਂ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੀ ਲੋੜ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਗਲਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਬੋਲਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਹਿੰਦ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸਾਥੀ ਸੀ. ਰਾਜੇਸ਼ਵਰ ਰਾਓ, ਮਾਰਕਸੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਈ. ਐਮ. ਐਸ. ਨੰਬੁਦਰੀਪਾਦ, ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਡਾਕਟਰ ਫਾਰੂਖ ਅਬਦੁੱਲਾ ਸੀ ਐਚ. ਐਨ. ਬਹੁਗੁਣਾ ਅਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਉਘੇ ਆਗੂ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿਚ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹੰਗਾਮਾ ਹੋ ਗਿਆ ਜਦ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਖਜ਼ਾਨਾ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਨਾਵ ਮੁਕਰਜੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਪੀ. ਸੀ. ਸੇਠੀ ਦੀ ਮੋਜ਼ ਤੇ ਕੱਚ ਦੀਆਂ ਚੂੜੀਆਂ ਰੱਖ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਮਸਿਆ ਦਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਤਾਂ ਇਹ ਚੂੜੀਆਂ ਪਹਿਣ ਲਵੋ। ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਰਜੀ ਨੇ ਚੂੜੀਆਂ ਫਰਸ਼ ਉਪਰ ਸੁਟ ਦਿਤੀਆਂ।

ਪਾਲਮ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਤੇ ਸਖਤ ਚੈਕਿੰਗ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਸਮਗਲਰਾਂ ਨੂੰ ਫੜਣ ਲਈ ਪਾਲਮ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਤੇ ਸਖਤ ਚੈਕਿੰਗ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਮਗਲਰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਏ ਗਏ ਹਨ। ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਚੈਕਿੰਗ ਦੇਖ ਕੇ ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਸਾਮਾਨ ਹੀ ਛੱਡ ਕੇ ਦੌੜ ਗਿਆ। ਉਸ ਦੇ ਸਾਮਾਨ ਵਿਚੋਂ ਇੱਕ ਟੀ. ਵੀ. ਸੈਟ 3 ਵੀਡੀਓ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕੈਮਰੇ ਨਿਕਲੇ। ਇੱਕ ਇਸਤਰੀ ਨੇ ਚੈਕਿੰਗ ਵੇਲੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਇੱਕ ਚੁਸ ਕੱਚਣ ਵਾਲੀ ਮਸ਼ੀਨ ਹੈ। ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਤੇ ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਕੈਲਕੂਲੇਟਰ ਨਿਕਲੇ। ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਲੋਕ ਹਰੇ ਚੈਨਲ ਦਾ ਗਲਤ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਲੰਦਨ ਵਿਚ ਲਿਬੀਆ ਦੀ ਐਮਬੈਸੀ ਦੇ ਬਾਹਰ ਗੋਲੀ ਚੱਲੀ

ਲੰਦਨ — ਲਿਬੀਆ ਦੀ ਐਮਬੈਸੀ ਦੇ ਬਾਹਰ ਭੀੜ ਵਲੋਂ ਇੱਕ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਸਮੇਂ ਮਸ਼ੀਨ ਗੰਨ ਦੀ ਗੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਪੁਲੀਸ ਮਹਿਲਾ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਮਾਰੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਲਗਭਗ ਦਸ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਵਿਚ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਣ ਜਾਣ ਦੀ ਖਬਰ ਹੈ।

ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ ਦੇ ਘਰ ਡਾਕਾ

ਲੁਧਿਆਣਾ — ਇੱਕ ਖਬਰ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸ਼ਾਇਰ ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ ਦੇ ਘਰੋਂ ਲਗਭਗ 10000 ਰੁਪਏ ਦਾ ਮਾਲ ਲੁਟ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਡਾਕੂਆਂ ਨੇ ਲੁੱਟ ਤੋਂ ਮਗਰੋਂ ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਾਰ ਦੇ ਬਾਕੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬੰਨ ਦਿਤਾ ਅਤੇ ਖੁਦ ਦੌੜ ਗਏ।

ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਰਕਿਟ ਵਿਚ ਟੋਰੀ ਐਮ. ਪੀ. ਜੌਹਨ ਫਰੇਜ਼ਰ

ਵੈਨਕੂਵਰ — ਪਿਛਲੇ ਦਿਨ ਸਾਊਥ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੇ ਟੋਰੀ ਐਮ. ਪੀ. ਜੌਹਨ ਫਰੇਜ਼ਰ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਰਕਿਟ ਦੇਖਣ ਲਈ ਆਏ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਰਕਿਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ ਪਾਬਲਾ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਰਕਿਟ ਦੀ ਵਧੀਆ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਸੁਝਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ। ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਵਿਚ ਅਵਤਾਰ ਬੇਰਾੜ, ਜੋ ਪੁਲਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ।

ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਸੁਨਿਆਰੇ ਦੀ ਲੋੜ

ਕੈਲਗਰੀ ਵਿਚ ਇੱਕ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਸੁਨਿਆਰੇ (Goldsmith) ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਜਿਸਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਹਿੰਦੀ ਬੋਲਣ ਵਿਚ ਚੰਗੀ ਮੁਹਾਰਤ ਹੋਵੇ। ਲੋੜਵੰਦ ਸੱਜਣ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪਤੇ ਤੇ ਖਤ ਲਿਖ ਸਕਦੇ ਹਨ:

M. SINGH

1922 - 17th Ave. 7. S.W.

Calgary, Alberta

ਕਰਤਾਰ ਫੋਟੋ ਸਟੂਡੀਓ

1 HOUR PHOTO SERVICE
KARTAR PHOTO STUDIO

6660 MAIN STREET, (at 51st Ave.)
VANCOUVER, B.C.

Ph. 321-7020

36 Exp. - \$9.99

24 Exp. - \$6.99

12 Exp. - \$3.99

Reprints: 4x6 - 40¢

3½x5 - 25¢

We Do Passport, 5 Mins.
Service, Portrait Photos &
Weddings

General Tours and Travel Service

LOW LOW RATES TO : India, Pakistan,
Bangladesh & Ceylon on Air India,
Pakistan Airlines, Kuwait, Air France,
KLM Or Any Airline of your choice.

ASHOK PURI

261 KENNEDY STREET, WINNIPEG,
MANITOBA, R3C 1T2

Ph. [204]943-0596

FREE GIFT

ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ

S. & S. INSURANCE

324-2311

Two Locations to Serve You

6658 Main St. Vancouver, B.C.

5936 Fraser St. Vancouver, B.C.

ਇੰਨਸ਼ੂਰੈਂਸ ਦੇ ਰੇਟ ਤਾਂ ਹਰ ਥਾਂ ਇਕੋ ਹੀ ਹਨ ... ਪਰ ਫਰਕ ਦੋਸਤੀ ਭਰੇ ਮਾਹੌਲ ਦਾ ਹੈ ... ਤੇ ਉਹ ਦੋਸਤੀ ਭਰੀ ਸੇਵਾ ਤੁਹਾਨੂੰ S & S Insurance ਤੋਂ ਹੀ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਤੇ ਕਾਰਾਂ ਦੀ ਇੰਨਸ਼ੂਰੈਂਸ ਨਵੇਂ ਸਿਰਿਓਂ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਮਿਲੋ

1984 INSURANCE & LICENCE

RENEW EARLY INSURANCE

* FINANCING AVAILABLE

* SAFE DRIVING DISCOUNT (if eligible)

FRASER Ph. 321-6442

FREE
GIFT

ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ

324-5711

ਪੰਜਾਬ ਦਰਪਣ

ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਮਾਪਿਆਂ ਕੋਲੋਂ ਹਿੰਸਾ ਨਹੀਂ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ

— ਨਿਰਲੇਪ ਕੌਰ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਤੇ ਤਖਤ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਪਟਨਾ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨਿਰਲੇਪ ਕੌਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਾਂ ਬਾਪ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚੋਂ ਹਿੰਸਾ ਨਹੀਂ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

ਇਸ ਬਿਆਨ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਿੰਦੂ ਕੋਡ ਬਿਲ ਦੇ ਤਹਿਤ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਪੱਤਰਕਾਰ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਗਲ ਦੇ ਉਕਾ ਹੀ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਹਨ ਕਿ ਕੋਈ ਧੀ ਆਪਣੇ ਬਾਪ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਵੰਡਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਰ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਹੁਰੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਹਿੰਸਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਲੜਕੀ 18 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤਕ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਘਰ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਬਾਕੀ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਸਹੁਰੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਲੰਘਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹਿੱਤ ਪੇਕੇ ਨਹੀਂ, ਸਹੁਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਜੁੜਦੇ ਹਨ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨਿਰਲੇਪ ਕੌਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਚੁਆਈ ਨੂੰ 'ਪਾਹੁਣਾ' ਆਖਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਹੁਰਿਆਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾ ਸਕਦਾ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਸਿੱਖ ਪਰਸ਼ਨਲ ਲਾਅ' ਦੇ ਅਧੀਨ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਵੰਡਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਧਮਾਕੇ ਨਾਲ ਮੌਤ

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ — ਬੀਤੇ ਦਿਨ ਮਹਿੰਗਰੋਵਾਲ ਨੇੜੇ ਪਿੰਡ ਤਖਵੀ ਦੇ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਰੂਦੀ ਗੋਲਾ ਫਟਨ ਨਾਲ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀ ਉਮਰਖਾਨ ਦਾ 25 ਸਾਲਾ ਮੁਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਾਮੀ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਹਲਾਕ ਹੋ ਗਿਆ। ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਰੂਦੀ ਗੋਲੇ ਤੋਂ ਪਿੱਤਲ ਉਤਾਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਰਕਿਟ ਵਿੱਚ ਜਲੂਸ ਦੀ ਆਮਦ

ਵੈਨਕੂਵਰ — 21 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਰਕਿਟ ਵਿੱਚ ਖੂਬ ਗਹਿਮਾ ਗਹਿਮੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਪੰਜਾਬੀ (ਇੰਡੀਆ) ਮਾਰਕਿਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ: ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਰਕਿਟ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਪਾਰੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦਿਨ ਮਾਰਕਿਟ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਜਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।

ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਣ ਦੇ ਅਹਾਤਿਆਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨਵੀਆਂ ਖੁੱਲ੍ਹਾਂ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਨਦੀ ਬਹਾ ਦੇਣ ਲਈ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਣ ਦੇ ਅਹਾਤਿਆਂ ਲਈ ਨਵੇਂ ਨਿਯਮ ਬਣਾਏ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਅਹਾਤੇ ਦਾ ਠੇਕੇਦਾਰ ਬਨਾ ਡਿਊਟੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਠੇਕੇ, ਡਿਸਟਿਲਰੀ ਜਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚਲੇ ਜਾਂ ਬਾਹਰ ਦੇ ਕਾਰਖਾਨੇ ਤੋਂ ਸ਼ਰਾਬ ਲਿਆ ਸਕੇਗਾ। ਉਸਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦਾ ਇਨਚਾਰਜ ਆਬਕਾਰੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸ਼ਰਾਬ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਪਰਮਿਟ ਜਾਰੀ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫੀਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਣ ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਦੀ ਲਾਈਸੈਂਸ ਫੀਸ 40 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ 50 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਸਾਲਾਨਾ ਕਰ ਦਿਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਖੁਲ੍ਹ ਕਰ ਦਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਕੋ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵਧ ਰਾਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਠੇਕਿਆਂ ਅਤੇ ਪੀਣ ਦੇ ਅਹਾਤਿਆਂ ਨੂੰ ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ 26 ਜਨਵਰੀ, ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦਿਵਸ 15 ਅਗਸਤ ਅਤੇ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਚਲਾਣੇ ਦਾ ਦਿਵਸ 30 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਬੰਦ ਰੱਖਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਦ ਕਿ ਕਈ ਪਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿ ਅਵਤਾਰਾਂ ਤੇ ਗੁਰੂਆਂ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਪੁਰਬਾਂ ਤੇ ਵੀ ਇਹ ਬੰਦ ਰੱਖੇ ਜਾਣ।

ਸਰਕਾਰੀ ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਸਾਲ ਦੇਸੀ ਠੇਕਿਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਕਰੋੜ 20 ਲੱਖ ਲਿਟਰ ਦੇਸੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸ਼ਰਾਬ ਇਸ ਤੋਂ ਵਧ ਹੋਵੇਗੀ।

ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹ ਖੁਲ੍ਹ ਵੀ ਕਰ ਦਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਠੇਕੇਦਾਰ ਬੀਅਰ ਵੀ ਬਿਕਰੀ ਕਰ ਸਕਣਗੇ। ਇਸ ਖੁਲ੍ਹ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਨਾਲੋਂ 20 ਕਰੋੜ ਵਧ ਆਮਦਨ ਹੋਵੇਗੀ।

ਪਰਚੇ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਣ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ

ਲੁਧਿਆਣਾ — ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਐਸ. ਐਫ. ਆਈ. ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ: ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਰਤਨ ਅਤੇ ਸਕੱਤਰ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ ਨੇ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਬਿਆਨ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਮੁਲਤਵੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਿਆਰੀ ਤੇ ਬਹੁਤ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਪਿਆ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸੁਰਖਿਆ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਸਾਬੀ ਸੇਖੋਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਕੌਂਸਲ ਹੋਮੀਓ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲ ਧੱਕਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਗੈਰ ਮਨੁੱਖੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ।

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਘੱਲ ਅੰਦਰ ਜੂਝਣਾ ਹੈ ਜ਼ਿੰਦਗੀ
ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਤੋਂ ਖੋਭ ਖਾਣਾ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਹੈ ਬੁਜ਼ਦਿਲੀ

ਵੇਰਕੇ ਦੇ 5 ਨੌਜਵਾਨ ਦਿੱਲੀ 'ਚ ਪੁਲੀਸ ਦੇ ਕਾਬੂ

ਦਿੱਲੀ — ਦਿੱਲੀ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਪੰਜਾਬ 'ਚੋਂ ਵੇਰਕੇ ਤੋਂ ਆਏ ਪੰਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕੀ ਹਾਲਤ 'ਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ 'ਚ ਫਿਰਦਿਆਂ ਫੜ ਲਿਆ ਹੈ।

ਪੁਲੀਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹਨਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਉਮਰ 20 ਤੋਂ 25 ਸਾਲ ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਡਰਾਫਟ ਮਿਲੇ ਹਨ ਪਰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਲਗ ਸਕਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹਥਿਆਰ ਵੀ ਸਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਗਸ਼ਤ ਕਰ ਰਹੀ ਪੁਲੀਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੱਕਿਆ ਤੇ ਫੇਰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ।

ਈਸਟ ਇੰਡੀਅਨ ਡੀਵੈਂਸ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ

ਵੈਨਕੂਵਰ — ਇੱਕ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਰਾਹੀਂ ਈਸਟ ਇੰਡੀਅਨ ਡੀਵੈਂਸ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 20 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਇੰਟਾਲੀਅਨ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸੈਂਟਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੀ. ਪੀ. ਐਮ. ਦੇ ਉਘੇ ਆਗੂ ਕਾਮਰੇਡ ਹਰਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਸੁਰਜੀਤ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਜਥੇਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਕਾਮਰੇਡ ਸੁਰਜੀਤ ਨੂੰ 'ਸੋਧਵਾਦੀ' ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਈਸਟ ਇੰਡੀਅਨ ਵਰਕਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਉਸ ਦਿਨ ਜਲਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਬੁਲਾਰਾ ਹਰਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਸੁਰਜੀਤ ਹੋਵੇਗਾ।

ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਧਨੋਆ

ਕਾਰਾਂ, ਟਰੱਕਾਂ ਤੇ ਘਰਾਂ ਆਦਿ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਬਖਸ਼
ਇਨਸ਼ੁਰੈਂਸ ਲਈ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਧਨੋਆ ਨੂੰ ਮਿਲੋ ਜਾਂ ਫੋਨ
ਕਰੋ।

RES. 325-7244

BUS. 872-7827

7935-MAIN STREET VANCOUVER

JAPAN SARI HOUSE

#2—4602 - 17th. Ave. S.E. Calgary, ALTA.

ਵੈਸਾਖੀ ਸੇਲ

50% ਤੱਕ ਕਟੌਤੀ (upto 50% OFF)

ਮੈਚਿੰਗ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਟ ..... \$13.99 (Reg.) ਸੇਲ \$6.99

ਮੈਚਿੰਗ ਸੂਟ ਦੁਪੱਟੇ ਨਾਲ ..... \$55.00 (Reg.) ਸੇਲ \$25.00

ਸਾੜੀਆਂ ਉਤੇ 20% ਕਟੌਤੀ

ਇੱਕ ਸਾੜੀ ਖਰੀਦੋ — ਸਾੜੀ ਫਾਲ ਮੁਫਤ

ਵੈਲਵੱਟ (ਸ਼ਨੀਲ)..... \$9.99 (Reg.) ਹੁਣ ਕੇਵਲ \$5.99

ਬਹੁਤ ਵਰਾਇਟੀ ਅਤੇ ਰੰਗ — ਚੋਣ ਤੁਹਾਡੀ

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰੋ :—

(403) 273-6905

ਜਪਾਨ ਸਾੜੀ ਹਾਊਸ

#2 - 4602, 17 ਐਵੇਨਿਊ, ਸਾਊਥ, ਈਸਟ

ਕੈਲਗਰੀ — ਅਲਬਰਟਾ

ਭਰੀਆਂ ਕੈਸਟਾਂ

\$2.99 (Reg.)

ਹੁਣ ਕੇਵਲ \$1.95

ਭੁੱਲੇ ਵਿੱਸਰੇ ਪੰਜਾਬੀ ਹੀਰੇ

ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ (ਗੋਰਾਇਆ) ਸਰੀ, ਬੀ. ਸੀ.

ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ ਸਕਰੂਲੀ

ਡਾ. ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ, ਸਪੁਤਰ ਸ: ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਪਿੰਡ ਸਕਰੂਲੀ, ਜ਼ਿਲਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦਾ ਜਨਮ 1884 ਵਿਚ ਮਾਤਾ ਤਾਬੇ ਜੀ ਦੀ ਕੁਖੋਂ ਹੋਇਆ। ਇੰਡੀਆ ਵਿਚ ਇਜਨੀਅਰਿੰਗ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਕੇ ਆਪ 1906 ਵਿਚ ਸਾਊਥ ਅਫਰੀਕਾ ਦੇ ਕੈਪਟਾਨ ਚਲੇ ਗਏ। ਉਥੇ ਪੰਜ ਕੁ ਸਾਲ ਰਹਿ, ਪੈਸੇ ਕਮਾ ਦੇਸ਼ ਵਾਪਸ ਚਲੇ ਗਏ ਤੇ ਮਾਹਲਪੁਰ ਵਿਖੇ ਖ਼ਾਦ ਤੇ ਹੋਰ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਲਗਾ ਵੇਲਣਾ ਖਰਾਦਣ ਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਦਾ ਕਾਰਖਾਨਾ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿਤਾ ਤੇ ਨਾਲ ਆਟਾ ਪੀਸਣ ਦੀ ਚੌਂਕੀ ਵੀ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ। ਜਿਹੜਾ ਆਦਮੀ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਵਾਦ ਦੇਖ ਚੁਕਾ ਹੋਵੇ ਉਹਦਾ ਦੇਸ਼ ਟਿਕਣਾ ਬੜਾ ਅੱਖਾ ਹੈ, ਸੋ 1915 ਵਿਚ ਆਪ ਕੈਨੇਡਾ ਆ ਗਏ। ਵੈਨਕੂਵਰ, ਥੋੜੇ ਦਿਨ ਅਟਕ ਆਪ ਪ੍ਰਾਂਤ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਚਲੇ ਗਏ।

ਅਫਰੀਕਾ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਜਾ ਕੇ ਆਪ ਨੇ ਬਾਡੀਆਂ ਵਿਖੇ ਬੀਬੀ ਪੰਨ ਕੌਰ ਨਾਲ ਸ਼ਾਦੀ ਕਰਾਈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਦੋ ਬੱਚੇ ਬੀਬੀ ਹਰਨਾਮ ਕੌਰ ਅਤੇ ਕਾਕਾ ਸੁਖਚੈਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਹੋਏ; ਬੱਚੇ ਹਾਲੇ ਨਿਆਣੇ ਹੀ ਸਨ ਕਿ ਆਪ ਕੈਨੇਡਾ ਆ ਗਏ।

ਉਦੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਖੇ ਕਾਰਾਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਵਾਰੀ ਲਈ ਘੋੜਾ-ਗੱਡੀਆਂ ਹੋਇਆ ਕਰਦੀਆਂ ਸਨ, ਸੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਜਾ ਕੇ ਗੱਡੀਆਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਤੇ ਘੋੜਿਆਂ ਦੇ ਨਲ(ਹੋਰਸ-ਸ਼ੂ) ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸਮਿਥ-ਸ਼ਾਪ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿਤੀ ਜਿਸਦਾ ਨਾਮ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਵਿਲਸਨ ਰਖਿਆ(ਸਬੂਤ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਈਡੈਂਟਿਟੀ ਕਾਰਡ ਦੀ ਫੋਟੋ ਸਟੈਟ ਹਾਜ਼ਰ ਹੈ)।

Phone 3793

Amur Singh & Wilson

GENERAL SMITHS, HORSESHOERS

— and —
CARRIAGE REPAIRERS

613 Herald Street

Victoria, B. C.

ਇਸ ਕੰਮ ਤੋਂ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਹੋ ਕੇ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਬਲਬੋਤੇ ਤੇ ਸ: ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਹੋਰਾਂ ਨਨਾਇਮੋਂ ਤੋਂ 27 ਮੀਲ ਤੇ ਕੁੰਬਜ਼ ਵਿਖੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਕੰਢੇ ਤੇ 1917 ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਭਾਰਤੀ ਲੰਬਰ-ਮਿਲ ਚਾਲੂ ਕਰ ਦਿਤੀ ਜਿਸਦਾ ਨਾਮ ਵਰਜੀਨੀਆਂ ਲੰਬਰ ਕੰਪਨੀ ਰਖਿਆ। ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ ਉਸਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਬਣੇ। ਇਹ ਕੰਪਨੀ ਉਦੋਂ ਦੀਆਂ ਟੈਲੀਫੋਨ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀਆਂ ਅਤੇ ਰਾਜਿਸਟਰੀ ਦਫਤਰ ਦੇ ਰੀਕਾਰਡ ਮੁਜਬ 1917 ਤੋਂ 1922 ਤਕ ਚਲਦੀ ਰਹੀ। ਵਾਈਟਲ ਸਟੈਟਿਸਟਿਕਸ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਡੇਥ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਅਨੁਸਾਰ, ਵੇਰੀ ਹੋਤਾ ਹੈ ਜੋ ਮਨਜ਼ੂਰੇ ਖੁਦਾ ਹੋਤਾ ਹੈ, ਡਾ: ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੁੰਬਜ਼ ਵਿਖੇ 14 ਜਨਵਰੀ 1919 ਨੂੰ ਪੁਲੋਕ ਸੁਧਾਰ ਗਏ। ਇਹ ਲੰਬਰ ਕੰਪਨੀ 1917 ਤੋਂ 1922 ਤਕ ਚਲਦੀ ਰਹੀ। ਸਰਕਾਰੀ ਰੀਕਾਰਡ ਮੁਜਬ 1919 ਵਿਚ ਇਹਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ 9 ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਅਤੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸਨ। ਸ: ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਜੋ ਮਿਲ ਦੇ ਕਰਤਾ ਧਰਤਾ ਅਤੇ ਅਸਲ ਦਿਮਾਗ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣੇ ਕਾਰਨ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਤਾਂਝਪ ਹੋਣਾ ਹੀ ਸੀ ਕੈਨੇਡਾ ਵਸਦੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਏਸ ਕਾਰਨ ਬੜਾ ਧੌਕਾ ਲਗਾ ਹੈ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਸ ਵੇਲੇ ਵਰਜੀਨੀਆਂ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਸਰਮਾਇਆ 60 ਹਜ਼ਾਰ ਡਾਲਰ ਸੀ ਜੋ ਕੇ ਉਸ ਵਕਤ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੀ ਤੇ ਉਹ ਕੰਪਨੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਅਜ ਕਿਥੇ ਉਪੜੀ ਹੁੰਦੀ ਤੇ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਦੇ ਆਖੇ ਅਨੁਸਾਰ, “ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਇਕ ਸਰਕਾਰ ਬਾਝੋਂ ਫੌਜਾਂ ਜਿੱਤ ਕੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਹਾਰੀਆਂ ਜੀ” ਸ: ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਨੇ ਸਾਰੇ ਸੁਫਨੇ ਮਲੀਆਮੇਟ ਕਰ ਦਿਤੇ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਰਨ ਵੇਲੇ ਉਸ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸਨ

1. ਸ: ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ (ਮੈਨੇਜਰ) ਇਹ ਆਪਸ 'ਚ ਮਾਮੇ
2. ਸ: ਲਫਮਣ ਸਿੰਘ ਖੁਰਦੁਪਰ ਭੂਆ ਦੇ ਪੁਤ, ਭਰਾ ਸਨ।
3. ਸ: ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਖੜੋਦੀ
4. ਸ਼੍ਰੀ ਬਾਲਮੁਕੰਦ ਸਕਰੂਲੀ
5. ਸ਼੍ਰੀ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਟੂਟੇਮਜ਼ਾਰਾ
6. ਸ: ਮੁਨਸ਼ਾ ਸਿੰਘ ਮੋਰਾਵਾਲੀ
7. ਸ: ਉਧਮ ਸਿੰਘ
8. ਸ: ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਮੋਹਲੀ
9. ਡਾ: ਦਲੀਪਾ ਬਹੁਆ

ਸ: ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਹੋਰਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਉਪਰੰਤ ਉਸ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਕੀ ਬਣਿਆ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਸਲ ਵਾਰਸਾਂ(ਸੰਘਾ ਪ੍ਰਵਾਰ ਸਕਰੂਲੀ) ਨੂੰ ਕੁਝ ਪਤਾ ਨਹੀਂ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਕ ਭਰਾ ਬਾਵਾ ਸਿੰਘ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਖੇ ਭਾਰਤੀ ਗਦਰੀ ਲਹਿਰ ਦਾ ਬੜਾ ਸਰਗਰਮ ਰੁਕਨ ਸੀ, ਸ: ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਹੋਰਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਤੇ ਪੁਤਰ ਸ: ਸੁਖਚੈਨ ਸਿੰਘ ਹੋਰਾਂ(ਨਾਬਾਲਗ) ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਸਨ। ਡਾ: ਲਫਮਣ

ISH COLUMBIA 1918
DIRECTORY

WRIGLEY'S BRIT

COOKSON

a station on K. V. Ry.; no agent; 69 miles west of Midway and 13 west of Carmi, in Greenwood Provincial Electoral District. Nearest telegraph C. P. R. at Penticton, 65 miles west. Population, 1. Local resources: Timber. Address mail via Carmi post office. Benson Louis section foreman K V Ry

Coomasac Creek, 7 miles long, runs into north end of Bute Inlet. Coombe, a steamer landing on the north side of Burrard Inlet, 5 miles east of Vancouver.

COOMBS

a post office and station on the E. & N. Ry., 100 miles north of Victoria, 27 south of Nanaimo, and 3 from the beach, being 200 feet above sea level, in Alberni Provincial Electoral District. Has local and long distance telephone connections. Visiting clergymen. Population, 200. Local resources: Sawmills and logging. Good shooting and fishing.

Armstrong James section hand
Baker J farming
Burson Tom farming
Busby Benj mill engineer
Bullimore J ranching
Cameron Alex farming
Cubitt George ranching
Fallow H J ranching
Ford Walter contractor
Foster James bricklayer
Gregory Wm ranching
Hallen Ivor farming
Harris Fred section hand
Henderson R farming
Hosman Julius farming
Johnston R W ranching
Kelly J J ranching
Krog John labourer
Marson Tom sawyer
Neden J W ranching
Reliance Trading Co Ltd general merchants and post office E Stevenson store manager Lewis G Hill manager
Scott Robert set foreman
Sinnott Frank rancher
Storey J K bookkeeper
Streno & Co (S Veno mgr) shingle mill
Tiva Trueman mill engineer

VIRGINIA LUMBER CO.
A. S. Sanghe, manager, Amar Singh, superintendent, sawmills.

Voorman George labourer
Ward W P ranching
Ward W J ranching
West John contractor
Wilcox W M farming

Cooper Cove, on north side of Sooke Harbour, south coast of Vancouver Island. Cooper Reach, near the head of Loughborough Inlet.

ਸਿੰਘ(ਭੂਆ ਦਾ ਪੁਤ) ਹੋਰਾਂ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਾਰਿਸਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਚਿੰਨੀ ਚਪੱਟੀ ਨਾ ਉਪੜੀ। ਆਖਰ ਸ: ਲਫਮਣ ਸਿੰਘ ਹੋਰੀ ਅਖੀਰ ਉਮਰ ਦੇਸ਼ ਗਏ ਵੀ ਪਰ ਕਿਸੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਆਤਮਕ ਉੱਟਤਾਈ ਕਾਰਨ ਸੰਘਾ ਪ੍ਰਵਾਰ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਿਜਕਦੇ ਹੀ ਰਹੇ।

ਸ: ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਖੜੋਦੀ ਬੀ. ਸੀ. ਦੇ ਬੜੇ ਨਾਮੀ ਗ੍ਰਾਮੀ ਲੰਬਰ-ਕਿੰਗ ਹੋ ਗੁਜ਼ਰੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਲੜਕੀਆਂ, ਜੋ ਕੇ ਪ੍ਰਵਾਰ ਵਾਲੀਆਂ ਹਨ, ਬੜੇ ਅਨੰਦ ਵਿਚ ਹਨ। ਬਾਬੂ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਕਸਬਾ ਐਂਡ (ਜਲੰਧਰ) ਵਿਖੇ ਇਕ ਆਲੀਸ਼ਾਨ ਹਸਪਤਾਲ ਜਨਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਡਾ: ਬਾਲਮੁਕੰਦ ਜੀ ਸਕਰੂਲੀ, ਮਗਰੋਂ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ, ਮਈਆ ਸਿੰਘ ਦੇ ਲੰਬਰ-ਕਿੰਗ ਬਣਨ ਵੇਲੇ ਬੜੇ ਉਘੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਸ਼੍ਰੀ ਕਿਰਤੀ ਕੁਮਾਰ ਜੀ ਸੁਖ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਵਾਰ ਸਮੇਤ ਬੜੇ ਅਨੰਦ ਵਿਚ ਸਕੈਮਸ਼ ਬੀ. ਸੀ. ਵਿਚ ਵਿਚਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਸ: ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਚਾਰ ਪੁਤਰ ਸ: ਅਮਰ ਸਿੰਘ, ਸ: ਬਾਵਾ ਸਿੰਘ, ਸ: ਹਜ਼ਾਰਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ: ਬਖਸ਼ੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਸਨ। ਚਾਰੇ ਭਰਾ 1906 ਵਿਚ ਰੋਜ਼ੀ ਕਮਾਉਣ ਲਈ ਘਰੋਂ ਚਲ ਪਏ। ਸ: ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਸਾਊਥ ਅਫਰੀਕਾ, ਸ: ਬਾਵਾ ਸਿੰਘ ਅਮਰੀਕਾ, ਸ: ਹਜ਼ਾਰਾ ਸਿੰਘ ਪਹਿਲਾਂ ਕੈਨੇਡਾ ਤੇ ਫੇਰ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆਂ ਉਪੜੇ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਰਾ ਸ: ਬਖਸ਼ੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਪਿੱਛੋਂ ਤਾਂ ਤੁਰ ਪਏ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਲਬੋਤੇ ਚ ਬੰਨਿਆਂ ਪਿੱਛ ਨੇੜੇ ਲਗਦਾ ਵਸਾਖੀ ਦਾ ਬਾਵਾ ਲਖੇ ਦਾ ਮੇਲਾ ਅਖਾਂ ਮੁਹਰੇ ਘੁਮਣ ਲਗ ਪਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਬਾਵਾ ਲਖੇ ਦਾ ਮੇਲਾ ਉਹਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਬਗੈਰ ਬਿਲਕੁਲ ਫਿਕਾ ਫਿਕਾ ਸੱਖਣਾ ਸੱਖਣਾ ਤੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਦਾਸ ਜੇਹਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਜਹਾਜ਼ ਹਾਂਗਕਾਂਗ ਆ ਕੇ ਲੱਗਾ, ਉਹਨੇ ਰਾਈਟ-ਅਬਉਟ-ਟਰਨ ਮਾਰਚ ਕਰਨ ਦਾ ਮਨ ਬਣਾ ਲਿਆ। ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਬੇਬਰਾ ਸਮਝਾਇਆ ਤੇ ਹੌਸਲਾ ਦਿਤਾ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾ ਕੇ ਥੋੜੇ ਪੈਸੇ ਬਣਾ ਲਵੀਂ ਤੇ ਮੁੜ ਜਾਵੀਂ ਪਰ ਉਹ ਬੜਾ ਥੋੜ-ਹਿਆਵਾਂ ਸੀ, ਬੁਸ ਬੁਸ ਕਰਦਾ ਕਲਕੱਤੇ ਵਾਲੇ ਜਹਾਜ਼ ਵਾਪਸ ਪਿੱਛ ਵਲ ਮੜੇ ਘੱਤ ਲਏ।

ਸ: ਬਾਵਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਕਰੂਲੀ

ਸ: ਬਾਵਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪਹਿਲੇ ਗਦਰੀ ਬਾਬਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਸਨ। ਮਾਤਾ ਭਾਨੀ ਨਾਲ ਸ਼ਾਦੀ ਕਰਵਾ, ਛੋਤੀ ਹੀ ਆਪ ਅਮਰੀਕਾ ਆ ਗਏ, ਗੋਇਆ ਮਾਈ ਭਾਨੀ ਦੀ ਕੁਖੋਂ ਕੋਈ ਬੱਚਾ ਨਹੀਂ। ਉਹ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆਂ ਤੋਂ ਇਕ ਵਾਰ 1913 ਵਿਚ ਵੈਨਕੂਵਰ ਆਏ ਅਤੇ ਦੋ ਸਾਲ ਸਾਥੀ ਰਹੀਮ(ਬੜਾ ਮਸ਼ਹੂਰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਘੁਲਾਟੀਆ) ਨਾਲ ਮਿਲਕੇ ਦੇਸ਼-ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਘੱਲ ਵਿਚ ਜੁਟੇ ਰਹੇ(ਕਿਤਾਬ ਕੰਡੇ ਤੇ ਫੁਲ-ਝੜੀਆਂ, ਪੰਨਾ 67) ਫੇਰ 1915 ਵਿਚ ਉਹ ਵਾਪਸ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਚਲੇ ਗਏ। ਡਾ: ਹਰਜਾਪ ਸਿੰਘ ਮਾਹਲ ਪੁਰ ਅਤੇ ਡਾ: ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਫਾਲੂ ਨਾਲ ਰਲਕੇ ਗਦਰੀ ਲਹਿਰ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਸ: ਹਰਜਾਪ ਸਿੰਘ(ਐਮ. ਐਲ. ਏ. ਪੰਜਾਬ) 1936 ਦੇ ਦੇਸ਼ ਚਲੇ ਜਾਣ ਉਪਰੰਤ ਗਦਰੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਸਾਗਰ ਭਾਰ ਡਾ: ਬਾਵਾ ਸਿੰਘ ਸਕਰੂਲੀ ਅਤੇ ਡਾ: ਮੁਨਸ਼ਾ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਦੇ ਸਿਰ ਆਣ ਪਿਆ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੜੀ ਲਗਨ ਨਾਲ ਅਖੀਰ ਤੱਕ ਨਿਭਾਇਆ(ਕੰਡੇ ਤੇ ਫੁਲ ਝੜੀਆਂ ਪੰਨਾ 62)।

ਖੱਬਿਉਂ — ਬਾਵਾ ਸਿੰਘ ਸਕਰੂਲੀ, ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਬਾਹੋਵਾਲ ਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾ ਸਿੰਘ ਸਕਰੂਲੀ

ਡਾ: ਬਾਵਾ ਸਿੰਘ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦਾਗਾਂ ਉਪਰ ਉਪੜਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਹੱਦ ਉਪਰ ਆਏ ਤੇ ਵੈਨਕੂਵਰੋਂ ਗਏ ਡਾ: ਲਫਮਣ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵੀ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਦਫਤਰ ਹੁੰਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਡਾ: ਲਫਮਣ ਸਿੰਘ ਖੁਰਦੁਪਰ ਦੇ ਸੁਭਾਓ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਡਾ: ਬਾਵਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਮੁੜਨਾ ਪਿਆ ਤੇ ਉਹ ਭਰਾ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਆਖਰੀ ਦਰਸ਼ਨ ਵੀ ਨਾ ਕਰ ਸਕੇ (ਕਿਤਾਬ ਜੀਵਨ ਇਕ ਚਾਨਣ ਮੁਨਾਰਾ ਪੰਨਾ 21-22, ਕਿਰਤ ਸ: ਹਰਕੇਵਲ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ)।

ਡਾ: ਬਾਵਾ ਸਿੰਘ ਗਦਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਏਨਾ ਲੀਨ ਹੋਏ ਕਿ ਪਿਛੇ ਪਿੱਛ ਨੂੰ ਪੈਸਾ ਤੇ ਕੀ ਭੇਜਣਾ ਸੀ ਪਤਰ ਵੀ ਕਦੀ ਨਾ ਲਿਖਿਆ। ਡਾ: (ਬਾਕੀ ਪੰਨਾ 4 ਤੇ)

SUNSET PRINTING LTD.

4277 Fraser Street, Vancouver, B.C. V5V 4G1

(604)874-2023

- Bus. Cards
- Envelopes
- Letterheads
- Numbering

- Flyers
- NCR Forms
- Crash Imprints
- Work Orders

- ਬਿਜ਼ਨਿਸ ਕਾਰਡ
- ਲਿਫਾਫੇ
- ਲੈਟਰਹੈੱਡਜ਼
- ਨੰਬਰਿੰਗ

- ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ
- ਐਨ. ਸੀ. ਆਰ. ਫਾਰਮ
- ਕਰੈਸ਼ ਇੰਪ੍ਰੈਂਟਜ਼
- ਵਰਕ ਆਰਡਰ

(ਪੰਨਾ 8 ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਮਰਨ ਉਪਰੰਤ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਬੇਬੇ ਪੰਨ ਕੌਰ ਅਤੇ ਲੜਕਾ ਸ: ਸੁਖਚੈਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਾਰ ਦਾ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇਸ਼ ਨਾਲੋਂ ਸੰਪਰਕ ਅਸਲੋਂ ਹੀ ਟੁੱਟ ਗਿਆ ਕਿਉਂ ਜੋ ਮਿਲ ਦਾ ਕਰਤਾ ਧਰਤਾ ਭਾ: ਲਛਮਣ ਸਿੰਘ ਬਿਲਕੁਲ ਹੀ ਮੌਨ ਧਾਰ ਬੈਠਾ ਸੀ ਤੇ ਉਹਨੇ ਕਦੀ ਕੁਝ ਨਾ ਲਿਖਿਆ, ਸੋ ਸਕਰੂਲੀ ਪ੍ਰਵਾਰ ਦੀ ਸਾਰੀ ਤਵੱਜੋਂ ਹੁਣ ਭਾ: ਬਾਵਾ ਸਿੰਘ ਵੱਲ ਲਗ ਗਈ ਜਿਹੜੇ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਦੇ ਬਾਰਾਂ ਬਰਸ ਦੇ ਬਣਵਾਸ ਦੇ ਬਦਲੇ 30 ਸਾਲ ਦਾ ਬਣਵਾਸ ਧਾਰਨ ਕਰੀ ਬੈਠੇ ਸਨ। (1919 ਤੋਂ 1949 ਤੱਕ ਸਕਰੂਲੀ ਪ੍ਰਵਾਰ ਨਾਲੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਹੀ ਟੁੱਟੇ ਰਹੇ)।

ਜਦ ਕਦੀ ਕੋਈ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਜਾਂ ਜਲੰਧਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦਾ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਦੇਸ਼ ਗਿਆ ਸੁਣਦੇ, ਸੰਘਾ ਬਾਦਰਜ ਸਾਈਕਲ ਜਾਂ ਬੱਸ ਦਵਾਰਾ ਉਸ ਭਾਈ ਕੋਲ ਜ਼ਰੂਰ ਉਪੜਦੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਤਾ, ਅਮਰੀਕਾ ਕੋਭਾ ਵੱਡਾ ਦੇਸ਼ ਹੈ ਤੇ ਕੋਈ ਕਿਹੜੀ ਸਟੇਟ ਵਿਚੋਂ ਗਿਆ ਹੈ? ਇਹ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਸਕਰੂਲੀ, ਮਾਹਲਪੁਰ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਕੁ ਜੇਡਾ ਸਮਝ (ਪੁਰ ਦੇ ਡੱਡੂ ਵਾਲੀ ਗੱਲ) ਉਸਤੋਂ ਆਪਣੇ ਬਾਬਾ ਬਾਵਾ ਸਿੰਘ ਬਾਰੇ ਪੁਛਣਾ ਦੋੜ ਜਾਂਦੇ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੋਹਣ-ਦੀਦਾਰ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋ ਹੀ ਮੁੜਨਾ ਪੈਂਦਾ।

ਪਿੰਜਰਾ ਤੇ ਪਿੰਜਰੇ ਦਾ ਤੋਤਾ ਕਿਵੇਂ ਲੱਭਾ?

ਸੋਹਣ-ਦੀਦਾਰ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਨਾਨੀ ਜੀ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਭਾਨੀ ਜੀ (ਪਤਨੀ ਸ: ਬਾਵਾ ਸਿੰਘ) ਕਿਧਰੇ ਅਫਸੋਸ ਕਰਨ (ਮਕਾਣ) ਚਲੀਆਂ। ਰਾਹ ਵਿਚ ਤੁਰੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਬਾਰਸ਼ ਆ ਗਈ ਤੇ ਇਹ ਨੇੜੇ ਇਕ ਢਾਂਚੇ ਜੇਹੇ ਹੋਠ ਮੀਂਹ ਝਮੱਟ ਖਲ ਗਈਆਂ। ਉਥੇ ਇਕ ਬਜ਼ੁਰਗ ਵੀ ਬੈਠਾ ਸੀ ਜੋ ਸ਼ਕਲੋਂ, ਬਾਹਰੋਂ ਆਇਆ ਜਾਪਦਾ ਕਰਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ “ਬਾਬਾ ਜੀ! ਕਿਹੜੇ ਦੇਸ਼ੋਂ ਆਏ ਹੋ?” ਪੁਛ ਗਈਆਂ। ਉਹਦੇ, “ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ” ਦੱਸਣ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਜਣੀਆਂ ਦੇ ਕੰਨਾਂ ਸਮੇਤ ਸਾਰੀਆਂ ਬ੍ਰਿਤੀਆਂ ਇਕਾਗਰ ਹੋ, ਉਸ ਬਜ਼ੁਰਗ ਵਲ ਲਗ ਗਈਆਂ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੜੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਭਾ: ਬਾਵਾ ਸਿੰਘ ਹੋਰਾਂ ਬਾਰੇ ਪੁਛਿਆ। ਉਹਨੇ ਜਦ ਤੁੱਝਕ ਕੇ ਤੇ ਹੋਰਾਨ ਹੋ ਕੇ “ਤੁਸੀਂ

ਉਹਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਜਾਣਦੀਆਂ ਹੋ?” ਪੁਛਿਆ ਤਾਂ ਇਹ ਭਰ ਗਈਆਂ, ਮਤੇ ਕੋਈ, ਉਸ ਗਦਰੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਣ ਕੋਈ ਖੁਫੀਆ ਹੀ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਡਰੀਆਂ ਠਠਬਰੀਆਂ ਦੇਖ ਉਸ ਬਾਬੇ ਨੇ ਫੇਰ ਆਪ ਹੀ ਗੱਲ ਤੋਰੀ ਰਖਦਿਆਂ ਆਖਿਆ, “ਮੈਂ ਉਸ ਸਕਰੂਲੀ ਵਾਲੇ ਬਾਵਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬੜੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਦਾ ਤੇ ਮੈਂ ਉਹਦੇ ਕੋਲ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ। ਫੇਰ ਕੀ ਸੀ, ਉਸ ਬਾਬੇ ਬਾਰੇ ਪਿੰਡ ਥਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈ ਮਕਾਣ ਪੋਸਟਪੋਨ ਕਰ, ਵਾਰੇਦਾਰੀ ਭੱਜਦੀਆਂ ਪਿੰਡ ਉਪੜੀਆਂ ਅਤੇ ਆ ਕੇ ਸਾਰੀ ਵਾਰਤਾ ਦੱਸੀ।

ਸੰਘਾ ਬਾਦਰਜ ਦੇ ਪਿਤਾ ਸ: ਸੁਖਚੈਨ ਸਿੰਘ ਹੋਰਾਂ ਜਿਹੜੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਕ ਖੁਬਸੂਰਤ ਘੋੜਾ ਰਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਇਕ ਦਮ ਕਾਠੀ ਪਾ, ਪਲਾਕੀ ਮਾਰ, ਹਵਾ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਉਸ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਜਾ ਫਤਹਿ ਬੁਲਾਈ। ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ, ਬਾਬੇ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਤੇ ਵੀ ਉਹਦੇ ਕੋਲ ਰਾਤ ਨਾ ਅਟਕੇ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਏਡੀ ਖੁਸ਼ੀ ਆਪਣੇ ਢਿਡ ਵਿਚ ਸਮਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਕਦੇ ਤੇ ਉਹ ਘਰ ਉਪੜ ਆਪਣੇ ਏਸ ਖੁਸ਼ੀ-ਭਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਰਵਾਰ ਦੇ ਜੀਆਂ ਵਿਚ ਵੰਡ, ਇਹਨੂੰ ਹੋਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬੜੇ ਉਤਾਵਲੇ ਸਨ। ਆਪਣੇ ਘੋੜੇ ਨੂੰ ਬਾਪੀ ਦੇ ਤੇ ਸਾਰਾ ਰਾਹ ਘੋੜੇ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਹੀ ਉਪੜੇ। ਉਹ ਬੜੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਨੁਭਵ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਇਹ ਜਾਨਵਰ ਕੋਭਾ ਸਿਆਣਾ ਹੈ ਤੇ ਮਾਲਿਕ ਦੇ ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਬੁਝਣ ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਹਰ ਗੱਲ ਦੇ ਟੋਟਕੇ-ਤੋੜੇ ਤੇ ਹਿਟਕ ਕੇ ਤੇ ਪੋਟ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ਨਾਲ ਹੁੰਘਾਰਾ ਦਿੰਦਾ ਆਖ ਰਿਹਾ ਸੀ, “ਸਰਦਾਰਾ ਤੂੰ ਕਰੀ ਜਾ, ਆਖੀ ਜੀ, ਮੈਨੂੰ ਅਜ ਤੇਰਾ ਭਾਰ ਫੁਲ ਵਾਂਗ ਜਾਪ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਤੇਰੀ ਏਸ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਾਂ, ਆਖੋਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਔਖ ਦੇ ਝਮਾਕੇ ਵਿਚ ਸਕਰੂਲੀ ਪੁਚਾ ਦਿਆਂ, ਪਰ ਮੈਂ ਸਹਿਜ ਸਹਿਜ ਜਾਣਾ ਮੰਗਦਾਂ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਮੇਰੇ ਸੁਣਨ-ਸੁਆਦ ਦਾ ਕੇਵਲ ਔਰੇ ਹੀ ਵੇਲਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਉਪੜ ਤੇ ਤੁਸਾਂ ਆਪਣਿਆਂ ਵਿਚ ਅਜ ਗੁਆਚੇ ਨਹੀਂ ਲੱਭਣਾ।

ਸ: ਸੁਖਚੈਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸੰਘਾ ਆਪ ਵੀ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ, ਸਪੁਤਰੀ ਜਗਦੀਸ਼ ਕੌਰ, ਸਪੁਤਰ ਸੋਹਣ ਸੁਰਿੰਦਰ ਤੇ ਦੀਦਾਰ ਸਿੰਘ ਤਿੰਨੋਂ ਹੀ ਬੀ. ਏ. ਬੀ. ਟੀ. ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਵਾਰ ਵਾਂਗ ਮਿੱਠ ਬੋਲਕੇ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਕੰਮ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਬੜੇ ਹੀ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਰਲਕੇ, ਉਹ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਆਪਣੇ ਤੋਤੇ-ਪਿੰਜਰੇ ਦਵਾਰਾ ਲੱਭੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੂੰ ਬੜਾ ਹੀ ਵਿਸਥਾਰ ਪੂਰਬਕ ਪੱਤਰ ਲਿਖਦੇ ਰਹੇ।

ਐਸ ਪੱਤਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਨੇ ਪੜ੍ਹ ਉਸ ਬਾਬਾ ਬਾਵਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲਿਖੇ, ਪਰ ਸਾਰੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਰੋਈ ਦੀ ਟੋਕਰੀ ਦੀ ਤੇ ਜਾਂ ਅੰਗੀਠੀ ਭੋਟ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਰਹੇ ਹੋਣਗੇ, ਤੇ ਹੁਣ ਥੱਕ ਟੁੱਟ ਹੰਝ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦੀ ਥੁੱਕਲ ਮਾਰ ਬੈਠਣ ਬਾਰੇ ਸੰਘਾ ਪਰਵਾਰ ਦੇ ਜੀਵ ਸੋਚ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਪਰ ਦੱਸੇ ਮੀਂਹ-ਝਮੱਟੇ ਬਾਬੇ ਦੱਸੀ ਉਤਸ਼ਾਹਕ ਭਿਟਖ ਅਨੁਸਾਰ ਲਿਖੇ ਪੱਤਰ ਨੇ, ਜਿਵੇਂ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਬਚਿਆਂ ਦੇ ਕਲਮੀ ਜੋਹਰਾਂ ਦਾ ਉਸ ਗਦਰੀ ਬਾਬੇ ਤੇ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਕਰੰਟ ਵਾਂਗ ਅਜ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਅਸਰ ਹੋਇਆ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਹ ਪੱਤਰ ਪੜ੍ਹ ਭਾ:ਬਾਵਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬੜੇ ਖੁਸ਼ ਹੋਏ, ਬੜਾ ਰੋਏ ਤੇ ਬੜੇ ਹੋਰਾਨ ਹੋਏ। 30 ਸਾਲ ਦਾ ਮੌਨ-ਧਾਰੀ ਸਮਾਂ ਬਾਵਾ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਅਗੋਂ ਦੀ ਇਕ ਲੰਮੀ ਫਿਲਮ ਵਾਂਗ ਲੰਘਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ। ਏਸ ਸਮੇਂ 'ਚ ਕਿੰਨੇ ਪਿਆਰੇ ਸਵਰਗ ਪਧਾਰੇ, ਕਿੰਨੇ ਨਵੇਂ ਜੰਮੇ, ਅਥਵਾ ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਤੇ ਗਮੀ ਜਿਸ ਤੋਂ ਉਹ ਭਲੀ ਭਾਂਤ ਜਾਣੂ ਸਨ, ਪਰ ਭਾਰਤੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਘੋਲ ਵਿਚ ਉਹ ਏਨਾਂ ਲੀਨ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਸਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸਾਰੇ ਪਿਆਰੇ, ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ, ਖੁਸ਼ੀ-ਗਮੀ ਗੋਇਆ ਸਭ ਕੁਝ ਭੁਲ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਘੋਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦਾ ਅੰਗ ਬਣ ਚੁਕਿਆ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੂਹ ਦੀ ਖੁਰਾਕ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਦੀ ਬਾਜ਼ੀ ਤਨ

ਵੀ, ਮਨੋਂ ਵੀ ਤੇ ਧਨੋਂ ਵੀ ਏਸ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਲਾਈ ਹੋਈ ਸੀ। ਕਈ ਦਿਨ ਅੰਤਰ-ਧਿਆਨ ਹੋ, ਇਕਾਤ ਵਿਚ ਬੈਠ, ਏਸ 30 ਸਾਲ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਬੜੀ ਹੀ ਵਿਸਥਾਰ ਪੂਰਬਕ ਡਾਇਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਏਨੀ ਸੁਚੱਜਤਾ ਨਾਲ ਕਈ ਸਵਿਆਂ ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਆਪਣੇ ਸਕਰੂਲੀ ਪ੍ਰਵਾਰ ਨੂੰ ਲਿਖ ਕੇ ਭੇਜੀ। ਬਾਵਾਜੂਦ ਸਾਰਾ ਪ੍ਰਵਾਰ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਹੋਣ ਦੇ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਦੀ ਲਿਆਕਤ, ਤਜਰਬਾ ਤੇ ਲਿਖਣ-ਢੰਗ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਹੋ, ਅਸ ਅਸ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਜਿਥੇ ਕਦੀ ਉਹ, “ਉਹ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਵਾਰ ਵਲੋਂ ਕਿਉਂ ਏਨਾਂ, ਨਮੋਹਰੇ ਤੇ ਲਾਪਵਾਹ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਤੇ ਕਿਉਂ ਸਾਡੀ ਬਾਈ ਧਾਈ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੇ ਆਦਿ” ਮਨਾ ਵਿਚ ਹਿਰਖ ਕੀਤਾ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਅਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨਾਮਿਆਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾ ਦੀ ਲਿਆਕਤ ਬਾਰੇ ਅਨੁਭਵ ਕਰਕੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਪਰ-ਹੀਉਮਨ ਗਰਦਾਨਦੇ ਹੋਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਉੱਚੇ ਤੇ ਪਵਿਤਰ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵੀ ਉਹ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਉਪਰ ਉਡਦੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਲਗ ਪਏ ਸਨ।

ਧੰਨ ਹਨ ਉਹ ਗਦਰੀ ਬਾਬੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦੇਸ਼ ਲੇਖੇ ਲਾਈ, ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਵਾਰ ਤੇ ਅਜੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੈਸਾ ਤੇ ਕੀ ਪੜ੍ਹ ਵੀ ਨਾ ਲਿਖਿਆ, ਮਤੇ ਏਸ ਮੋਹ ਜਾਲ ਕਾਰਨ ਗਦਰੀ-ਘੋਲ ਅਰਪਨ ਲਗੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਵਿਘਨ ਨਾ ਪਵੇ। ਅਜੋਕੇ ਕੌਮੀ ਸੇਵਕ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੰਮ ਵੀ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਰਹਿੰਦੇ ਵੀ ਸੁਖ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਵਾਰ ਵਿਚ ਹਨ, ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵੀ ਕਈ ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਦੀ ਬਣਾ ਲਈ ਹੈ ਬਲਕਿ ਕਿਸੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਨੂੰ ਵੀ ਅਲਾਦੀਨੀ-ਚਰਾਗ ਦੁਆਰਾ ਸੋਹਣਾ ਮਕਾਨ ਦਾਨ ਵਜੋਂ ਲੈਕੇ ਦਿਤਾ ਹੋਇਆ ਸੁਣਦੇ ਹਾਂ ਤੇ ਹਾਲੇ ਸੁਖ ਨਾਲ ਗੱਭਰੂ ਹਨ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕੌਮ ਦੀ ਹੋਰ ਕਿੰਨੀ ਕੁ ਸੇਵਾ ਕਰਣਗੇ?

ਗਦਰੀ ਬਾਬਿਆਂ ਨੂੰ ਪਿੰਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵਿਦੇਸ਼ਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਬੜੀ ਲਗਨ ਸੀ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਸੀ ਕਿ ਅਨਪੜ੍ਹਤਾ ਨਿਰੀ ਜਹਾਲਤ ਤੇ ਦਲਿੰਦਰ ਹੈ ਸੋ ਏਸ ਤੋਂ ਨਿਜਾਤ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਖਾਤਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਬੇ ਫਾਲੋ ਦੇ ਪਿੰਡ ਬੜੇ ਨੰਗਲ ਲੜਕੀਆਂ ਦੇ ਸਕੂਲ ਲਈ ਅਤੇ ਸਕਰੂਲੀ ਸਕੂਲ ਲਈ ਸੋਲਾਂ ਸੋਲਾਂ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਭੇਜਕੇ ਬੜਾ ਜਸ ਖਟਿਆ।

ਦੇਸ਼ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੋਇਆ 1947 ਵਿਚ ਜਦ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਚਲੇ ਗਏ ਤਾਂ ਭਾ: ਬਾਵਾ ਸਿੰਘ ਹੋਰਾਂ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਣ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਉਪਰੰਤ ਆਪਣੇ ਨਿਜੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਲ ਆਪਣੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਗੱਡੀ। 1968 ਵਿਚ ਬਾਬਾ ਬਾਵਾ ਸਿੰਘ ਦਾ 2200 ਏਕੜ ਦਾ ਫਾਰਮ Brawly California [Imperial Valley] ਵਿਚ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਵਾਕ ਏਹੋ ਜਹੇ ਸੂਰਮਿਆਂ ਉਪਰ ਬੜਾ ਠੀਕ ਢੁਕਦਾ ਹੈ, ਜਨਣੀ ਜਨੇ ਤਾਂ ਭਗਤ ਜਨ, ਕੇ ਦਾਤਾ ਕੇ ਸੂਰ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਜਨਣੀ ਬਾਬੇ ਜੁਹ ਕਾਰੇ ਗਵਾਏ ਨੂਰ” ਸੋ ਭਾ: ਬਾਵਾ ਸਿੰਘ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਮਾਤਾ ਤਾਬੀ ਜੀ ਧੰਨ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਏਹੋ ਜਹੇ ਸੂਰਮੇ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿਤਾ।

ਭਾ: ਬਾਵਾ ਸਿੰਘ ਹੋਰਾਂ 1949 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਪੋਤੇ ਸੋਹਣ ਸੁਰਿੰਦਰ ਨੂੰ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆਂ ਸੱਦਣ ਦੀ ਬੜੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਪਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅੜਚਨ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਜਾਣ ਦਿਤੀ। ਫੇਰ ਸੋਹਣ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਝੂ ਸ: ਬਖਸ਼ੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਬੀ: ਗੁਰਬਖਸ਼ ਕੌਰ ਨੇ ਸਪੋਂਸਰਸ਼ਿਪ ਦਵਾਰਾ ਕੈਨੇਡਾ ਸਦਿਆ ਤੇ ਫੇਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਦੀਦਾਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਰ ਨੂੰ ਸਦਿਆ।

ਥੋੜ੍ਹਾ ਸ: ਬਾਵਾ ਸਿੰਘ ਹੋਰਾਂ ਬਾਵਾਜੂਦ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਸੋਹਣ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆਂ ਨਾ ਸੱਦ ਸਕੇ ਪਰ ਪਿੰਡੇ ਪ੍ਰਵਾਰ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਪੁੱਖੋਂ ਭੁਖੇ ਨਾ ਰਹਿਣ ਦਿਤਾ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਰਾ ਸੂਹਜਾਰਾ ਸਿੰਘ ਹੋਰਾਂ ਵੀ ਏਸ ਕੰਮ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੋਢੇ ਨਾਲ ਮੋਢਾ ਜੋੜ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦੇ ਰਹੇ।

ਸ: ਸੁਖਚੈਨ ਸਿੰਘ ਹੋਰਾਂ ਜਿਥੇ ਆਪਣੇ ਤਿੰਨ ਬਚਿਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਵਿਦਿਆ ਨਾਲ ਮਾਲਾ ਮਾਲ ਕੀਤਾ ਉਥੇ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਬੈਠੇ ਆਪਣੇ ਚਾਚਿਆਂ ਦੀ ਵਿਧਵਾ ਚਾਚੀਆਂ ਦੀ ਵੀ ਸੇਵਾ ਬੜੇ ਸਿਰਫ਼ ਤੇ ਲਗਨ ਨਾਲ ਕਰ ਕੇ ਬੜਾ ਜਸ ਖਟਿਆ।

ਸ: ਸੁਖਚੈਨ ਸਿੰਘ ਹੋਰਾਂ ਦਾ ਤਵਾਰੀਖੀ ਘੋੜਾ

ਸ: ਸੁਖਚੈਨ ਸਿੰਘ

ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਘੋੜਾ

1935 ਦੇ ਕ੍ਰੀਬ ਜਦ ਪੰਡਤ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਕੌਮੀ ਲੀਡਰ ਵਜੋਂ ਬੇਹੱਦ ਸਤਿਕਾਰੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਜਿਥੇ ਵੀ ਉਹ ਜਾਂਦੇ, ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਲੋਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਇਕੱਠ ਹੋ ਜਾਂਦੇ। ਉਹ ਭਾ: ਹਰਜਾਪ ਸਿੰਘ ਮਾਹਲਪੁਰ (ਗਦਰੀ ਬਾਬਾ) ਦੇ ਸੌਦੇ ਤੇ (ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਬਾਣੇਦਾਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੀ ਪਰਧਾਨਗੀ ਕਰਨ) ਮਾਹਲਪੁਰ ਗਏ। ਲੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਲੋਕੀ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਮਹਾਨ ਲੀਡਰ ਨੂੰ ਸੁਨਣ-ਦੇਖਣ ਲਈ ਇਕੱਠ ਹੋਏ ਹੋਏ ਸਨ। ਪੰਡਤ ਜੀ ਦਾ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਇਤਿਹਾਸਕ ਜਲੂਸ ਬਾਬਾ ਬਾਵਾ ਸਿੰਘ ਗਦਰੀ ਦੇ ਭਤੀਜੇ ਸ: ਸੁਖਚੈਨ ਸਿੰਘ ਸਕਰੂਲੀ ਦੇ ਸੁੰਦਰ ਘੋੜੇ ਉਪਰ ਚਾੜ੍ਹਕੇ ਕਵਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਘੋੜਾ ਇਕ ਅਭੂਲ ਯਾਦ ਬਣ ਗਿਆ। ਕਾਮਰੇਡ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਜੋਸ਼ ਦੇ ਲਫਜ਼ਾਂ ਵਿਚ, “ਅਫਸੋਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਜਿਸ ਘੋੜੇ ਉਤੇ ਚੜ੍ਹਕੇ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਨੇ ਬਾਣੇਦਾਰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਮਾਹਲਪੁਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੱਢੇ ਗਏ ਜਲੂਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਉਸ ਘੋੜੇ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸੁਖਚੈਨ ਸਿੰਘ ਸਕਰੂਲੀ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ “ਤੂੰ ਬਾਗੀ ਹੋਂ ਤੇਰਾ ਘੋੜਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਬਾਣੇਦਾਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਜਲੂਸ ਵਿਚ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ” ਪਾਸਪੋਰਟ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਪਰ ਉਸ ਬਾਣੇਦਾਰ ਨੂੰ ਇਨਸਪੈਕਟਰ ਬਣਾ ਦਿਤਾ। ਇਹ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਜਦ ਨਹਿਰੂ ਸਾਹਿਬ ਭਾਰਤ ਦੇ PRIME MINISTER ਸਨ ਤੇ ALL INDIA CONGRESS ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਿਰਫ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਬਾਹਰ ਵੀ ਪੱਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਝੁੱਲ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਵਧ ਹੋਰ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਦੇ ਬਣਾਏ ਰਾਜ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਦਲਿਆ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਾਂਗਰਸ ਚੋਣਾਂ ਤਾਂ ਜਿੱਤ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਿਲ ਨਹੀਂ ਜਿੱਤ ਸਕਦੀ। ਅਜ ਵੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਵਾਂਗ ਇਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਘੋੜਾ ਉਸ ਪ੍ਰਵਾਰ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਬਦਸਤੂਰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਨਸਾਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸੁਪਨੇ ਕਦੀ ਘਟ ਹੀ ਸਾਕਾਰ ਹੋਇਆ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਵੀ ਮਿਲ ਗਈ ਪਰ ਭਾ: ਬਾਵਾ ਸਿੰਘ ਹੋਰਾਂ ਆਪਣੀ ਜਨਮ ਭੂਮੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਏ 1969 ਵਿਚ ਪੂਲਕ ਸੁਧਾਰ ਗਏ। ਬੇਸ਼ਕ ਪੱਤਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੋਹਣ ਹੋਰਾਂ ਵੀ ਆਪਣੇ ਬਾਬਾ ਬਾਗਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬੜਾ ਨੇੜੇ ਸਨ ਪਰ ਇਹ ਚੁੱਕਿ 1970 ਵਿਚ ਕੈਨੇਡਾ ਆਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਭਾਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਾ ਹੋ ਸਕਿਆ।

ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਆਰਟੀਕਲ ਲਿਖਣ ਦਾ ਅਵਸ਼ ਕਿਵੇਂ ਮਿਲਿਆ?

ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਸ: ਜਵਾਲਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਇੰਡੀਆ ਆਰਮੀ ਵਿਚ ਸਿਗਨਲਜ਼ ਵਿਚ ਸਨ। ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਉਰਦੂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵੀ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਜੋਗੀ ਪੜ੍ਹ-ਲਿਖ ਲਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਦੋਂ ਉਸ ਸ਼ੀਸ਼ੇ-ਝੰਡੀ ਦੇ ਮਹਿਕਮੇ ਲਈ ਇੰਗਲਿਸ਼ਰੋਮਨ ਦਾ ਜਾਨਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। 10-15 ਸਾਲ ਆਰਮੀ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਕਰਕੇ 1905-06 ਵਿਚ ਕੈਨੇਡਾ ਆਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੋਸਤ ਮੁਜਬ ਭਾ: ਮਈਆ ਸਿੰਘ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਇੰਗਲਿਸ਼ ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਪੜ੍ਹਾਈ। ਭਾ: ਨੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਲੰਗੜੀਆ (ਸਰੀ ਨਿਵਾਸੀ) ਦੋਸਤ ਹਨ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਮੁੰਡੇ-ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬਾਪੂ ਜੀ ਪੱਗਾਂ ਬੰਨਣੀਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਜਦ ਮੈਂ 1951 ਵਿਚ ਐਬਸਫੋਰਡ ਗ੍ਰੀਬੀ ਬਣ ਕੇ ਆਇਆ ਤਾਂ ਭਾ: ਮਈਆ ਸਿੰਘ ਜੀ (ਮਿਸਟਰ ਮੇਥ) ਉਚੇਚਾ ਮੈਨੂੰ ਉਥੇ ਮਿਲਣ ਆਏ। ਬਾਬੂ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵੀ ਔੜ ਤੋਂ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਗੁਰਾਇਆ ਅਪਣੀ ਲੜਕੀ ਸੁਰਜੀਤ ਨਾਲ, ਕਾਰ ਵਿਚ, ਬਾਪੂ ਜੀ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਆਏ। ਭਾ: ਮਈਆ ਸਿੰਘ ਤੇ ਬਾਬੂ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਹੋਰਾਂ ਜਦ ਲਬਰ-ਮਿਲ ਬਣਾਈ ਤਾਂ ਉਸ ਮਿਲ ਦੇ ਹਿਸੇਦਾਰ ਤਾਂ ਕਈ ਸਨ ਪਰ ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਸ: ਜਵਾਲਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪੰਜਾਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਸੁਣਦੇ ਹਾਂ।

ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਬਾਪੂ ਜੀ ਬਾਰੇ ਜੇਹੜੇ 101 ਸਾਲ ਦੇ ਹੋਕੇ ਰੱਬ ਨੂੰ ਪਿਆਰੇ ਹੋਏ, ਬਾਰੇ ਬੱਚ ਕਰਨੀ ਮੰਗਦਾ ਸਾਂ। ਸੋ ਮੈਂ ਸੋਹਣ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੜੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਪੁਰਾਣੇ ਵਾਈਟਲ ਸਟੇਟਿਕਸ, ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਐਂਡ ਸੇਟਰਲ ਰਜਿਸਟਰੀ ਆਫਿਸ ਆਰਕਾਈਵਜ਼ ਵਗੈਰਾ ਤੋਂ ਰੀਕਾਰਡ ਦੇਖਣ (ਬਾਕੀ ਪੰਨਾ ਤੇ)

VIDEO MART

3369 'A' KINGSWAY (near Joyce) VANCOUVER, 438-3355

ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪੰਜਾਬੀ, ਹਿੰਦੀ, ਗੁਜਰਾਤੀ ਮੂਵੀਆਂ ਮਿਲ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਵੀਡੀਓ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਤੇ ਟੀ. ਵੀ. ਵੀ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।

FAST SERVICE GUARANTEED

MAIL ORDERS ACCEPTED

ਵਧੀਆ ਪ੍ਰਿੰਟਾਂ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕਿੰਗਜ਼ਵੇ ਤੇ ਵੀਡੀਓ ਮਾਰਟ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖੋ

NARINDER JASWAL

JOGA S. MANN

GUARANTEED
CLEAR PRINTS

GUARANTEED
PRINTS

ਈਸਟ ਇੰਡੀਅਨ ਵਰਕਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਅੱਜ ਦੀ ਹਾਲਤ ਬਾਰੇ ਭਾਰੀ ਜਲਸਾ ਤੇ ਕਲਚਰਲ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

20 ਅਪ੍ਰੈਲ, ਦਿਨ ਸ਼ੁਕਰਵਾਰ ਸ਼ਾਮ ਦੇ 3
ਵਜੇ ਇਟਾਲੀਅਨ ਕਲਚਰਲ ਸੈਂਟਰ
ਵਿਚ

3075 - ਸਲੋਕਨ ਸਟਰੀਟ, ਵੈਨਕੂਵਰ
ਮੁਖ ਬੁਲਾਰਾ :
ਸਾਬੀ ਹਰਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਸੁਰਜੀਤ
(ਜੋ ਮੁੱਢ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਬਾਰੇ ਗੱਲਬਾਤ
ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਰਹੇ ਹਨ)

ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਨਕਸਲੀ ਆਗੂ ਕਤਲ ਦੀ ਧਮਕੀ

ਜਲੰਧਰ — ਪੰਜਾਬ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਤੇ ਦਿਹਾਤੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਤੇ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਫਿਰਕੂ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦਵਾਰਾ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਆਗੂ ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਉਤੇ ਕਾਤਲਾਨਾ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਮਣੇ ਨਾਲ ਉਸਦਾ ਉਸ ਵਕਤ ਪਿਛਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਉਹ ਨਕਸਲੀ ਲਹਿਰ ਵਿਚ ਮਾਰੇ ਗਏ ਗੁਰਦੇਵ ਦਰਦੀ ਦੇ ਪਿੰਡ ਖਿਆਲੀ ਵਿਚ ਰਖੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਸਮਾਗਮ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਨ ਕਰਕੇ ਵਾਪਸ ਆ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਫਿਰਕੂ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਧਮਕੀਆਂ ਵੀ ਦਿਤੀਆਂ।
ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਘੁਢਾਟੀ ਕਲਾਂ ਵਿਚ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਭਗਤ ਸਿੰਘ, ਰਾਜਗੁਰੂ, ਤੇ ਸੁਖਦੇਵ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਫਿਰਕਾ ਪ੍ਰਸਤੀ ਵਿਰੋਧੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਵੀ ਉਕਤ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਫਿਰਕੂ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਕਤਲ ਕਰਨ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿਤੀ ਸੀ। ਪਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਇਕੱਠ ਸਾਹਮਣੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਕ ਨਾ ਚਲੀ।

ਸੇਫ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਗਾਈਡ

ਹੁਣ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਸਿਖਣੀ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਹੋਰ ਵੀ
ਆਸਾਨ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

ਬਾਬੂ ਬਾਂਸਲ ਨੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੋਵਾਂ ਬੋਲੀਆਂ
ਵਿਚ ਕਿਤਾਬ ਛਾਪੀ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਹਰ ਘਰ ਵਿਚ ਹੋਣਾ
ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਟੋਰਾਂ ਤੋਂ ਖਰੀਦੋ।

Available At:
Advance Driving School
4677 Main St., Vancouver
Ph. 872-7375

Main Food Centre
6681 Main St. Vancouver
Ph. 324-4185

Goyal Video King
4156 Fraser ST., Vancouver
Ph. 873-8308

Mann Music & Video
6512 Main St., Vancouver
Ph. 321-6667

Paul's Plumbing
4774 Main St., Vancouver
Ph. 872-3118

(ਪੰਨਾ 4 ਦੀ ਬਾਕੀ)
ਸਿੱਖ ਲੀਡਰ : ਕਾਂਗਰਸ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੀ ਜਮਾਤ ਹੈ। ਜਸਾਡੇ ਤੇ ਰਾਜ ਕਰਦੀ
ਏ।
ਪੰਜਾਬ : ਇਹ ਵੀ ਝੂਠ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਦੀ ਜਮਾਤ ਹੈ। ਇਸ
ਵਿਚ ਹਿੰਦੂ ਵੀ ਨੇ ਸਿੱਖ ਵੀ ਨੇ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਵੀ ਨੇ।
ਇਕ ਸਿੱਖ : ਜਿਹੜੇ ਸਿੱਖ ਕਾਂਗਰਸੀ ਨੇ ਉਹ ਸਿੱਖ ਨਹੀਂ ਗਦਾਰ ਹਨ।
ਪੰਜਾਬ : ਫਿਰ ਜਦੋਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਹੋਈ ਸੀ ਤੁਹਾਡੇ ਲੀਡਰਾਂ
ਨੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਵੋਟਾਂ ਕਿਉਂ ਪਾਈਆਂ ?
ਸਿੱਖ : ਇਹ ਤਾਂ ਲੀਡਰ ਹੀ ਜਾਣਦੇ।
ਪੰਜਾਬ : ਫਿਰ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ? (ਹਿੰਦੂਆਂ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਕੇ)
ਇਹ ਕੀ ਜਾਣਦੇ ਨੇ ? ਤੁਸੀਂ ਦੋਨੋਂ ਕੀ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ? ਸਿਰਫ
ਨਫਰਤ ?

ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਪੁਤਲੀਆਂ ਵਾਂਗ ਨੱਚਣਾ ?
ਇਕ ਸਿੱਖ : ਪਰ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਧੱਕਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
ਇਕ ਹਿੰਦੂ : ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਵੀ ਧੱਕਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
ਪੰਜਾਬ : ਹਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਦੋਨਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਧੱਕਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਬਿਜਲੀ ਜੇ
ਪੰਜਾਬੋਂ ਬਾਹਰ ਭੇਜੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਟੌਤੀ ਇਕੱਲੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ
ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਘਰਾਂ 'ਚ ਵੀ ਹਨੇਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮਿਲਾਂ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਅਤੇ ਖੇਤਾਂ
ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਦਾ ਖੂਨ ਪੀਣ ਲੱਗਿਆਂ
ਹਿੰਦੂ ਮਾਲਕ ਕਦੇ ਵੀ ਇਹ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿ ਕਾਮੇ ਹਿੰਦੂ ਹਨ।
ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਮਾਲਕ ਕਦੇ ਵੀ ਇਹ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿ ਕਾਮੇ ਸਿੱਖ ਹਨ।
ਸਿੱਖ : ਤੇਰਾ ਮਤਲਬ ਲੁੱਟ ਸਿੱਖ ਕਰਦੇ ਨੇ ?
ਹਿੰਦੂ : ਕੀ ਤੇਰਾ ਮਤਲਬ ਲੁੱਟ ਹਿੰਦੂ ਕਰਦੇ ਨੇ ?
ਪੰਜਾਬ : ਨਹੀਂ ਨਹੀਂ। ਲੁੱਟ ਸਰਮਾਏਦਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦਾ
ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦਾ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
ਇਕ ਸਿੱਖ : (ਆਪਣੇ ਲੀਡਰ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਕੇ) ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਡੇ ਆਪਣੇ
ਲੀਡਰ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਕਿ ਲੁੱਟ ਹਿੰਦੂ ਕਰਦੇ ਨੇ।
ਇਕ ਹਿੰਦੂ : (ਆਪਣੇ ਲੀਡਰ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਕੇ) ਪਰ ਸਾਡੇ ਆਪਣੇ ਲੀਡਰ
ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਕਿ ਕਤਲ ਸਿੱਖ ਕਰਦੇ ਨੇ।
ਪੰਜਾਬ : ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਾਤ ਕੇ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਰਾਜ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਫੁਗਡੂਗੀ
ਵਜਾਉਣ ਵਾਲੇ ਜਮ੍ਹੜੇ ਉਸਨੇ ਤੁਹਾਡੇ ਧਰਮਾਂ 'ਚੋਂ ਲੋਭੇ ਨੇ। ਤੁਸੀਂ ਮੁਰਖੇ ਇਸ
ਫੁਗਡੂਗੀ ਤੇ ਨੱਚਦੇ ਹੋ।
ਸਿੱਖ ਲੀਡਰ : ਮੈਂ ਜਮ੍ਹੜਾ ਨਹੀਂ। ਮੈਂ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦਾ ਰਖਵਾਲਾ ਹਾਂ। ਇਸ
ਧਰਮ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਮੇਰਾ ਧਰਮ ਹੈ।
ਹਿੰਦੂ ਲੀਡਰ : ਮੈਂ ਜਮ੍ਹੜਾ ਨਹੀਂ। ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਹੈ। ਮੈਂ
ਇਸਦਾ ਰਖਵਾਲਾ ਹਾਂ।

ਪੰਜਾਬ : ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਦੋਨੋਂ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਰਖਵਾਲੇ ਹੋ ?
ਹਿੰਦੂ ਲੀਡਰ : ਹਾਂ ਹਾਂ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਦਾ ਰਖਵਾਲਾ ਹਾਂ।
ਸਿੱਖ ਲੀਡਰ : ਮੈਂ ਵੀ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਦਾ ਰਖਵਾਲਾ ਹਾਂ।
ਪੰਜਾਬ : (ਹਿੰਦੂ ਲੀਡਰ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਕੇ) ਪੰਡਿਤ ਜੀ ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਹਿੰਦੂ
ਦੀ ਬੇਇਜ਼ਤੀ ਸਹਿਣ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।
ਹਿੰਦੂ ਲੀਡਰ : ਸਹੀ ਬਜਰੰਗ ਬਲੀ ਦੀ ਬੱਸ 'ਚ ਅਹੁ ਗੋਲੀਆਂ ਪੰਜਾਬ 'ਚ
ਨਹੀਂ ਸਾਡੇ ਇਥੇ ਬੈਠਿਆਂ ਦੇ ਲੱਗੀਆਂ ਡੇ।
ਪੰਜਾਬ : (ਸਿੱਖ ਲੀਡਰ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਕੇ) ਸਿੱਖ ਸਾਹਿਬ ਕਿਸੇ ਸਿੱਖ ਦੀ
ਬੇਇਜ਼ਤੀ ਹੋ ਜਾਵੇ ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਸਹਿਣ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ?
ਸਿੱਖ ਲੀਡਰ : ਸਹੀ ਕਲਗੀਆਂ ਵਾਲੇ ਦੀ ਸਾਡਾ ਤਾਂ ਖੂਨ ਖੋਲ ਪੈਂਦਾ -
ਉਥਲੇ ਖਾਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦਾ। ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਪੱਗਾਂ ਅਹੁ ਹਰਿਆਣੇ 'ਚ ਨਹੀਂ
ਲੱਥੀਆਂ ਸਾਡੀਆਂ ਇਥੇ ਬੈਠਿਆਂ ਦੀਆਂ ਲੱਥੀਆਂ।
ਪੰਜਾਬ : ਬੜਾ ਜੋਸ਼ ਦੇ ਤੁਹਾਡੇ ਖੂਨ ਵਿਚ। (ਸਿੱਖ ਲੀਡਰ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਕੇ)
ਕਿਥੇ ਸੀ ਇਹ ਵਿਖਾਵੇ ਦਾ ਜੋਸ਼ ਜਦੋਂ ਨਸਲਵਾਦੀ ਗੋਰਿਆਂ ਨੇ ਇਕ
ਬਜ਼ਰੰਗ ਦੀ ਪੱਗ ਲਾਹੀ ਸੀ। ਹੱਥ 'ਚ ਲਿਖਤੀ ਪੱਗ ਲੈ ਕੇ ਉਹ ਗੁਰੂ ਘਰ
ਗਿਆ ਸੀ। ਕੀ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤੁਸੀਂ ?

ਖਾਲਸੇ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਨ ਮਨਾ ਕੇ 30 ਹਜ਼ਾਰ ਦਾ ਜਲੂਸ ਤੁਸੀਂ
ਫੋਕੀਆਂ ਟਹੁਰਾਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਗੋਰਿਆਂ ਨੂੰ ਦਿਖਾ ਸਕਦੇ ਹੋ - ਅਹੁ ਕਲ
ਇਕ ਸਟੋਰ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਸਿੱਖ ਦੀ ਪੱਗ ਤੇ ਨਸਲਵਾਦ ਦਾ ਚਿੰਕੜ
ਉਛਾਲਿਆ ਤੁਸੀਂ ਤੀਹ ਉਹਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕੇ।
ਉਦੇ ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਣਖ ਮਿਟੀ 'ਚ ਰੋਲ ਦਿੱਤੀ। (ਖੜੇ ਸਿੱਖਾਂ
ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਕੇ) ਤੁਸੀਂ ਕਾਮੇ ਹੋ - ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰ ਹੋ। ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਧੀਆਂ
ਭੈਣਾਂ ਵਾਰਮਾਂ 'ਚ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਨੇ। ਕਈ ਵਾਰਮਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਭੈੜਾ
ਸਲੂਕ ਅਤੇ ਗੰਦੇ ਮਖੌਲ ਕਰਦੇ ਨੇ। ਕਈਆਂ ਦੀ ਇਜ਼ਤ ਮਾਲਕ ਦੇ ਪੈਰਾਂ
ਹੇਠ ਗੜਗੜਾਂਦੀ ਏ। ਘੱਟ ਤਨਖਾਹਾਂ ਤੇ ਵੱਧ ਕੰਮ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਾਲ
ਕੋਠੜੀਆਂ ਵਰਗੀਆਂ ਕੈਬਨਾਂ 'ਚ ਰਹਿਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ।
ਜਦੋਂ ਇਸ ਪੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਜ਼ਬਾਨਾਂ ਗੁੰਗੀਆਂ
ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਨੇ। ਭਾਈ ਲਾਲਿਆਂ ਦੀ ਇਹ ਗੱਲ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇ ਦਰਬਾਰ
ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।

ਸਿੱਖ ਲੀਡਰ : ਇਹ ਤਾਂ ਰਾਜਨੀਤੀ ਹੈ। ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨ ਸਿਰਫ ਧਰਮ ਲਈ
ਹੁੰਦੇ ਨੇ। ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਲਈ ਨਹੀਂ।
ਪੰਜਾਬ : ਗੱਲ ਤਾਂ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੀ ਹੋਣਾ ਧਰਮ ਦੀ। ਗੱਲ ਹੈ ਝੂਠੀਆਂ ਚੌਧਰਾਂ
ਦੀ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਜੱਥੇ ਅਤੇ ਪੈਸੇ ਭੇਜੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਉਦੋਂ ਰਾਜਨੀਤੀ
ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਜਦੋਂ ਇਥੇ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਕ
ਖਤਮ ਕਰਦੀ ਹੈ - ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤੁਹਾਡੇ ਸਿਰ ਤੇ
ਜੂ ਨਹੀਂ ਸਰਕਦੀ - ਇਹ ਗੱਲ ਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤੀ ਆਖਕੇ ਤੁਸੀਂ ਅੱਖਾਂ ਮੀਟ
ਲਾਂਦੇ ਹੋ। ਇੰਡੀਆ ਤੋਂ ਆਇਆ ਇਕ ਕਾਂਗਰਸੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨਾਂ
'ਚ ਬੋਲ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਸਿਰੋਪਾ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂ ਕਿ ਕਾਬਜ਼ ਧੜਾ
ਕਾਂਗਰਸੀ ਹੈ। ਦੋਸੇ ਆਇਆ ਇਕ ਜਗੀਰਦਾਰ ਅਕਾਲੀ ਉਥੇ ਬੋਲ
ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਿਰੋਪਾ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂ ਕਿ ਕਾਬਜ਼ ਧੜਾ ਅਕਾਲੀ ਹੈ।
ਉਦੋਂ ਇਹ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ? ਬੋਲ ਬੋਲੋ ਹੋ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ?

(ਸਿੱਖ ਲੀਡਰ ਨੀਵੀਂ ਪਾ ਕੇ ਖੜਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਾ ਮਿਲਣ ਤੇ
ਪੰਜਾਬ, ਹਿੰਦੂ ਲੀਡਰ ਵੱਲ ਮੁੜਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਲੀਡਰ ਚਲਾਕੀ ਨਾਲ
ਸਾਰਿਆਂ ਤੋਂ ਅੱਖ ਬਚਾ ਕੇ ਸਟੇਜ ਤੋਂ ਖਿਸਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।)
ਹਿੰਦੂ ਲੀਡਰ ਨੂੰ — ਪੰਡਤ ਜੀ ਤੁਸੀਂ ਸ਼ੇਰਾਂ ਵਾਲੀ ਦੀ ਤ੍ਰਿਸ਼ੂਲ ਨੂੰ ਜ਼ਹਿਰ ਦੀ
ਪਾਣ ਦੇ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭੜਕਾ ਕੇ ਫੜਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਹਿੰਦੂ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦਾ ਨਾਹਰਾ
ਲਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਹਿੰਦੂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਲ ਦੇ ਗੁੰਡਿਆਂ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਕਰ
ਸਕਦੇ ਹੋ। ਜਦੋਂ ਸਾਡੀ ਪਹਿਨੀ ਬੱਸ ਉਡੀਕਦੀ ਇਕ ਹਿੰਦੂ ਔਰਤ ਨੂੰ
ਨਸਲਵਾਦੀ ਗੋਰੇ ਗੋਦੀਆਂ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਕੱਢਦੇ ਨੇ - ਗੰਦੇ ਮਖੌਲ ਕਰਦੇ ਨੇ -
ਇਜ਼ਤ ਨੂੰ ਹੱਥ ਪਾਉਂਦੇ ਨੇ ਉਦੋਂ ਤੁਹਾਡੀ ਜ਼ਬਾਨ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਹਾਅ ਦਾ
ਨਾਹਰਾ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਦਾ। ਹਿੰਦੂਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿਵਰਾਤਰੀ ਤੇ ਐਲਾਨੀਆਂ
ਜਲੂਸ ਕਢਵਾ ਸਕਦੇ ਹੋ - ਵਾਰਮਾਂ 'ਚ ਉਦੀ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੀ ਲੁੱਟ - ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ
ਘਰਾਂ ਦੇ ਟੁੱਟੇ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ। ਉਥੇ ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ
ਲਾਲਾ ਹਰਦਿਆਲ ਦੀ ਮਿਟੀ ਪਲੀਤ ਕਰ ਦਿਤੀ।
(ਏਨੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਪੰਡਤ ਰਾਮ ਰਾਮ ਕਰਦਾ ਸਟੇਜ ਤੋਂ ਦੌੜ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਸਾਰੇ ਉਸ ਵੱਲ ਦੇਖਦੇ ਹਨ)
ਇਕ ਹਿੰਦੂ : ਲਹਿ ਲੈ ਲੈ ਸਾਡਾ ਤਾਂ ਲੀਡਰ ਹੀ ਦੌੜ ਗਿਆ।
(ਸਿੱਖ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇਖਦੇ ਹਨ)

ਇਕ ਸਿੱਖ : (ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇਖਦਾ) ਸਾਡਾ ਲੀਡਰ ਵੀ ਖਿਸਕ ਗਿਆ।
ਪੰਜਾਬ : ਖਿਸਕਣਾ ਹੀ ਸੀ। ਝੂਠ ਦੇ ਪੈਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਸੱਚ ਅੱਗੇ ਝੂਠ ਖੜ੍ਹ
ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਲੜਨ ਲਈ ਮੇਰੇ ਬੱਚੇ ਏਕਾ ਰੱਖੇ। ਇਸ ਏਕੇ
ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਹਰ ਹੁਕਮਰਾਨ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲੋਂ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਖੋਹ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਗੱਲ
ਭਾਵੇਂ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਲੁਟੇਰੀ ਹੁਕਮਰਾਨ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿਥੇ ਤੁਸੀਂ ਰਹਿੰਦੇ
ਹੋ। ਸੱਚ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹਥਿਆਰ ਹੈ ਏਕਾ। ਇਹੀ ਮੇਰੀ ਆਵਾਜ਼ ਹੈ। ਇਹੀ ਸੱਚ
ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਹੈ।

(ਫਿਰ ਪੰਜਾਬ ਬੋਲਦਾ ਹੈ)
ਹਿੰਦੂ ਨਾ ਵੈਰੀ ਸਿੱਖ ਨਾ ਦੁਸ਼ਮਣ ਮੁਸਲਮਾਨ ਬੇਗਾਨਾ ਨਾ
ਤਿੰਨਾਂ ਦੀ ਹੀ ਮਾਂ ਕਿਰਤ ਹੈ ਗੁੜ੍ਹੇ ਨਾਤੇ ਪਿਆਰਾਂ ਦੇ।
ਏਸ ਕਿਰਤ ਨੂੰ ਜੋ ਵੀ ਲੁੱਟਦਾ, ਲੁਟਦਾ ਬਸ ਵੰਡੀਆਂ ਪਾ ਕੇ।
ਧਰਮਾਂ ਦੀਆਂ ਵੰਡੀਆਂ ਲੁੱਟ ਦੀਆਂ ਮੰਡੀਆਂ, ਦੇਖੋ ਕਾਰੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ।
ਉਨੇ ਜਾਗੇ ਸੁੱਤੇ ਕਿਰਤੀਓ, ਲੋੜ ਵੇਲੇ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ।
ਆਪਸ ਦੇ ਵਿਚ ਲੜ ਭਿੜਕੇ, ਨਾ ਚੜ੍ਹੇ ਹੱਥ ਗਦਾਰਾਂ ਦੇ।
(ਹੱਥਾਂ ਚੋਂ ਡਾਗਾਂ ਸੁਟਦੇ ਹਿੰਦੂ ਸਿੱਖ ਸਾਰੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਹਿੰਦੂ ਸਿੱਖ ਏਕਤਾ —
ਜ਼ਿੰਦਾਬਾਦ ਦਾ ਨਾਹਰਾ ਲਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦੋਨੋਂ ਪਾਸੇ ਚਿੰਬੜ
ਜਾਂਦੇ ਹਨ)

ਪਰਦਾ ਡਿੱਗਦਾ ਹੈ।

Kam Accounting Services

- Income Tax
- Bookkeeping
- Accounting

KAM DHALLA

2707 Main Street (at 11th Ave.)

Vancouver, B.C. V5T 3E9

At

LOYAL FURNITURE

Off: (604)874 - 9855

Res: (604)681 - 6642

BOMBAY SWEETS

& Restaurants

6556 - 6560 MAIN ST. VANCOUVER

Ph. 321-1414

874-5722

For Largest Variety in Indian Sweets

Delicious Indian food

ਅਸੀਂ ਵਧੀਆ ਸੇਵਾ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ

ਹੁਣ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਦੇ ਵਾਰਮ ਭੇਜਣ ਦਾ ਚਕਰ ਹੈ—ਤੇ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਹਰ ਚਕਰ ਹਾਜ਼ਰ ਹਾਂ—ਅਓ ਤੇ ਸਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋ। ਵਧੀਆ ਸੇਵਾਵਾਂ
ਤੇ ਘੱਟ ਦਰ .....ਇਹ ਹੀ ਨਹੀਂ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੇ ਹਿਸਾਬ ਕਿਤਾਬ ਬਾਰੇਬਾਰੀ ਹਿਸਾਬ, ਕੰਪਨੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਗੋਲਾ ਸਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ .....

ਟੈਲੀਫੋਨ : 321-2132

BAINS TAX & ACCOUNTING SERVICE

6658 MAIN St.(at 51st Ave.)

VANCOUVER, B.C.

TELEPHONE:321-2132

WE PROVIDE

YEAR ROUND PROFESSIONAL SERVICES

ACCOUNTING, BOOKKEEPING, COMPANY FORMATION &

ਆਦਮੀ ਜਦ ਮਸ਼ੀਨ ਈਜਾਦ ਕਰਦਾ
ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਚਲਾਉਂਦਾ ਹੈ,
ਫੇਰ ਮਸ਼ੀਨ ਉਸ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਗਦੀ ਹੈ,
ਤੇ ਆਦਮੀ ਗੁਲਾਮਾਂ ਦਾ ਗੁਲਾਮ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਬਾਦਸ਼ਾਹਾਂ ਦਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਉਹ ਹੈ, ਜਿਸ
ਨੇ ਗਰੀਬ ਦਾ ਪਿਆਰ ਪਾਇਆ ਹੋਵੇ।

ਗੁਲਾਮ ਲੋਕ ਬਾਦਸ਼ਾਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗਲ-
ਤੀਆਂ ਹਨ।

ਮੈਨੂੰ ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ : ਜੇ ਤੂੰ ਕਿਸੇ
ਗੁਲਾਮ ਨੂੰ ਸੁੱਤੇ ਪਏ ਨੂੰ ਵੇਖੇ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ
ਜਗਾਈ ਨਾ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਜ਼ਾਦੀ
ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਵੇਖ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਇਕ ਡਾਕਟਰ ਕਤਲ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਇਕ ਡਾਕਟਰ ਡਾ. ਸੰਧੂ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਗੋਲੀ ਮਾਰਕੇ ਮਾਰ ਦਿਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਲੁਧਿਆਣੇ ਵਿਚ ਇਕ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਨਾਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗੋਲੀਆਂ ਮਾਰ ਕੇ ਜ਼ਖਮੀ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ, ਬਟਾਲੇ ਦੇ ਨੇੜੇ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਮਹੰਤ ਤੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ ਗਈ। ਬਠਿੰਡੇ ਵਿਚ ਗੋਪਾਲ ਨਗਰ ਵਿਚ ਵੀ ਗੋਲੀ ਚਲਣ ਦੀ ਖਬਰ ਹੈ।

‘ਚੰਗਿਆੜੀ’ ਰਸਾਲੇ ਦਾ ਐਡੀਟਰ ਕਤਲ

ਬਟਾਲੇ ਨੇੜੇ ‘ਚੰਗਿਆੜੀ’ ਰਸਾਲੇ ਦਾ ਐਡੀਟਰ ਸੁਖਰਾਜ ਦੇ ਘਰ ਕੁਝ ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾਖਲ ਹੋਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਾਤ ਕੱਟਣ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਤੇ ਸੁਖਰਾਜ ਦੀ ਮਾਤਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੋਟੀਆਂ ਬਣਾ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਸੁਖਰਾਜ ਦੇ ਘਰ ਠਹਿਰੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇ ਉਸਨੇ ਸੁਖਰਾਜ ਦੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸ਼ੱਕ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਬਾਹਰ ਗਿਆ ਤੇ ਪਿਸਤੌਲ ਵਿਚ ਗੋਲੀਆਂ ਭਰ ਲਿਆਇਆ ਅਤੇ ਸੁਖਰਾਜ ਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਵਰ੍ਹਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਸੁਖਰਾਜ ਦੀ ਬਟਾਲੇ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਮੌਤ ਹੋਣ ਜਾਣ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਹੈ।

ਬਲਦੇਵ ਰਾਜ ਉਰਫ ਬਿੱਲਾ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਮਰਿਆ

ਲੁਧਿਆਣੇ ਵਿਚ ਇਕ ਬਲਦੇਵ ਰਾਜ ਉਰਫ ਬਿੱਲਾ ਨਾਂ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀ ਪੁਲਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬਿੱਲੇ ਨੇ ਇਕ ਪੁਰਬੀਏ ਨੂੰ ਲੁੱਟਣਾ ਚਾਹਿਆ, ਪੁਰਬੀਏ ਨੇ ਹਾਲ ਦੁਹਾਈ ਪਾ ਦਿਤੀ ਤੇ ਪੁਲਸ ਪਹੁੰਚ ਗਈ। ਪੁਲਸ ਅਤੇ ਬਿੱਲੇ ਵਿਚਕਾਰ ਗੋਲੀ ਚੱਲੀ - ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਬਿੱਲੇ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ।

ਜਲੰਧਰ ਵਿਚ ਕੱਪੜੇ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਨੂੰ ਅੱਗ

ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਮਹੱਲਾ ਬਾਗ ਕਰੀਮਬਖਸ਼ ਵਿਚ ਇਕ ਕੱਪੜੇ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾਈ ਗਈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਕੱਪੜਾ ਸਭ ਗਿਆ। ਇਹ ਰੈਡੀਓ ਕੱਪੜਿਆਂ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਸੀ। ਪਰ ਪੁਲਸ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅੱਗ ਮਾਲਕ ਮਕਾਨ ਵਲੋਂ ਲੁਆਈ ਗਈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਦੁਕਾਨ ਖਾਲੀ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ।

ਸਿੱਖੇ ! ਹਥਿਆਰ ਖਰੀਦੋ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ — 10000 ਦੇ ਕਰੀਬ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਕਿਰਪਾਨਾਂ ਲੈ ਕੇ ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਮੌਕੇ ਤੇ ਜਲੂਸ ਕੱਢਿਆ। ਇਕ ਹਜ਼ਾਰ ਦੇ ਕਰੀਬ ਪੁਲਸ ਕਰਮਚਾਰੀ ਵੀ ਸੁਰਖਿਆ ਲਈ ਗਲੀਆਂ ਅਤੇ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿਚ ਘੁੰਮਦੇ ਰਹੇ। ਸਿੱਖ ਆਪਣੀਆਂ ਧਾਰਮਕ ਮੰਗਾਂ ਮੰਨਵਾਉਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਇਕ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਛੱਤ ਤੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ “ਸਿੱਖਾਂ ਉੱਤੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਗਰਨੇਡ, ਬੰਬ, ਰਾਈਫਲਾਂ ਅਤੇ ਮਸ਼ੀਨਗੰਨਾਂ ਖ਼ਰੀਦੋ।”

ਭਾਰਤੀ ਪੁਲਾੜ ਯਾਤਰੀ ਨੂੰ ਪੁਰਸਕਾਰ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਥਮ ਪੁਲਾੜ ਯਾਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਕੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ “ਹੀਰੋ ਆਫ ਦੀ ਸੋਵੀਅਟ ਯੂਨੀਅਨ” “ਗੋਲਡ ਸਟਾਰ ਮੈਡਲ” ਅਤੇ “ਆਰਡਰ ਆਫ ਲੈਨਿਨ” ਪੁਰਸਕਾਰ ਦਿਤੇ ਗਏ ਹਨ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਵੀਸ਼ ਮਲਹੋਤਰਾ ਨੂੰ ਵੀ “ਸੋਵੀਅਟ ਆਰਡਰ ਆਫ ਫਰੈਂਡਸ਼ਿਪ” ਦਾ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਕੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ ਨੂੰ “ਅਸ਼ੋਕ ਚੱਕਰ” ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਮਲਹੋਤਰਾ ਨੂੰ “ਕੀਰਤੀ ਚੱਕਰ” ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਦੇਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ। ਸੋਵੀਅਤ ਪੁਲਾੜ ਯਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ “ਅਸ਼ੋਕ ਚੱਕਰ” ਦਿਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੀ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਬੇਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਬਹਾਦਰੀ ਦੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦਿਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਫੀਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੇ ਚਾਰ ਕਸਬਿਆਂ ਤੇ ਮੁੜ ਕਰਫੀਊ ਲਾਗੂ

ਮੋਗਾ — ਫੀਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੇ ਚਾਰ ਕਸਬਿਆਂ ਵਿਚ ਮੁੜ ਕੇ ਕਰਫੀਊ ਲਾਗੂ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਥੇ ਕਿ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਭਰਾ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਵਿਰੁਧ ਕੱਢੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਜਲੂਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਕ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਰਾ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਇਕ ਬੜੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਰਾ ਪ੍ਰਵਾਰ ਹੀ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਵੀ ਉਹ ਆਪਣੀ ਜ਼ੁਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾਉਣਗੇ।

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਰਾਜ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਹਰਿਆਣੇ ਵਿਚ ਇੰਦਰਾ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਦੋ ਉਮੀਦਵਾਰ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਏ ਹਨ

ਹਰੀਜਨ ਲੜਕੀ ਨੇ ਡਾਕੂ ਫੜਵਾਏ

ਰਾਜਪੁਰਾ — ਇਥੋਂ 10 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਜੰਗਪੁਰੇ ਦੀ ਇਕ 16 ਸਾਲਾ ਹਰੀਜਨ ਮੁਟਿਆਰ ਨੇ ਡਾਕੂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਦਿਤੇ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਡਾਕੂਆਂ ਨੇ ਕਈ ਘਰ ਲੁਟੇ ਸਨ। ਨਿਰਮਲ ਨਾਂਅ ਦੀ ਇਸ ਲੜਕੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿਛਾ ਅੱਧਾ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਤਕ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਕ ਡਾਕੂ ਦੇ ਲਾਠੀ ਮਾਰ ਦਿਤੀ। ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਰਾਜ ਨਾਂਅ ਦੇ ਇਸ ਡਾਕੂ ਨੂੰ ਫੜ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਥੀ ਸੁਮੇਤ ਪੁਲੀਸ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿਤਾ।

ਸੂ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬਰਾਰ ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ. ਰਾਜਪੁਰਾ ਦੇ ਕਹਿਣ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਡਾਕੂ ਮਾਨਸਾ ਦੇ ਹਨ।

ਅਮਰੀਕਾ ਕਦੇ ਵੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਦੋਸਤ ਨਹੀਂ ਬਣਿਆ

ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ — ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਇਕ ਸਰਕਾਰੀ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਲੀਡਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਕਦੇ ਵੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਦੋਸਤ ਸਿਧ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜਨਤਾ ਅੰਨ੍ਹੇ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਰਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।

ਨੈਸ਼ਨਲ ਡੈਮੋਕਰੈਟਿਕ ਭਾਰਟੀ ਦੇ ਲੀਡਰ ਖਾਨ ਅਬਦੁਲ ਵਲੀ ਖਾਂ ਨੇ ਪਿਸ਼ਾਵਰ ਵਿਚ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਦਾ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਉਹ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਦੋਸਤ ਹੈ ਸਿਰਫ ਮੂੰਹ ਨਾਲ ਕਹਿਣ ਦੀ ਹੀ ਗਲ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੇ ਤਜਰਬੇ ਤੋਂ ਇਹ ਸਿੱਧ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋੜ ਸਮੇਂ ਕਦੇ ਵੀ ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਕਦੇ ਵੀ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀਆਂ ਪਿਛਲੀਆਂ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਅੰਨ੍ਹੇ ਵਿਚ ਹੀ ਰਖਿਆ ਹੈ। 1971 ਦੇ ਯੁਧ ਸਮੇਂ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ 7ਵੇਂ ਸਮੁੰਦਰੀ ਬੇੜੇ ਨੂੰ ਕੰਗਾਲ ਦੀ ਖਾੜੀ ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਮਦਦ ਤੇ ਭੇਜ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਰ ਕਦੇ ਵੀ ਉਹ ਬੇੜਾ ਸਾਡੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਲਈ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਹਾਰ ਹੋ ਗਈ।

ਕਿਸਤੀ ਝੁੱਬ ਜਾਣ ਕਾਰਨ 150 ਮੌਤਾਂ

ਢਾਕਾ — ਬੰਗਲਾ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਢਾਕੇ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੀ ਦੋ ਮੋਟਰ ਲਾਂਚਾਂ ਆਪਸ ਵਿਚ ਟਕਰਾ ਗਈਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਝੱਬ ਗਈ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ 150 ਬੰਦਿਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

ਪ੍ਰਿੰਸ ਜਾਰਜ ਵਿਚ ਗਿੱਲ ਬਰਦਰਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਵਾਜ਼

ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਐਂਡ ਪਾਰਟੀ

5 ਮਈ, 1984 ਦਿਨ ਸਨਿਚਰਵਾਰ ਸ਼ਾਮ ਦੇ 2.00 ਵਜੇ

ਹੌਲੀਡੇ ਇਨ — 444, ਜਾਰਜੀਆ ਸਟਰੀਟ, ਪ੍ਰਿੰਸ ਜਾਰਜ

ਗੇਟ ਓਪਨ : ਡੇਢ ਵਜੇ

ਟਿਕਟ : \$10, \$12, \$15

ਅਡਵਾਂਸ ਟਿਕਟ :
ਗਿੱਲ ਫੂਡ ਮਾਰਟ ਕੁਨੈਲ

ਟਿਕਟ ਗੇਟ ਤੇ ਵੀ
ਮਿਲਣਗੀਆਂ

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਫ਼ੋਨ ਕਰੋ :—

Bus. 992-2870

Res. 992-3142

ਧਾਰਮਿਕ

ਦਰਪਣ

ਮੂਲ ਮੰਤ੍ਰ

ਕਿਸਤ ਨੰਬਰ (ੳ)

ਆਰਾਧਨਾ

ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ(ਮੈਨੀਟੋਬਾ)

ਆਰਾਧਨਾ ਜਾਂ ਬੰਦਗੀ (worship) ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਅਤੇ ਜੀਵ ਆਤਮਾ ਵਿਚਕਾਰ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ। ਮਨੁੱਖੀ ਆਰਾਧਨਾ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਨੂੰ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਣ ਲਈ ਸਾਡੇ ਲਈ ਬੌਲੇ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਉਤਰ ਜਾਣਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ :

ੳ. ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਸਹੀ ਸਰੂਪ ਕੀ ਹੈ ?

ਅ. ਜੀਵ ਆਤਮਾ ਕੀ ਹੈ ?

ੲ. ਜੀਵ ਆਤਮਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਵਿਚਕਾਰ ਉਸ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਕੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਰਾਧਨਾ ਦਾ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ?

ਇਹਨਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਉਤਰ ਅਸੀਂ ਮੂਲ ਮੰਤ੍ਰ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਲੱਭਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਾਂਗੇ।

ੳ. ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ

ਮੰਤ੍ਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਬੌਲੇ ਦਿੱਤੇ ਹੋਏ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਧਾਰਨੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ :

1. ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਇਕ ਹੈ।

2. ਉਹ ਸਰੀਰ-ਰਹਿਤ ਹੋਂਦ ਹੈ।

3. ਉਸ ਦਾ ਨਾਮ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਸਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਹਨ।

4. ਸਿਸ਼ਟੀ ਦੇ ਸਭ ਜੀਵ-ਜੌਤ ਅਤੇ ਭੌਤਿਕ ਪਦਾਰਥ ਉਸ ਦੇ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਹਨ।

5. ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਕਿਸੇ ਸੱਤਾਹੀਣ ਅਤੇ ਨਿਰਜਿੰਦ ਨਿਯਮ ਦਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ, ਉਹ ਬੁੱਧੀ, ਵਲਵਲੇ ਅਤੇ ਇੱਛਾ-ਬਲ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਪੁਰਖ ਹੈ।

6. ਉਸ ਪੁਰਖ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਭਰ ਨਹੀਂ।

7. ਉਸ ਪੁਰਖ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਜੀਵ ਨਾਲ ਵੇਰ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ।

8. ਉਹ ਕਦੇ ਨਾ ਨਾਸ ਹੋਣ ਵਾਲਾ, ਸਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ, ਪੁਰਖ ਹੈ।

9. ਉਹ ਪੁਰਖ ਇਸਤਰੀ ਦੇ ਗਰਭ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਇਆ ਹੈ।

10. ਉਹ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਦਾ ਕਾਰਨ ਆਪ ਹੈ।

11. ਮਨੁੱਖ, ਉਸ ਪੁਰਖ ਨੂੰ, ਸੱਚੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਜਾਣ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਬੇੜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਇਕ ਅਦੁੱਤੀ ਪੁਰਖ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਰਗਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਹੀਂ। ਆਮ ਮਨੁੱਖਾਂ ਵਾਂਗ ਉਹ ਬੁੱਧੀ ਵੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਜਜ਼ਬਾਤ ਵੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਅਤੇ ਇੱਛਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਰਮਾਂ ਵਿਚ ਬਦਲ ਲੈਣ ਦਾ ਬਲ ਵੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਨਿਰਾਲੇ ਪੁਰਖ ਦੀ ਬੁੱਧੀ, ਜਜ਼ਬਾਤ ਅਤੇ ਬਲ, ਉਚਤਮ ਦਰਜੇ ਦੇ ਹਨ।

ਅ. ਜੀਵ ਆਤਮਾ

ਜਿਸ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਆਤਮਾ ਆਖਦੇ ਹਾਂ ਉਹ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਸ਼ੁੱਧ ਅੰਸ਼ ਹੈ। ਇਸ ਸ਼ੁੱਧ ਅੰਸ਼ ਦੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੀਰ ਨਾਲ ਮੇਲ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਜੋ ਸੰਯੁਕਤ ਪਦਾਰਥ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਜੀਵ ਆਤਮਾ ਦਾ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੀਵ ਆਤਮਾ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵ, ਇਕੋ ਹੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਦੋ ਨਾਮ ਹਨ।

ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵ ਦੇ ਤੌਰਾਂ ਦੀ ਮਿਲਾਵਟ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਆਤਮਾ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਭਾਗ, ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਸਰੀਰ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ ਦਾ ਭਾਗ ਹੈ। ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਅੰਸ਼ ਹੋਣ ਕਾਰਣ, ਆਤਮਾ ਆਪਣੀ ਨਿਰੋਲ ਹਾਲਤ ਵਿਚ, ਉਹ ਸਾਰੇ ਗੁਣ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਜਦ ਇਹ ਸਰੀਰ ਦੀ ਕੈਦ ਵਿਚ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਕੁਝ ਗੁਣ ਬਿਲਕੁਲ ਅਲੋਪ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਕੁਝ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਤੇਜ਼ ਮੱਧਮ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੀਰ ਅੰਦਰ ਕਈ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਅਨਿੱਛਤ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿਤੀਆਂ ਪੈਦਾ ਹੋ

ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵ (ਜੀਵ ਆਤਮਾ) ਦੀ ਦਸ਼ਾ ਇਹਨਾਂ ਅੱਖਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਬਿਆਨ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ :

1. ਸਮ-ਵ੍ਰਿਸ਼ਟਾ ਦੇ ਗੁਣ ਨੂੰ ਗਵਾ, ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਜੀਵਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਸਮਝਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਬੋਧਕ ਸ਼ਕਤੀ ਨਿਰਬਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਅੰਦਰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਹਮਦਰਦੀ ਦੇ ਚੰਗੇ ਜਜ਼ਬੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਘਿਰਣਾ, ਸਾੜਾ ਤੇ ਵਿਰੋਧ ਜੇਹੇ ਬੁਰੇ ਭਾਵ, ਅਤੇ ਕਾਮ, ਕਰੋਧ, ਅਤੇ ਲੋਭ ਜੇਹੀਆਂ ਨੀਚ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿਤੀਆਂ, ਉਤਪੰਨ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਦੀ ਇੱਛਾ ਸ਼ਕਤੀ ਵੀ ਬਹੁਤ ਹੱਦ ਤਾਈਂ ਨਿਰਬਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

2. ਇਹ ਸੰਸਾਰ ਨਾਲ ਮੋਹ ਪੈਦਾ ਕਰ, ਇਸ ਦੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਨੂੰ ਸਦੀਵੀ ਸਮਝ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।

3. 'ਖਾਓ, ਪੀਓ, ਅਤੇ ਮੌਜ ਕਰੋ' ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਅਮਲ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਇਹ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਅਸਲ ਮਨੋਰਥ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

4. ਹੋਰ ਤਾਂ ਹੋਰ ਇਹ ਆਪਣੇ ਮਹਾਨ ਵਿਰਸੇ ਤੋਂ ਵੀ ਅਚੇਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ ਕਿ ਉਹ ਪਿਤਾ ਪ੍ਰਸੰਨ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਹੈ।

ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵ ਦੀ ਇਹ ਦਸ਼ਾ, ਉਸ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਅਸ਼ਾਂਤੀ ਦੀ ਸਥਾਈ ਦਸ਼ਾ ਹੈ। ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੇ ਇਹ ਦਸ਼ਾ ਤੀਖਣ ਦੁੱਖ ਅਤੇ ਪੀੜਾਂ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।

ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਹਨ :— ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵ ਆਪਣਾ ਦੁੱਖ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੂਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ? ਜੀਵ ਆਤਮਾ, ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਦੀ ਕੈਦ ਤੋਂ ਖਲਾਸੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ, ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁੜ ਨਿਰੋਲ ਆਤਮਾ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ? ਆਤਮਾ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨਾਲ ਅਭੇਦ ਹੋ ਆਪਣੀ ਗੁਆਚੀ ਹੋਈ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ?

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਕਥਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਆਰਾਧਨਾ ਉਹ ਕਰਮ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਜੀਵ ਆਪਣੇ ਗੁਆਚੇ ਹੋਏ ਸੁੱਖ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨੂੰ ਮੁੜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ੲ. ਸਿੱਖ ਆਰਾਧਨਾ

ਸਿੱਖ ਆਰਾਧਨਾ ਕੀ ਹੈ ? ਜੀਵ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਵਿਚਕਾਰ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਸਨੇਹ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦਾ ਨਾਮ ਆਰਾਧਨਾ ਜਾਂ ਬੰਦਗੀ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਨਾਮ ਨੂੰ ਵਾਰ ਵਾਰ ਜਪਣ ਦਾ ਕਰਮ ਪ੍ਰਭੂ ਆਰਾਧਨਾ ਹੈ। ਪਰ ਯਾਦ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੀਵ ਦਾ ਈਸ਼ਵਰ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਆਰਾਧਨਾ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਦਾ ਮੂਲ ਤੱਤ ਹੈ। ਜੀਵ ਦਾ ਪ੍ਰਭੂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਬਣ ਗਿਆ ਤਾਂ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੀ ਉਸ ਦੇ ਮਨ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਦੀ ਯਾਦ ਬਣੀ ਰਹੇਗੀ। ਪਿਆਰ ਤੋਂ ਖਾਲੀ, ਈਸ਼ਵਰ ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਵਾਰ ਵਾਰ ਰਟਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ, ਨਾ ਹੀ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤਾਈਂ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਬੰਦਗੀ ਦੀ ਪਰੀਭਾਸ਼ਾ ਬੌਲੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।

ਸਿੱਖ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਪ੍ਰਭੂ ਆਰਾਧਨਾ ਦੇ ਕਰਮ ਵਿਚ, ਜੀਵ ਨੂੰ ਨਾ ਦੀਵੇ ਜਗਾਉਣ, ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਧੂਪ ਜਾਲਣ ਦੀ; ਨਾ ਭੁੱਖੇ ਤਿਹਾਏ ਰਹਿਣ ਦੀ ਆਵੇਸ਼ਕਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਰੀਰਕ ਕਸ਼ਟ ਉਠਾਉਣ ਦੀ। ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਹੀ ਸਿੱਖੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨਾਲ ਮਿਲਾਪ ਦਾ ਗਾਡੀ(ਪੱਧਰ) ਰਾਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿਚ ਜੀਵ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਵਿਚਕਾਰ ਭਾਵੁਕ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੂੰ ਆਰਾਧਨਾ ਦਾ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਚਰਿਤਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ, ਸਿੱਖ ਸ਼ਾਤਰ ਦੇ ਅਸ਼ੁੱਧ ਵਿਚਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਗਲਤ ਲੀਹਾਂ ਤੇ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਥਾਂ ਬਾਰੇ ਖਬਰਦਾਰ ਕਰਨਾ, ਆਪਣਾ ਫਰਜ਼ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ। ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ :

(1) ੧ ਜਾਂ ਇਕ

ਮੂਲ ਮੰਤ੍ਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਇਕ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਵੇਖ ਆਏ ਹਾਂ ਕਿ ਇਕ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਹੀ ਪੂਰਨ (Perfect) ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੇਵਲ ਇਕ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਹੋਂਦ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਸਰਬ-ਵਿਆਪਕਤਾ, ਸਰਬ-ਗਿਆਨਤਾ ਅਤੇ ਸਰਬ-ਸ਼ਕਤੀਮਾਨਤਾ ਦੇ ਗੁਣ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਸ਼ਾਤਰ ਲਈ ਇਸ ਦਾ ਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਪੂਜਾ ਦਾ ਪਾਤਰ ਕੇਵਲ ਇਕ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਤੋਂ ਵਧੀਕ ਹੋਂਦ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਈਸ਼ਵਰ ਉਸ ਦੀ ਪੂਜਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੇ।

ਕੇਵਲ ਇਕ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ ਆਰਾਧਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਜੀ ਦੇ ਸਪਸ਼ਟ ਫਰਮਾਨ ਹਨ :

ਏਕੁ ਅਰਾਧਤੁ ਸਾਚਾ ਸੋਇ।

ਜਾ ਕੀ ਸਰਨਿ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਹੋਇ। (901 : 6)

ਹਰਿ ਇਕਸੈ ਨਾਲਿ ਮੈ ਦੋਸਤੀ,

ਹਰਿ ਇਕਸੈ ਨਾਲਿ ਮੈ ਰੰਗੁ।

ਹਰਿ ਇਕੋ ਮੇਰਾ ਸਾਜਣੋ,

ਹਰਿ ਇਕਸੈ ਨਾਲਿ ਮੈਂ ਸੰਗੁ। (958 : 15)

ਉਪਰ ਅੰਕਿਤ ਦੂਜੀ ਪੰਕਤੀ ਵਿਚ, 'ਰੰਗੁ' ਸ਼ਬਦ 'ਪਿਆਰ' ਦੇ ਅਰਥ ਵਿਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਿੱਖ ਮਤ ਅੰਦਰ ਇਕ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਤਿਆਗ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਹਸਤੀ ਦੀ ਆਰਾਧਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਤੁਲਨਾ, ਪ੍ਰਭੂ (ਗੁਪੇ) ਦੀ ਅਕਲ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਉਸ ਅੱਥਰੇ ਪੁਰਸ਼ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਗਜ਼ ਦੀ ਬੇੜੀ ਤੇ ਬੈਠਾ ਹੋਇਆ ਅਤਿ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਇਹ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ : "ਮੈਂ ਤਰ ਕੇ ਸਮੁੰਦਰ ਦੇ ਦੂਜੇ ਕਨਾਰੇ ਪੁੱਜ ਜਾਵਾਂਗਾ।" ਪਰ, ਕੀ ਕਾਗਜ਼ ਦੀ ਬੇੜੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸਮੁੰਦਰ ਦੇ ਦੂਜੇ ਕਿਨਾਰੇ ਪੁਰਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ? ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਹੈ :

ਤਿਆਗਿ ਸੁਆਮੀ ਆਨ ਕਉ ਚਿਤਵਤ,

ਮੁੜ ਮੁਗਧ ਖਲ ਖਰਤੇ।

ਕਾਗਜ਼ ਨਾਵ ਲੇਘਹਿ ਕਤ ਸਾਗਰੁ,

ਬ੍ਰਿਥਾ ਕਬਤੁ ਹਮੁ ਤਰਤੇ। (1267 : 7)

ਸਿੱਖ ਸ਼ਾਤਰ ਨੇ ਜਿੱਥੇ ਇਕ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਤੋਂ ਛੁੱਟ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਹਸਤੀ ਦੀ ਉਪਾਸ਼ਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ, ਓਥੇ ਉਸ ਨੇ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਹਰ ਛੋਟੇ ਵੱਡੇ ਜੀਵ ਅੰਦਰ ਉਸ ਮਹਾਨ ਆਤਮਾ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਸ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਹਮਦਰਦੀ ਦਾ ਵਿਹਾਰ ਵੀ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਫਰਮਾਨ ਹੈ :

ਏਕੁ ਬਿਨਾ ਦੂਜਾ ਨਹੀ ਜਾਨੈ।

ਘਟ ਘਟ ਅੰਤਰਿ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਪਛਾਣੈ। (741 : 9)

ਇਕ ਗਿਆਨ-ਉਦੀਪਤ (enlightened) ਸ਼ਾਤਰ, ਮਨੁੱਖ ਜਾਤੀ ਅਤੇ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਹੋਰ ਜੀਵਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ, ਅਸਲ ਵਿਚ, ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਭਗਤੀ ਹੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

(2) ਓਅੰਕਾਰ

'ਨਿਰੰਕਾਰ', 'ਏਕੰਕਾਰ' ਅਤੇ 'ਓਅੰਕਾਰ', ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਕ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਹੀ ਤਿੰਨ ਵੱਖ ਵੱਖ ਰੂਪ ਹਨ। ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਸਿੱਖ ਸ਼ਾਤਰ ਨੂੰ ਦੱਸ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਆਰਾਧਨਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਉਹ ਮਹਾਨ ਹਸਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਕੋਈ ਆਕਾਰ ਨਹੀਂ। ਓਅੰਕਾਰ, ਇਕ ਅਸੀਂ ਆਤਮਾ (spirit) ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਕੋਈ ਸਰੀਰ ਨਹੀਂ।

ਜਿਸ ਹਸਤੀ ਦਾ ਕੋਈ ਸਰੀਰ ਨਹੀਂ, ਕੀ ਉਸ ਦੀ ਕੋਈ ਮੂਰਤ, ਕੋਈ ਚਿੱਤਰ ਜਾਂ ਕੋਈ ਬੁੱਤ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ?

ਓਅੰਕਾਰ, ਕਾਲ-ਆਕਾਸ਼ (Time-Space) ਦੀਆਂ ਬੰਦਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਸੁਤੰਤਰ (ਅਪਰੰਪਰ, transcendent) ਹਸਤੀ ਹੈ, ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਆਕਾਸ਼ ਦੀ ਬੰਦਸ਼ ਇਹ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਜੀਵ ਨਹੀਂ। ਉਹ ਸਭ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵਿਆਪ ਰਹੀ ਅਦਿਸ ਆਤਮਾ (Spirit) ਹੈ, ਗਿਆਨ ਇਦਰਿਆਂ ਨਾਲ ਪਛਾਣੇ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਭੌਤਿਕ ਵਸਤੂ ਨਹੀਂ। ਉਹ ਇਕ ਵਿਸ਼ਵਾਦਾਰੀ ਸੱਚ (Universal Truth) ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਥਾਨ ਤੇ ਬੈਠਾ ਹੋਇਆ ਵਿਅਕਤੀ (particular individual) ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਕਲਾਕਾਰ ਆਪਣੇ ਬੁਰਸ਼ ਨਾਲ ਇਕ ਸੀਮਤ ਥਾਂ ਮਲਣ ਵਾਲੀ ਸ਼ੈਲੀ ਹੀ ਚਿੱਤਰ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਕ ਅਸੀਂ ਆਕਾਸ਼ (Space) ਵਿਚ ਫੈਲੀ ਹੋਈ ਹੋਂਦ (Being) ਦਾ ਨਹੀਂ। ਸ਼ਿਲਪਕਾਰ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ, ਹੱਥੀ ਟੋਹੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦਾ ਹੀ ਬੁੱਤ ਘੜ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਕ ਪੁਰਖ ਅਛੱਤ ਸੱਚ (Truth) ਦਾ ਨਹੀਂ। ਮੂਰਤ, ਚਿੱਤਰ, ਬੁੱਤ ਆਦਿ, ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਵੇਖੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਭੌਤਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਹੀ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਕ ਅਦਿਸ ਹਸਤੀ (Invisible Being) ਦਾ ਨਾ ਕੋਈ ਚਿੱਤਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਬੁੱਤ ਘੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਕੋਈ ਭੌਤਿਕ ਸਰੀਰ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਕੋਈ ਮੂਰਤ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੀ। ਏਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਜੋ ਸਿੱਖ ਸਾਧਨਾ ਵਿਚ ਮੂਰਤੀ ਦਾ ਕੋਈ ਸਥਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇ ਕੋਈ ਸ਼ਾਤਰ ਮੂਰਤੀ ਪੂਜਾ ਕਰਨ ਦੀ ਭੁੱਲ ਕਰਦਾ

(ਬਾਕੀ ਪੰਨਾ 13 ਤੇ)

ਸਵਰ ਸਾਗਰ ਸਵਰ ਸਾਗਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਸੁਣਨੋ ਨਾ ਭੁਲੋ

ਰੇਡੀਓ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਹਿੰਦੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰਾ ਰੇਡੀਓ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਹਰ ਐਤਵਾਰ ਸਵੇਰੇ ਤੇ ਸ਼ਾਮ

ਰੇਡੀਓ ਤੇ ਸੀ. ਜੇ. ਸੀ.(CJJC 800 AM DIAL)

Sunday Entertainment:

Ph.: 299-6767 Or 253-7596 24 hours. Pager 9090

ਹਰ ਐਤਵਾਰ

ਸਵੇਰੇ

10⁰⁵ ਤੋਂ 11⁰⁰

ਹਰ ਐਤਵਾਰ

ਸ਼ਾਮ

7⁰⁵ ਤੋਂ 8⁰⁰

JIM PATTISON

ON MAIN

SERVICE AFTER SALE

1984 ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਕੈਡਲਿਕ

ਖਰੀਦੋ

ਨਵੀਆਂ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਕਾਰਾਂ, ਸਟੇਸ਼ਨ ਵੇਗਨਾਂ, ਟਰੱਕ, ਵੈਨਾਂ ਅਤੇ 4x4 ਜ਼ਿਮੀ ਲੈਟ ਲਈ ਤੁਹਾਡੇ ਜਾਣੇ ਪਹਿਚਾਣੇ ਸੇਲਸਮੈਨ ਨੂੰ ਮਿਲੋ ਜਾਂ ਫੋਨ ਕਰੋ

PARLAD GILL

BUS. 879-4233 3434 MAIN ST. VANCOUVER, B.C. RES. 435-1834

ਆਪਣੇ ਸਾਂਝੇ ਉਦੇਸ਼ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਨਾਲ ਇਕ ਮੁੱਠ ਹੋਵੋ!

ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ, ਹਰਿਆਣੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਉਤੇ ਵੱਡੇ ਸਰਮਾਏਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਜਗੀਰਦਾਰਾਂ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਵਲੋਂ ਢਾਹੀ ਜਾਂਦੀ ਫਿਰਕੂ ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਫਾਸ਼ੀ ਤਸ਼ੱਦਦ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਲਗਾਤਾਰ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਹਕੂਮਤ, ਜਿਸਦੇ ਹੱਥ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਖੂਨ ਨਾਲ ਲੱਥ ਪੱਥ ਹਨ, ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਭਰ ਵਿਚ ਕਈ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਸੰਕਟਕਾਲ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਜ਼ਾਲਮ ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਦੋ ਸਾਲ ਵਾਸਤੇ ਬਿਨਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਏ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਖਾਵਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਫਿਰਕੂ ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਫਾਸ਼ੀ ਤਸ਼ੱਦਦ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ ਹੋਵੇ। ਪਰ ਇਦਰਾ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣਾ ਭੱਦਾ ਚਿਹਰਾ ਨਹੀਂ ਛੁਪਾ ਸਕਦੀ, ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਪਰਦਾ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਦੀ ਕਿ ਇਹ ਲੋਕਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਫਿਰਕੂ ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਫਾਸ਼ੀ ਤਸ਼ੱਦਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਈਸਟ ਇੰਡੀਅਨ ਡੀਵੈਂਸ ਕਮੇਟੀ ਸਭ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਅਤੇ ਅਗਾਂਹ ਵਧੂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਫਿਰਕੂ ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਇਦਰਾ ਦੇ ਫਾਸ਼ੀ ਤਸ਼ੱਦਦ ਖਿਲਾਫ ਇਕ ਮੁੱਠ ਹੋਣ ਅਤੇ ਮੰਗ ਕਰਨ ਕਿ ਇਹ ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਦਹਿਸ਼ਤ ਖਤਮ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਅਤੇ ਇਸ ਦਹਿਸ਼ਤ ਖਿਲਾਫ ਇਨਕਲਾਬੀ ਲੋਕ-ਘੋਲ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ।

ਇਦਰਾ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਧੁਤਰੂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੀ ਏਕਤਾ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਉਂ ਹੈ ਕਿ ਏਕਤਾ, ਜਿਸਦੀ ਇਹ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਉਂ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਹੱਕੀ ਮੰਗਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਕੌਮੀ ਦਬਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਗੱਲ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਲੁੱਟ ਖਸ਼ੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ, ਉਦੋਂ ਹੀ ਇਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਮੀਆਂ ਮਿਨੂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਰੋਲਾ ਪਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਇਹ ਹੱਕੀ ਮੰਗਾਂ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਲਈ ਖਤਰਾ ਹਨ ਜਾਂ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੀ ਏਕਤਾ ਲਈ ਖਤਰਾ ਹਨ। ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਵੱਡੇ ਸਰਮਾਏਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਜਗੀਰਦਾਰਾਂ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਜਿਸ ਦੀ ਮੋਹਰੀ ਇਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਹੈ, ਇਹ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਕੌਮੀ ਉਮੰਗਾਂ ਅਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਅਤੇ ਮਿਹਨਤਕਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਹੀ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹੈ। ਇਹ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਇਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਅਤੇ ਇਹ ਪਿਛਾਂਹ ਖਿੱਚੂ, ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਹੱਕੀ ਮੰਗਾਂ ਮੰਨਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਬੰਦੂਕਾਂ, ਗੋਲੀਆਂ, ਲਾਠੀਆਂ, ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਫਾਸੀਆਂ ਨਾਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਏਕਤਾ ਪਵਿੱਤਰ ਚੀਜ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਂਝੇ ਨਿਸ਼ਾਨਿਆਂ ਵਾਸਤੇ ਸਾਂਝੇ ਘੋਲਾਂ, ਸਰਮਾਏਦਾਰਾਂ ਲੁੱਟ-ਖਸ਼ੀ ਅਤੇ ਕੌਮੀ ਦਬਾ ਵਿਰੁੱਧ ਘੋਲ ਵਿਚ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਉਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਈਸਟ ਇੰਡੀਅਨ ਡੀਵੈਂਸ ਕਮੇਟੀ ਸਭ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਅਤੇ ਅਗਾਂਹ ਵਧੂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ, ਵੱਡੇ ਸਰਮਾਏਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਜਗੀਰਦਾਰਾਂ ਦੀ ਇਦਰਾ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਫਿਰਕੂ ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਫਾਸ਼ੀ ਤਸ਼ੱਦਦ ਵਿਰੁੱਧ ਖਾੜਕੂ ਅਤੇ ਸਾਂਝੇ ਘੋਲ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉਤੇ ਏਕਤਾ ਉਸਾਰਨ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਹੁਣੇ ਜਿਹੇ ਕਨੇਡੀਅਨ ਸਰਕਾਰ ਦੀ, “ਕਨੇਡੀਅਨ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਦ੍ਰਿੜਤੀ ਗੋਚਰ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਥਾਵੇਂ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੀ ਖਾਸ ਕਮੇਟੀ” ਨੇ ਆਪਣੀ ਹੱਦੋਂ ਵੱਧ, ਨਸਲਵਾਦੀ ਗੋਪਰਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਥਾਵੇਂ ਗਰੀਨ ਪੈਪਰ ਵਾਂਗ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਆਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਸਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬਿਆਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਨੇਡੀਅਨ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਨਸਲੀ ਅਧਾਰ ਉਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚਮੜੀ ਦੇ ਰੰਗ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉਤੇ ਵੰਡੀਆਂ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਸਲਵਾਦੀ ਗੋਪਰਤ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉਤੇ ਕਨੇਡਾ ਵਿਚ 17 ਲੱਖ “ਗੈਰ-ਚਿੱਟੇ” ਲੋਕ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਸਲਵਾਦੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ “ਦ੍ਰਿੜਤੀ ਗੋਚਰ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀਆਂ” ਹਨ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਨੋਟਿਵ ਲੋਕ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਧਰਤੀ ਉਤੇ ਹੀ ਬਦੇਸ਼ੀ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤੇ ਬਾਕੀਆਂ ਨੂੰ “ਚਿੱਟੇ” ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਨਸਲਵਾਦੀ ਗੋਪਰਤ ਬਹਾਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਸਲਵਾਦ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਨਸਲਵਾਦ ਦੇ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਨਸਲਵਾਦ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਸੰਘਰਸ਼ਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਅਤੇ ਕਮਿਊਨਿਟੀਆਂ ਵਿਚ ਫੁੱਟ ਪਾਉਣ ਲਈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘੋਲਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਘੋਲਾਂ ਨੂੰ ਕੁਰਾਹੇ ਪਾ ਕੇ ਸਰਮਾਏਦਾਰਾਂ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਵਿਚ ਕਰਨ

ਲਈ ਕਮਿਊਨਿਟੀਆਂ ਵਿਚ ਟੋਡੀ ਪਾਲਣ ਲਈ ਹੈ। ਇਹ ਗੋਪਰਤ ਹਾਂ ਵਿਚ ਹਾਂ ਮਿਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਨਸਲਵਾਦ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਰਾਜ ਸਿਲਸਲੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਉਤੇ ਨਸਲੀ ਆਧਾਰ ਉਤੇ ਵਧੇਰੇ ਘੋਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਮਿਊਨਿਟੀਆਂ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਵਰਦੀਆਂ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਚਿੱਟ-ਕੱਪੜੀਏ ਗੁੰਝੇ ਸਥਾਪਤ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਕਨੇਡੀਅਨ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਜੋ ਸਾਡੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਨਸਲਵਾਦ ਵਰਤ ਰਹੀ ਹੈ, ਇਹ ਇਦਰਾ ਦੀ ਫਿਰਕੂ ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਫਾਸ਼ੀ ਤਸ਼ੱਦਦ ਵਿਚ ਵੀ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਖੜਦੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਦਰਜਨਾਂ ਹੀ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਾਲੇ ਉਥੇ ਭੇਜੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਜੋ ਫਿਰਕੂ ਪ੍ਰਾਪੇਗੰਡਾ ਅਤੇ ਫਿਰਕੂ ਜਹਿਰ ਫੈਲਾ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੋ ਇਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਫਿਰਕੂ ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹੋਵੇ। ਈਸਟ ਇੰਡੀਅਨ ਡੀਵੈਂਸ ਕਮੇਟੀ, ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਇਸ ਨਸਲੀ ਗੋਪਰਤ ਦੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਭੰਡੀ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਿਲਸਲੇ ਦੀ ਇਹ ਨਸਲੀ ਘੋਲ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨੀ ਲੋਕਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਫਿਰਕੂ ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਫਾਸ਼ੀ ਤਸ਼ੱਦਦ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਨਿਖੇਧੀ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਈਸਟ ਇੰਡੀਅਨ ਡੀਵੈਂਸ ਕਮੇਟੀ ਸਭ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨਸਲੀ ਘਮਲਿਆਂ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਠੋਕੇ ਪਾਲਣ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨੀ ਲੋਕਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਫਿਰਕੂ ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਫਾਸ਼ੀ ਤਸ਼ੱਦਦ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਕਨੇਡੀਅਨ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਦੀ, ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਨਿਖੇਧੀ ਕਰਨ।

ਕਨੇਡਾ ਦੀ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਦਾ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨੀ ਲੋਕਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਨਸਲੀ ਘਮਲਿਆਂ ਦਾ ਲੰਬਾ ਇਤਿਹਾਸ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਹੱਥ ਵੀ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਖੂਨ ਨਾਲ ਲਿਖੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਬਕ ਭੁਲਾਏ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੇ ਪਿਛਾਂਹ ਖਿੱਚੂ ਜੋ ਕਨੇਡੀਅਨ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਨੂੰ ਜਮਹੂਰ-ਪਸੰਦ ਦਸਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਹਨ। ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਵਲੋਂ ਪਾਲੇ ਜਾਂਦੇ ਇਹ ਹੱਥ ਠੋਕੇ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਈਸਟ ਇੰਡੀਅਨ ਡੀਵੈਂਸ ਕਮੇਟੀ ਸਭ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਿਛਾਂਹ-ਖਿੱਚੂਆਂ ਦੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਨਿਖੇਧੀ ਕਰਨ, ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਵਰਤਣ ਲਈ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਨੇ ਪਾਲੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਸਾਡੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਆਦਰਸ਼ ਪਵਿੱਤਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਘੋਲ ਹੱਕੀ ਹੈ। ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਇਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਫਿਰਕੂ ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਫਾਸ਼ੀ ਤਸ਼ੱਦਦ ਅਤੇ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ - ਰਜਵਾੜਾਸ਼ਾਹੀ ਲੁੱਟ-ਖਸ਼ੀ ਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਮਰਾਜ ਅਤੇ ਸੇਵੀਅਤ ਸਮਾਜਿਕ ਸਾਮਰਾਜ ਵਲੋਂ ਬਦੇਸ਼ੀ ਸਾਮਰਾਜੀ ਦਬਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਤੇ ਲੋਕ ਜਮਹੂਰੀ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਉਸਾਰਨ ਵਾਸਤੇ ਘੋਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਬਦੇਸ਼ੀ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਨਾਲ ਨਸਲੀ ਅਤੇ ਫਾਸ਼ੀ ਹਿੰਸਾ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜਦੇ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਹੱਕੀ ਆਰਥਿਕ, ਸਿਆਸੀ, ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਘੋਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਨਸਲੀ ਵਿਤਕਰਾ ਅਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਇਨਕਲਾਬ ਰਾਹੀਂ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਤੋਂ ਸਮਾਜਵਾਦ ਵਿਚ ਕਾਇਮ ਕਲਪ ਲਈ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਏਕਤਾ ਕਾਇਮ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਈਸਟ ਇੰਡੀਅਨ ਡੀਵੈਂਸ ਕਮੇਟੀ ਸਭ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਮੁੱਠ ਹੋਣ ਲਈ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਚੌਥੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਮੇਲੇ, ਜੋ 29 ਜੁਲਾਈ ਤੋਂ 6 ਅਗਸਤ 1984 ਤੱਕ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨੀਆਂ ਦੀ ਸੰਸਾਰ ਕਾਨਫਰੰਸ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸੱਦਾ ਜਾਰੀ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਹਿਮ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਇਕੱਠ ਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਸਭ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨੀਆਂ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਕਮਿਊਨਿਟੀਆਂ ਵਿਚ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਅਤੇ ਰੈਲੀਆਂ ਜਥੇਬੰਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਬੇਹੱਦ ਅਹਿਮ ਇਕੱਠ ਵਾਸਤੇ ਵਫਦਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੁਨੇਹੇ ਭੇਜਣ। ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਇਨਕਲਾਬੀ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਰਵਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਂਟ ਕਰਨ ਲਈ, ਡੀਵੈਂਸ ਕਮੇਟੀ ਸਭ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਕੇਂਦਰ ਉਸਾਰਨ ਦੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਹਮਾਇਤ ਕਰਨ, ਕੇਂਦਰ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਦੇਸ਼ ਭਗਤਾਂ ਨੂੰ ਢੁਕਵੀਂ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਹੋਵੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਵਿਚੋਂ ਬਰਤਾਨਵੀ ਬਸਤੀਵਾਦ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਤੇ ਬਦੇਸ਼ੀ ਵਿਚ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨੀਆਂ ਦੀ ਇਜ਼ਤ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ, ਕੇਂਦਰ ਜੋ ਸਾਡੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਏਕਤਾ ਉਸਾਰਨ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਢੁਕਵੀਂ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਾ ਵੀ ਕੰਮ ਦੇਵੇ ਕਿ ਉਹ ਘੋਲ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖਾਤਰ ਦੇਸ਼ ਭਗਤਾਂ ਨੇ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ, ਉਹ ਘੋਲ ਅਜੇ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋਏ। ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਘੋਲ ਹੋਰ ਅੱਗੇ

ਵਧਾਇਆ ਜਾਵੇ, ਵੱਡੇ ਸਰਮਾਏਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਜਗੀਰਦਾਰਾਂ ਦੀ ਇਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਵਲੋਂ ਲੁੱਟ-ਖਸ਼ੀ ਅਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਦੇ ਖਿਲਾਫ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਿਲਾਫ ਜੋ ਇਸ ਨਵ-ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਹਕੂਮਤ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਹੱਥ ਠੋਕੇ ਦੀ ਹਮਾਇਤ, ਜੋ ਬਰਤਾਨਵੀ ਸਾਮਰਾਜੀਏ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡ ਗਏ ਹਨ, ਤੇ ਜੋ ਸਿਰਫ ਨਾਂ ਦਾ ਹੀ ਆਜ਼ਾਦ ਹੈ ਅਤੇ ਬਦੇਸ਼ੀ ਲੋਟੂਆਂ ਅਤੇ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨੀ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਦਾ ਨੌਕਰ ਹੈ।

ਆਉ ਸਭ ਇਕਮੁੱਠ ਹੋ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਕੇਂਦਰ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਕਰੀਏ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਦੇਸ਼ ਭਗਤਾਂ ਨੂੰ ਅਮਰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਹੋਵੇ, ਜੋ ਉਤਰੀ ਅਮਰੀਕਾ, ਯੂਰਪ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤ ਮਹਾਂਸਾਗਰ ਦੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਨੂੰ ਅਜ਼ਾਦ ਕਰਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਵਾਪਸ ਗਏ ਸਨ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ ਭਗਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਜੋ ਹੁਣ ਦੇ ਤਾਜ਼ਾ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ, ਵੱਡੇ ਸਰਮਾਏਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਜਗੀਰਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਵਲੋਂ ਲੁੱਟ ਖਸ਼ੀ ਅਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਵਿਰੁੱਧ ਅਤੇ ਕੌਮੀ ਦਬਾ ਵਿਰੁੱਧ ਘੋਲ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਵਾਪਸ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਗਏ ਸਨ।

ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਜੁੱਤੀ-ਚੱਟ ਪੂਰੀ ਵਾਹ ਲਾ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਸਾਡੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਵਿਚ ਲੋਕ ਆਪਣੀਆਂ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨਾ ਕਾਇਮ ਕਰ ਸਕਣ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ। ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ, ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਵਿਚ ਫੁੱਟ ਪਾਉਣ ਲਈ, ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਆਦਮ-ਖੋਰ ਢਾਂਚੇ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤੇ ਅਤੇ ਮੇਲ-ਮਿਲਾਪ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਆਪਣੇ ਜੁੱਤੀ ਚੱਟਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਈਸਟ ਇੰਡੀਅਨ ਡੀਵੈਂਸ ਕਮੇਟੀ, ਸਭ ਅਗਾਂਹ ਵਧੂ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜੁੱਤੀ-ਚੱਟਾਂ ਨੂੰ ਹਰਾ ਦੇਣ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸੁਰਬੀਰ ਦੇਸ਼ ਭਗਤਾਂ ਲਈ ਅਸਲੀ ਯਾਦਗਾਰ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਜੋ ਸਾਡੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ, ਚਾਹੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧਰਮ, ਕੌਮੀ ਜਾਂ ਇਲਾਕਾਈ ਮੁੱਢ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਦੀ ਏਕਤਾ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵੀ ਕੰਮ ਦੇਵੇ, ਤਾਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਲੋਕ ਇਕ ਮੁੱਠ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੇ ਹੱਕੀ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਇਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਫਿਰਕੂ ਹਿੰਸਾ, ਅਤੇ ਫਾਸ਼ੀ ਤਸ਼ੱਦਦ ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਲੋਕ ਜਮਹੂਰੀ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਇਕੋ ਇਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਤਕੜਾ ਘੋਲ ਚਲਾ ਸਕਣ।

ਈਸਟ ਇੰਡੀਅਨ ਡੀਵੈਂਸ ਕਮੇਟੀ ਸਭ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਤਿੰਨ ਤਰਫੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨ, ਇਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਫਿਰਕੂ ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਫਾਸ਼ੀ ਤਸ਼ੱਦਦ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ, ਅਤੇ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨੀਆਂ ਦੀ ਸੰਸਾਰ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਾਸਤੇ, ਅਤੇ ਚੌਥੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਮੇਲੇ ਨੂੰ ਕਾਮਯਾਬ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਜੋ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ 29 ਜੁਲਾਈ ਤੋਂ 6 ਅਗਸਤ 1984 ਤੱਕ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਿੱਛੇ ਘੋਲ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਉਹ ਜੋ ਹੁਣ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਕੌਮੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਉਨਤੀ ਲਈ ਘੋਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਯਾਦਗਾਰੀ ਕੇਂਦਰ ਉਸਾਰਨ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨ।

— ਇਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਫਿਰਕੂ ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਫਾਸ਼ੀ ਤਸ਼ੱਦਦ - ਮੁਰਦਾਬਾਦ
— ਹਿੰਦੋਸਤਾਨੀਆਂ ਦੀ ਸੰਸਾਰ ਕਾਨਫਰੰਸ ਲਈ ਸਭ ਅੱਗੇ ਆਉ !
— ਚੌਥੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਮੇਲੇ ਦੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਵਾਸਤੇ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਕੇਂਦਰ ਉਸਾਰਨ ਵਾਸਤੇ ਕੰਮ ਕਰੋ !

— ਲੋਕ ਜਮਹੂਰੀ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਘੋਲ ਕਰੋ !
— ਇਨਕਲਾਬ ਜਿੰਦਾਬਾਦ !

ਈਸਟ ਇੰਡੀਅਨ ਡੀਵੈਂਸ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਸੱਦਾ

ਐਕਸੋ — 86 ਨਿਸਚਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗੀ

ਵੈਨਕੂਵਰ — ਬੀ.ਸੀ. ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਬਿਲ ਬੋਨਿਟ ਅਨੁਸਾਰ ਐਕਸੋ 86 ਨਿਸਚਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਖਰਚਾ ਹੋ ਚੁਕਿਆ ਹੈ। ਐਕਸੋ 86 ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸ਼੍ਰੀ ਜੇਮਜ਼ ਪੈਟੀਸਨ ਨੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਲੀਡਰਾਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ। ਉਹਨਾਂ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੇ ਗੌਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਯੂਨੀਅਨ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹਨ।

WANTED

Counter girl with fluency in English — no experience necessary — will train.

PHONE : 438-3211

ਟੋਹੜਾ ਵਲੋਂ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ. ਹਟਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ

ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੋਹੜਾ ਨੇ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚੋਂ ਪੈਰਾ-ਮਿਲਟਰੀ ਵਾਪਸ ਭੁਲਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਨਾਜਾਇਬ ਹਥਿਆਰ

ਸਮੇਤ ਕਾਬੂ

ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ, (ਪੱਤਰ ਪ੍ਰੇਰਕ)—ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਕਲ੍ਹ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਮੁਖ ਬਜ਼ਾਰ 'ਚੋਂ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਕੋਲ ਨਾਜਾਇਬ ਹਥਿਆਰ ਸੀ।

ਐਸ. ਐਸ. ਪੀ. ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਨਾਬੁਕ ਖੇਤਰਾਂ 'ਚ ਪੁਲੀਸ, ਦੀ ਗਸ਼ਤ ਤੇਜ਼ ਕਰ ਦਿਤੀ ਹੈ।

Harcharan S. Sanghera

B.A., (Hons.) B.T.

We wish to let everybody know, that Harry, top salesman has rejoined our firm, and is eager to help in matters of real estate.

Call (403) 274-9586

COMMISSIONER

FOR

OATHS

HEIN

REAL ESTATE CORPORATION 272-3382

ਭਾਰਤ ਜਾਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਹੈ?

East West Travel Ltd.

ਹਵਾਈ ਟਿਕਟਾਂ

ਸਾਥੋਂ ਹਰ ਏਅਰਲਾਈਨ ਦੀਆਂ ਹਵਾਈ ਟਿਕਟਾਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ।

Special for India, Pakistan, Fiji and West Indies.

Mike Brar

ਭਾਰਤ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੋਨੇ ਜਾਣ ਵਾਸਤੇ ਟਿਕਟਾਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੇ ਈਸਟ ਵੇਸਟ ਟਰੇਵਲ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖੋ ਜਿਥੇ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਸਭ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਮਲਕੀਤ ਬਰਾੜ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰੋ

Ph.(403) 235-3661

#206-3517, 17 Ave. S.E. Calgary, Alta

T2A 0R5

ਭੰਗੜਾ ਫੈਸਟੀਵਲ ਦੀਆਂ ਝਲਕੀਆਂ

ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੀ ਜੂਨੀਅਰ ਟੀਮ

ਕੈਲਗਰੀ ਦੀ ਭੰਗੜਾ ਟੀਮ

ਸਰੀ-ਡੈਲਟਾ ਸੀਨੀਅਰ ਟੀਮ

ਸਰੀ-ਡੈਲਟਾ ਜੂਨੀਅਰ ਟੀਮ

ਫੋਨ :

321-6667

MANN MUSIC VIDEO & PHOTO STUDIO

6512 Main St.(49th Ave.) VANCOUVER, B.C.

Mail Order
Accepted

ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਦੇ ਸ਼ੋਅ ਦੀਆਂ ਟਿਕਟਾਂ ਇਥੋਂ ਖਰੀਦੋ
ਸੇਫ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਗਾਈਡ ਬੁੱਕ ਵੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਥੋਂ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ
ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਭੌਰਾ ਦੇ ਢਾਡੀ ਜੱਥੇ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਵਿਸਾਖੀ ਦਾ
ਪ੍ਰਸੰਗ ਟੇਪ ਮਾਨ ਮਿਊਜ਼ਿਕ ਵੀਡੀਓ ਤੇ ਰੀਲੀਜ਼ ਹੋ ਗਈ ਹੈ

83 ਨੰਬਰ ਨਵੇਂ ਗਾਣਿਆਂ ਦੀ ਟੇਪ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਮੁਹੰਮਦ ਸਦੀਕ,
ਰਣਜੀਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਛਿੰਦਾ ਦੀਆਂ ਕਲੀਆਂ ਹਨ

ਵਿਆਹ ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਮੁਵੀ ਤੇ ਫੋਟੋ ਖਿਚਵਾਉਣ ਲਈ ਬਾਹਰਲੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ—ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ—ਚਾਰ ਜਿਲਦਾਂ ਜਸਵੰਤ ਕੰਵਲ ਦਾ ਨਵਾਂ ਨਾਵਲ — ਮੋੜਾ, ਚਰਚਿਤ 'ਲਹੂ ਦੀ ਲੋਅ', ਮੁਮਲ
ਧਾਰਮਿਕ ਕਿਤਾਬਾਂ - ਸਟੀਕਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦੇ ਸਾਰੇ ਨਾਵਲ

(ਪੰਨਾ 12 ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਇਹ ਹੀ ਕਰਾਂਗੇ ਕਿ ਉਹ ਇਕ ਐਸਾ ਅਣਜਾਣ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਸਿੱਖ ਤਾਂ ਅਖਵਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਜਿਸ ਨੇ ਅਜੇ ਤਾਈਂ 'ਓਅੰਕਾਰ' ਅੱਖਰ ਦੇ ਸਹੀ ਅਰਥ ਸਮਝਣ ਦਾ ਜਤਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਜਿਸ ਦਿਨ ਉਹ ਇਸ ਅੱਖਰ ਦੇ ਅਰਥ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰ ਲਵੇਗਾ, ਉਸ ਦਿਨ ਉਸ ਦੀ ਮੂਰਤੀ ਪੂਜਾ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਦਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਅੰਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

(1. ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਅਸਥਾਨਾਂ ਅੰਦਰ, ਕੀਰਤਨੀਏ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕ, 'ਨਿਰੰਕਾਰ', 'ਏਕੰਕਾਰ' ਅਤੇ 'ਓਅੰਕਾਰ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਆਮ ਵੇਖੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਵਲੋਂ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਸਰੋਤਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਘੱਟ ਹੀ ਵੇਖਣ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਸਾਡੇ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ ਵਲੋਂ, ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਸਹੀ ਅਰਥ ਸਮਝਾਉਣ ਦਾ ਥੋੜਾ ਜੇਹਾ ਯਤਨ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਮੂਰਤੀ ਪੂਜਾ ਬਾਰੇ ਅਥਿਧ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਭੁਲੇਖੇ ਬਹੁਤ ਹੱਦ ਤਾਈਂ ਦੂਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।)

ਕਿਰਾਏ ਲਈ ਖਾਲੀ

ਦੋ ਬੈਡਰੂਮ ਗਰਾਊਂਡ ਲੇਵਲ ਬੇਸਮਿੰਟ ਸੁਈਟ ਕਿਰਾਏ ਲਈ ਖਾਲੀ ਹੈ। ਜੋ ਕਿ 6540 ਬੋਰਬਰੁਕ ਸਟਰੀਟ (Knight & 49th) ਤੇ ਹੈ। 1120 ਸੁਕੇਅਰ ਫੁਟ ਥਾਂ ਰਹਿਣ ਲਈ ਹੈ। ਵੱਡਾ ਲਿਫਟਿੰਗ ਰੂਮ ਤੇ ਵਾਇਰ ਪਲੇਸ ਵੀ ਹੈ ਲਗਭਗ ਨਵਾਂ ਘਰ ਤੇ ਵਧੀਆ ਲਕੇਸ਼ਨ ਹੈ। ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਵਾਰ ਲਈ ਪਹਿਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸਟੇਵ ਅਤੇ ਫਰਿਜ ਵੀ ਵਿਚ ਹਨ।

ਫੋਨ :- 437-8579

ਰੈਵੀਨੀਊ ਕੈਨੇਡਾ ਵਲੋਂ ਜਾਂਚ ਪੜਤਾਲ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ?

ਜਾਂ

1983 ਦੇ ਨਿਜੀ ਜਾਂ ਵਿਉਪਾਰਕ ਟੈਕਸ ਫਾਰਮ ਭਰਨ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ

(11 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਤਜਰਬੇਕਾਰ) ਮਾਹਰਾਂ ਨਾਲ ਗਲਬਾਤ ਕਰੋ

HM TAX & ACCOUNTING SERVICES

3369-B Kingsway #207-6330 Fraser St.
Van couver, B.C. Van couver, B.C.
438-3611 or 438-6226 324-3937

ਅਸੀਂ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਲਈ ਸਾਲ ਭਰ ਅਕਾਊਂਟਿੰਗ, ਬੁੱਕ-ਕੀਪਿੰਗ ਅਤੇ ਹਿਸਾਬ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰੇ ਲਈ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਸਾਡੀ ਮਣਸ਼ਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ

ਬੁਡੈਲ ਜੇਲ੍ਹ 'ਚ ਬੰਦ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਦਾ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਬਿਆਨ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਚਾਰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਬੇਪਤੀ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਨੇ ਚੀਫ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਬੇਹੁਰਮਤੀ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਾੜਨ ਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਚੀਫ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮਜਿਸਟਰੇਟ ਕੇ.ਕੇ. ਚੌਧਰੀ, ਜਹਿੜੇ ਕਿ ਬੁਡੈਲ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਹੀ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ੀ ਪਾਉਣ ਲਈ ਗਏ, ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੀ ਸਬ-ਕਲਾਜ਼ (2) ਵਿਚ ਸੋਧ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਵਜੋਂ, ਸ਼ਬਦ 'ਸਿੱਖ' ਨੂੰ ਪਾੜਿਆ ਸੀ।

ਇਹਨਾਂ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਹ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੇ ਦੋਹਾਂ ਹਾਊਸਾਂ ਵਿਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾ ਸਕੇ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਜਨਵਰੀ ਵਿਚ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਨੋਟਿਸ ਦਿਤਾ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਇਸ ਨੋਟਿਸ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਕਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 26 ਜਨਵਰੀ ਤਕ ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿਚ ਸੋਧ ਨਾ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਸੰਘਰਸ਼ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ।

ਇਹ ਚਾਰੇ ਆਗੂ ਹਨ — ਜਥੇਦਾਰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੋਹੜਾ, ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ, ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਅਤੇ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰਾਮਵਾਲੀਆ। ਇਹਨਾਂ ਚੌਹਾਂ ਹੀ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ 27 ਜਨਵਰੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਭਾਵੇਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਹੀ ਅਦਾਲਤ ਲਾਕੇ ਪਾਈ ਗਈ ਪਰ ਜੇਲ੍ਹ ਦੁਆਲੇ ਵੀ ਸਖਤ ਸੁਰਖਿਆ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

ਜਿਬਰਾਨ ਦੀ ਜ਼ਬਾਨ ਤੋਂ

ਕੁਝ ਦੋਲਤਮੰਦਾਂ ਦੀ ਇਹ ਖਾਸੀਅਤ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਦੋਲਤ ਨਾਲ ਘਿਰਣਾ ਕਰਨਾ ਸਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਗਰੀਬੀ ਦੋਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਗੱਡੇ ਟੇਕਣ ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਖਿਆਲਾਂ ਵਿਚ ਲੁਕੇ ਹੋਏ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਲੋਕ ਪਲੇਗ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਡਰ ਨਾਲ ਕੰਬਣ ਲਗਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਸਿਕੰਦਰ ਤੇ ਨੈਪੋਲੀਅਨ ਵਰਗੇ ਹੱਤਿਆਰਿਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਉਹ ਖੁਲੀ ਤੇ ਇੱਜ਼ਤ ਨਾਲ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਜ਼ਬਾਨਾਂ, ਸਰਕਾਰਾਂ ਤੇ ਮਜ਼ਹਬ ਉਸ ਸੁਨਹਿਰੀ ਪੂੜ 'ਚੋਂ ਜਨਮ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਉਸ ਰਾਹ ਦੇ ਦੁਪਾਸੀ ਉਠਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅੱਗੇ ਵਧਦੀ ਹੈ।

ਕਰਮਾਤੀ ਲਫਜ਼

ਮੈਨੂੰ ਸਹੀ ਲਫਜ਼ ਤੇ ਸਹੀ ਲਹਿਜਾ ਦਿਓ, ਮੈਂ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਹਿਲਾ ਸਕਦਾ ਹਾਂ।

—ਜੋਸੇਫ ਕੋਨਰਾਡ

ਲਫਜ਼ਾਂ ਦੀ ਤਾਕਤ ਨੂੰ ਸਮਝੋ ਬਿਨਾਂ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ।

—ਕਨਫਿਊਸ਼ੀਅਸ

ਲਫਜ਼ ਹੀ ਹਨ, ਜੋ ਅੰਤ ਸਮੇਂ ਤਕ ਟਿਕਦੇ ਹਨ।

—ਵਿਲੀਅਮ ਹਜ਼ਲਿਟ

ਲਫਜ਼ ਦਾ ਜ਼ਖਮ ਤਲਵਾਰ ਦੇ ਜ਼ਖਮ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਡੂੰਘਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

—ਰਾਬਰਟ ਬਰਟਨ

ਲੁਕਿਆ ਹੋਇਆ ਲਫਜ਼! ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੈਂ ਕੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ? ਆਪਣੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਤੇ ਬਚਣ ਲਈ ਮੈਂ ਬੰਦੂਕ ਖਰੀਦ ਸਕਦਾ ਹਾਂ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਚੰਗੇ ਜਾਂ ਬੁਰੇ ਆਦਮੀ ਲਈ ਲੁਕੇ ਹੋਏ ਲਫਜ਼ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦਾ ਕੋਈ ਰਾਹ ਨਹੀਂ ਹੈ।

—ਫਿਨਲੇ ਪੀਟਰ ਡਨ

ਲਫਜ਼ਾਂ ਰਾਹੀਂ ਅਸੀਂ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਹਕੂਮਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

—ਡਿਜ਼ਹੇਲੀ

ਜੋ ਆਦਮੀ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਮਨਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਹੀ ਦਲੀਲ ਵਿਚ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸਹੀ ਲਫਜ਼ ਵਿਚ ਭਰੋਸਾ ਰਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਲਫਜ਼ ਦੀ ਤਾਕਤ ਅਨੁਭਵ ਦੀ ਤਾਕਤ ਨਾਲੋਂ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਰਹੀ ਹੈ।

—ਜੋਸੇਫ ਕੋਨਰਾਡ

Y.F. Chong & Co.

#1 - 862 E. Broadway, Vancouver, B.C. V5T 1Y1

ACCREDITED PUBLIC ACCOUNTANTS

MON.-FRI. 8:30 - 7:00 P.M.

SAT. 9:30 - 4:00 P.M.

PERSONAL & CORPORATE INCOME TAX RETURNS

ਕੇਵਲ 18 ਡਾਲਰ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਫਾਰਮ ਭਰਵਾਉਣ ਲਈ ਮਿਲੋ।

TELEPHONE : 875-6918

Real Plumbing & Electrical Supply

7211 Main St.(at 56th Ave.)
VANCOUVER, B.C. V5X 3J3

- ਸੇਲਜ਼ ਐਂਡ ਸਰਵਿਸ
- ਪਲੰਬਿੰਗ
- ਗੇਟਿੰਗ

- ਬਿਜਲੀ ਵਾਲੇ ਗਰਮ ਪਾਣੀ ਵਾਲੇ ਟੈਂਕ
- ਸਰਮਿਕ ਟਾਈਲਜ਼ ਇਨਸਟਾਲੇਸ਼ਨ

Or Do-It- Yourself

- ਅਸੀਂ ਫਰਿਜ਼ ਤੇ ਸਟੇਵ ਵੀ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ

Satwinder Reehal ਸਤਵਿੰਦਰ ਗੀਰਲ

Ph. 324 - 7066

ਹੰਡਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰਨ ਦੀ ਆਦਤ ਹੈ ਸਾਨੂੰ ਮੁੱਢ ਤੋਂ, ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰੀਏ ਅਸੀਂ ਵੱਲਾਂ ਥੀਂ ਯਾਰ ਦੋਸਤੀ।

(ਪੰਨਾ 12 ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਬਾਰੇ ਦਸਿਆ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਸ੍ਰ.ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਹੋਰਾਂ ਬਾਰੇ ਖੋਜ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਸੋਹਣ ਹੋਰਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਣਕਾਰੀ-ਭਰਪੂਰ ਗੱਲਾਂ ਤੇ ਲਿਖਤੀ ਫੋਟੋਸਟੇਟ ਸਬੂਤਾਂ ਨਾਲ ਮੈਂ ਬੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਹੋਇਆ। ਮੈਂ ਆਪ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਕਿ ਜੇ ਆਗਿਆ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਸ੍ਰ.ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਸ਼ੁਭਾਵਾ ਸਿੰਘ ਹੋਰਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੇਖ ਲਿਖ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਜੋ ਏਸ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਹੋ ਐਂਗ ਲੇਖ ਛਪਣ ਲਈ ਭੇਜ ਰਿਹਾ ਹਾਂ।

ਬੱਸ ਦੇ ਟਾਇਰ ਸੇਲ ਤੇ

6 ਟਾਇਰ ਬੱਸ ਦੇ

ਸਾਈਜ਼ 825-20

GMC ਰਿਮ ਤੇ ਚੜ੍ਹੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰੋ :—

ਫੋਨ : 946-9223

ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਤੋਂ ਸਿੱਧਾ ਖਰੀਦੋ

ਸਹੀ ਵਿਚ ਇਕ ਮਕਾਨ ਵਿਕਾਊ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਏਰੀਆ 1420 ਵਰਗ ਫੁੱਟ ਹੈ (ਉਪਰਲਾ ਹਿੱਸਾ) ਤੇ ਹੇਠਲਾ ਹਿੱਸਾ 1390 ਵਰਗ ਫੁੱਟ ਹੈ। ਬੰਦ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਗਰਾਜ ਵੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਨਡੋਕ ਵੀ ਕਵਰ ਹੈ। ਮਕਾਨ ਵਿਚ 4 ਵਾਸ਼ਰੂਮ ਹਨ ਮਾਲਕ ਮਕਾਨ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਿੱਧਾ ਇਕ ਲੱਖ ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਡਾਲਰ ਤੋਂ ਵੇਚਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ।

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰੋ

581-5983

ਪਿੱਕਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ

ਸਟਰਾਅ ਬੇਰੀ ਤੇ ਰਸ ਬੇਰੀ ਤੋੜਨ ਲਈ ਪਿੱਕਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਪੂਰਾ ਸੀਜ਼ਨ ਕੰਮ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਨਇੰਪਲਾਇਮੈਂਟ ਦੀਆਂ ਸਟੈਂਪਾਂ ਵੀ ਮਿਲਣਗੀਆਂ। ਵਧੀਆ ਨਵੀਆਂ ਕੈਬਿਨਾਂ ਰਹਿਣ ਲਈ ਮੁਫਤ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਲੋੜਵੰਦ ਇਸ ਫੋਨ ਤੇ ਪਤਾ ਕਰਨ :

(604) 826-8207

ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ

ਫਰੈਡਰਿਕ ਜੇ. ਬੈਜੀਉਕ

(Fredrick J. Baziuk)

ਪਲੰਬਿੰਗ ਅਤੇ ਹੋਟ ਵਾਟਰ ਗੇਟਿੰਗ

ਸਸਤਾ ਰੇਟ, 24 ਸਾਲ ਤਜਰਬਾ

ਫੋਨ : 852-4323

3834, Tims Street, Clearbrook, B.C.
V2T 2G9

C & M Contractor Ltd.

ਨਵੇਂ ਘਰ ਬਨਵਾਉਣ ਲਈ, ਬੇਸਮਿੰਟ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ, ਨਵੀਂ ਛੱਤ ਪਵਾਉਣ ਲਈ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਲਈ — ਸੀ. ਐਂਡ ਐਮ. ਕਨਟ੍ਰੈਕਟਰਜ਼ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖੋ। ਵਾਜਬ ਰੇਟ ਤੇ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਕੰਮ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਹੈ।

ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਵੀ ਫੋਨ ਕਰੋ :—

(604) 581-5983

ਚੰਥਾ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਮੇਲਾ

ਜਸ਼ਨ ਮਨਾਉਣ
ਦਾ ਵਕਤ

ਸਾਡੇ ਉਦੇਸ਼
ਸਾਡੀ ਏਕਤਾ

ਸਾਡਾ ਘੋਲ
ਸਾਡਾ ਬਲ

ਨਸਲੀ ਅਤੇ ਫਾਸ਼ੀ ਹਿੰਸਾ ਵਿਰੁਧ ਅਤੇ ਸਾਮਰਾਜੀ
ਸੰਸਾਰ ਜੰਗ ਦੇ ਖਤਰੇ ਵਿਰੁਧ, ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ
ਉਨਤੀ ਲਈ!

ਜੁਲਾਈ 29 - ਅਗਸਤ 6
ਵੈਨਕੂਵਰ, ਬੀ. ਸੀ.

1984

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ
ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਮੁਕਾਬਲੇ

ਖੇਡਾਂ : ਕਬੱਡੀ, ਕੁਸ਼ਤੀਆਂ, ਭਾਰ ਚੁਕਣਾ
ਅਤੇ ਹੋਰ ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਅਥਲੈਟਿਕਸ

ਸਭਿਆਚਾਰ : ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਕਲਾ,
ਸੰਗੀਤ, ਡਰਾਮਾਂ
ਅਤੇ ਲੋਕ-ਨਾਚ

(ਸਾਰੇ ਦਾਖਲੇ 30 ਮਈ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਪਹੁੰਚ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ)

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ

ਨਸਲੀ ਅਤੇ ਫਾਸ਼ੀ ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਸਾਮਰਾਜੀ ਜੰਗ ਦੇ ਖਤਰੇ ਵਿਰੁਧ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ
ਅਤੇ ਰੈਲੀ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਕਲਾ, ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਸਿਆਸਤ ਦੇ ਮਸਲਿਆਂ ਉੱਤੇ
ਵਿਚਾਰ ਵਿਟਾਂਦਰਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ

**ਚੌਥੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਮੇਲੇ ਦੀ ਮਹਾਨ
ਸਫਲਤਾ ਲਈ ਸਭ ਅੱਗੇ ਆਓ!**

ਨਸਲੀ ਅਤੇ ਫਾਸ਼ੀ ਹਿੰਸਾ ਵਿਰੁਧ ਲੋਕ ਮੋਰਚੇ ਵਲੋਂ ਜਥੇਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਸ ਦੀ ਮੀਜ਼ਬਾਨੀ ਈਸਟ ਇੰਡੀਅਨ ਡੀਫੈਂਸ ਕਮੇਟੀ (ਜੋ ਪੀਪਲਜ਼ ਫਰੰਟ ਦੀ
ਸੰਬੰਧਤ ਜਥੇਬੰਦੀ ਹੈ) ਅਤੇ ਹੋਰ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਪੀ. ਓ. ਬਾਕਸ 4623 ਵੈਨਕੂਵਰ, ਬੀ. ਸੀ. ਟੈਲੀਫੋਨ: (604)681- 5020